

Специјални извјештај

*о изгледу, употреби и заштити државних,
односно службених обиљежја
у Босни и Херцеговини*

Број: Ж-СА-05-94/17

СПЕЦИЈАЛНИ ИЗВЈЕШТАЈ

**о изгледу, употреби и заштити државних, односно службених обиљежја
у Босни и Херцеговини**

Бања Лука, октобар 2018. године

Аутори Специјалног извјештаја:

Омбудсмани:

- Нивес Јукић
- Проф. др Љубинко Митровић
- Др Јасминка Џумхур

Радна група:

- Проф. др Љубинко Митровић, координатор Радне групе
- Александра Марин Диклић, помоћница омбудсмана
- Емина Халиловић, помоћница омбудсмана
- Бранко Перковић, помоћник омбудсмана

Технички уредио:

Драган Перић, шеф Одјела за ИТ

САДРЖАЈ

УВОД	7
I ПРАВНИ ОКВИР	10
1.1. Међународни стандарди	10
1.2. Правни оквир Босне и Херцеговине	13
1.3. Босна и Херцеговина	17
1.3.1. Устав Босне и Херцеговине	17
1.3.2. Закон о застави Босне и Херцеговине	17
1.3.3. Закон о грбу Босне и Херцеговине	19
1.3.4. Закон о државној химни Босне и Херцеговине	21
II ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	22
2.1. Устав Федерације Босне и Херцеговине	22
2.2. Закон о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине	22
2.3. Закон о измјенама и допунама Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине ..	23
2.4. Закон о употреби грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине	23
III РЕПУБЛИКА СРПСКА	28
3.1. Устав Републике Српске	28
3.2. Уставни закон о застави, грбу и химни Републике Српске	28
3.3. Уставни закон о допуни Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске	29
3.4. Закон о амблему Републике Српске	29
3.5. Уредба о изгледу и начину употребе Амблема Републике Српске	30
3.6. Уредба о коришћењу Амблема Републике Српске у печату	31
3.7. Закон о печатима Републике Српске	32
3.8. Закон о заштити назива Република Српска	33
IV БРЧКО ДИСТРИКТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	36
4.1. Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине	36
V КАНТОНИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	37
5.1. Унско-сански кантон	37
5.1.1. Устав Унско-санског кантона	37
5.1.2. Закон о грбу и застави Унско-санског кантона	37
5.1.3. Закон о употреби грба и заставе Унско-санског кантона	38
5.2. Посавски кантон	42
5.2.1. Устав Посавског кантона	42
5.3. Тузлански кантон	43
5.3.1. Устав Тузланског кантона	43
5.3.2. Закон о грбу и застави Тузланског кантона	43
5.3.3. Закон о употреби грба и заставе Тузланског кантона	44
5.4. Зеничко-добојски кантон	47
5.4.1. Устав Зеничко-добојског кантона	47
5.4.2. Закон о грбу и застави Зеничко-добојског кантона	47
5.4.3. Закон о употреби грба и заставе Зеничко-добојског кантона	47
5.5. Босанско-подрињски кантон Горажде	50
5.5.1. Устав Босанско-подрињског кантона Горажде	51
5.5.2. Закон о грбу и застави Босанско-подрињског кантона Горажде	51
5.5.3. Закон о употреби грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде	52
5.6. Средњобосански кантон	56
5.6.1. Устав Средњобосанског кантона	56
5.6.2. Закон о грбу и застави Средњобосанског кантона	56

5.6.3. Закон о употреби грба и заставе Средњобосанског кантона.....	57
5.7. Херцеговачко-неретвански кантон	61
5.7.1. Устав Херцеговачко-неретванског кантона	61
5.7.2. Закон о грбу и застави Херцеговачко-неретванског кантона.....	61
5.7.3. Закон о употреби грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона.....	62
5.8. Западнохерцеговачки кантон / Жупанија Западнохерцеговачка	66
5.8.1. Устав Западнохерцеговачког кантона / Жупаније Западнохерцеговачке	66
5.8.2. Закон о грбу и застави Западнохерцеговачког кантона / Жупаније Западнохерцеговачке.....	67
5.8.3 Закон о употреби грба и заставе Западнохерцеговачког кантона / Жупаније Западнохерцеговачке.....	68
5.9. Кантон Сарајево.....	72
5.9.1. Устав Кантона Сарајево.....	72
5.9.2. Закон о грбу и застави Кантона Сарајево.....	72
5.9.3. Закон о употреби грба и заставе Кантона Сарајево.....	73
5.9.4. Закон о печату Кантона Сарајево.....	77
5.10. Кантон 10.....	80
5.10.1. Устав Кантона 10.....	80
5.10.2. Закон о печату Херцегбосанске жупаније.....	81
VI ГРАДОВИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ.....	83
6.1. Град Зворник.....	83
6.1.1. Статут Града Зворник	83
6.2. Град Бијељина.....	83
6.2.1. Статут Града Бијељина	84
6.2.2. Одлука о употреби грба и заставе Града Бијељина.....	86
6.3. Град Добој.....	90
6.3.1. Статут Града Добоја.....	90
6.4. Град Источно Сарајево	91
6.4.1. Статут Града Источно Сарајево	91
6.5. Град Требиње.....	92
6.5.1. Статут Града Требиње.....	92
6.6. Град Приједор.....	93
6.6.1. Статут Града Приједора.....	93
6.7. Град Бањалука.....	94
6.7.1. Статутарна одлука о утврђивању симбола Града Бања Лука.....	94
VII ГРАДОВИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	96
7.1. Град Бихаћ.....	96
7.1.1. Статут Града Бихаћа.....	96
7.1.2. Одлука о печату Града Бихаћа	97
7.2. Општина Орашје.....	100
7.2.1. Статут Општине Орашје.....	101
7.2.2. Одлука о грбу Општине Орашје	101
7.2.3. Одлука о употреби и заштити грба Општине Орашје.....	102
7.3. Град Тузла	103
7.3.1. Статутарна одлука о организацији Града Тузла.....	103
7.3.2. Одлука о печату Града Тузла	103
7.4. Град Зеница.....	104
7.4.1. Статут Града Зеница.....	104
7.5. Град Горажде	105
7.5.1. Закон о Граду Горажду	105

7.5.2. Привремена статутарна одлука Града Горажда	105
7.6. Општина Травник.....	106
7.6.1. Статут Општине Травник	106
7.7. Град Мостар	106
7.7.1. Статут Града Мостара.....	106
7.7.2. Одлука о употреби и заштити имена, грба и застави Града Мостара.....	107
7.8. Широки Бријег.....	107
7.8.1. Статут Града Широки Бријег	107
7.8.2. Одлука о грбу и застави Општине Широки Бријег	108
7.9. Град Сарајево.....	109
7.9.1. Статут Града Сарајева.....	109
7.9.2. Одлука о грбу и застави Града Сарајева	110
7.9.3. Одлука о употреби грба, имена и истицању заставе Града Сарајева	110
7.10. Општина Ливно	110
7.10.1. Статут Општине Ливно.....	111
7.10.2. Привремена Статутарна одлука Града Ливна.....	111
7.10.3. Одлука о грбу и застави града Ливна	111
7.10.4. Одлуку о печату Општине	113
7.11. Град Цазин	113
7.11.1. Статутарна одлука о организацији Града Цазин	113
7.11.2. Одлука о печату Града Цазин.....	114
7.11.3. Статут Општине Цазин	114
VIII ОДЛУКЕ УСТАВНИХ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ.....	115
8.1. Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине.....	115
8.1.1. Дјелимична одлука Уставног суда Босне и Херцеговине о меритуму у предмету број: У-4/04 од 31. 3. 2006. године	116
8.1.2. Друга дјелимична одлука Уставног суда Босне и Херцеговине о допустивости и меритуму у предмету број: У-4/04 од 18. 11. 2006. године	117
8.1.3. Одлука о допустивости Уставног суда Босне и Херцеговине у предмету број: У-28/13 од 26. 3. 2015. године	118
8.2. Одлуке Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине	118
8.2.1. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-11/97 ...	119
8.2.2. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-12/97 ...	119
8.2.3. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-7/98	119
8.2.4. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-14/98 ...	120
8.3. Одлуке Уставног суда Републике Српске.....	120
8.3.1. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-45/03	120
8.3.2. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-32/10	120
8.3.3. Рјешење Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-36-1/10	121
8.3.4. Рјешење Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-36-4/10	121
8.3.5. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-36-5/10	121
8.3.6. Рјешење Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-36-12/10	122
8.3.7. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-2/07	122
8.3.8. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: УВ-4/07.....	122
8.3.9. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: УВ-3/08.....	122
IX ЗАКЉУЧНИ СТАВОВИ ОМБУДСМАНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ.....	124
X ПРЕПОРУКА ОМБУДСМАНА.....	129

УВОД

Институција омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Институција омбудсмана) успостављена је 1996. године, у складу с анексима IV и VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, као независна институција за промовисање и заштиту људских права. Према члану 1 Закона о Омбудсману за људска права БиХ, Институција омбудсмана је независна институција, успостављена с циљем промовисања добре управе и владавине права и слобода физичких и правних лица, како је загарантовано Уставом БиХ и међународним споразумима који се налазе у додатку Устава. Институција омбудсмана надгледа активности институција БиХ, њених ентитета и Брчко дистрикта БиХ. Институција поступа у оквиру Устава, закона, других прописа и општих аката, као и ратификованих међународних уговора и општеприхваћених правила и стандарда међународног права. Омбудсмани напомињу да, у складу са чланом 32 Закона о Омбудсману за људска права Босне и Херцеговине, имају овлашћења да о поједином проблему сачине специјални извјештај.

Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, на 39. сједници, одржаној 14. 12. 2016. године, усвојио је иницијативу посланика Представничког дома Борислава Бојића¹, којом се предлаже да Институција омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине изради „специјални извјештај о изгледу, употреби и заштити државних, односно службених обиљежја у Босни и Херцеговини“. У образложењу посланичке иницијативе се наводи: „Босна и Херцеговина, њени ентитети – Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине, Брчко дистрикт Босне и Херцеговине и свих десет кантона/жупанија у саставу Федерације Босне и Херцеговине имају своја државна, односно службена обиљежја или симболе. Под појмом државна, односно службена обиљежја подразумијевају се грб, застава и химна Босне и Херцеговине, њених ентитета, односно кантона у саставу Федерације Босне и Херцеговине. Изглед обиљежја (грб и застава) прописан је Уставом Босне и Херцеговине, уставима Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине и уставима, односно посебним законима кантона. С друге стране, употреба и заштита државних, односно службених обиљежја уређује се, по правилу, посебним законима којима се одређују и казнене одредбе за случај употребе ових обиљежја или симбола супротно одредбама наведених закона. Извјештај Институције омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине треба да садржи преглед уставних, односно законских одредаба у Босни и Херцеговини које се односе на изглед државних, односно службених обиљежја, те њихову употребу и заштиту, посебно у односу на конститутивност сва три народа у Босни и Херцеговини као и Одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине од 2006. године у вези с тим.“

Омбудсмани за људска права Босне и Херцеговине дана 16. 12. 2016. године запримили су обавјештење Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине о усвајању посланичке иницијативе, акт број: 01-50-1-15-39/16, веза 0150-1-3005/16 од 15. 12. 2016. године. На основу посланичке иницијативе Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, омбудсмани за људска права Босне и Херцеговине, дана 20. 12. 2016. године донијели су Закључак број: Ои-К-СА-191/16, којим се усваја

¹ Иницијатива посланика Борислава Бојића број: 01-50-1-3005/16 од 28. 11. 2016. године

посланичка иницијатива Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине о потреби израде специјалног извјештаја о изгледу, употреби и заштити државних, односно службених обиљежја у Босни и Херцеговини.

С циљем сагледавања стања у вези са изгледом, употребом и заштитом државних, односно службених обиљежја у Босни и Херцеговини и њеним ентитетима, те Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, омбудсмани за људска права Босне и Херцеговине користили су се методологијом која се базира на анализи релевантних одредаба Устава Босне и Херцеговине, Устава Федерације Босне и Херцеговине, Устава Републике Српске, устава кантона, Статута Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, статута градова и општина/опћина у Републици Српској² и у Федерацији Босне и Херцеговине³.

Надаље, анализиране су и одредбе закона на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини којима се уређује питање изгледа, употребе и заштите државних, односно службених обиљежја, уз оцјену поштивања одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине те Уставног суда Републике Српске. Анализиране су и казнене одредбе којима се штити ова материја.

Појам заставе и појам грба

Системи застава и грбова настали су свјесно, под надзором, као препознатљиви системи за презентацију одређених колективитета или заједница. Путем њих задовољава се потреба човјека за симболичким представљањем свог идентитета и идентитета заједнице којој припада. Осим што служе у међународној комуникацији, државни грбови и заставе симболички представљају и чине препознатљивим постојање, поријекло, власт, присутност, посјед, циљеве и статус цијеле државе, те истичу њезине посебности и разлике у односу на друге државе. Свака држава има право одредити изглед, односно облик и боју своје заставе, а тако и одабрати симболику и грб којим ће застава бити украшена.

Данашње друштво готово немогуће је замислити без државних, односно службених обиљежја. Примјера ради, заставе се показују на спортским такмичењима, приредбама, политичким догађањима и на многим другим манифестацијама. Оне су извјешене и на државним установама, означавају бродове, а дијелови заставе или државни симболи могу се пронаћи и на регистарским ознакама возила. Имају практичну употребу, но њихова примарна функција одувјек је била друштвена комуникација. Најистакнутије су националне заставе које припаднике народа подстичу на одређени облик понашања те у њима буде различите осјећаје. Уз грб, државна застава симбол је препознавања државе, њезине суверености и индивидуалности у међудржавним односима. Застава, својим бојама, узорцима, обликом и симболима, препознатљивим чини поријекло и националну припадност, а буди и осјећај славе, поноса и оданости. Заставом се исказују част, поштовање, осуде и похвале; често се истичу на различитим мјестима као што су зграде, улице, бродови, планински врхови, носе се на спортским такмичењима, приредбама, поворкама, дио су политичких скупова и свечаности, а неке од њих су чак послате у

² Бања Лука, Бијељина, Добој, Приједор, Зворник, Требиње, Источно Сарајево.

³ Сви градови/општине у којима се налазе и сједишта кантона у Федерацији Босне и Херцеговине (градови: Бихаћ, Сарајево, Мостар, Широки Бријег, Горажде, Тузла, Зеница; општине: Ливно, Орашје, Травник).

свемир. Најчешће се дијеле на државне, цивилне, ратне и поморске па поједине државе имају варијације својих застава за различите намјене. Државна застава може бити једнобојна, двобојна или вишебојна. Заставе могу бити различитих облика и димензија, а најчешће су правоугаоне или квадратне. Избор боја, узорка и симбола на застави често одражава историјске догађаје који су имали утицај на нацију, као што су борба против ропства, борба за независност и револуционарно дјеловање, а утицај на дизајн заставе може имати и припадност народа некој широј заједници, али и тежња за истицањем различитости међу сусједним државама.

Уз државну заставу, велику важност код креирања визуелног идентитета и међународне комуникације има и државни грб. Грбови су обојени знакови односно знамење лица, породице, удружења, црквених и политичких установа или држава. Државни грб је службени грб одређене државе, и као такав би требало да буде прописан уставом, обично у првим члановима и уз прописивање заставе. Државни грб може имати неколико варијанти, тј. бити велики, средњи и мали, зависно од мјеста и прилике примјене. Изглед државног грба може бити уређен и законом који ће разрадити уставну одредбу. Под државним грбом се не подразумијева само грб у стриктном смислу ријечи, то може бити и амблем или печат.

И на крају, може ли се питање симбола државе или одређене организационе јединице везати за сегмент људских права? Управо обавеза осигурања учешћа грађана у процесима доношења одлука о обиљежјима и осигурање да се грађани могу идентифицирати са тим обиљежјима кључни су елементи који вежу обиљежја и људска права. Изостанак ова два елемента доводи до дискриминације грађана, чиме се нарушава принцип универзалности људских права. С обзиром на наведено, у овом извјештају су презентовани најважнији међународни стандарди којим се дефинише питање дискриминације и право на учешће.

I ПРАВНИ ОКВИР

1.1. Међународни стандарди

Застава, грб и химна, као симболи, представљају обиљежја државе или одређених административних, односно територијалних или организационих јединица унутар државе. Дакле, говори се о обиљежјима одређене организационе структуре, што отвара питање колико се обиљежја могу везати за људска права чије главне одлике су да су општа (универзална), урођена и неотуђива, те недјељива и међусобно овисна.

Општа (универзална) значи да су примјењива једнако и без дискриминације на све људе, независно о њиховој раси, боји коже, полу, језику, вјери, политичком или другом увјерењу, националном или социјалном поријеклу, имовини, рођењу, образовању, друштвеном положају или другим особинама. Надаље, људска права су урођена и неотуђива, што значи да их свако људско биће стиче самим рођењем те му се она не могу нити смију одузети. Наиме, људска права нису заслуге или награде па се стога не поклањају нити не одузимају, већ припадају сваком човјеку већ на основу чињенице његовог постојања. Људска права су недјељива и међусобно зависна, што значи да групе људских права имају једнаку важност те да се поједина права не могу остварити без истовременог остварења неких других права.

Општа декларација о људским правима

Члан 1.

Сва људска бића рађају се слободна и једнака у достојанству и правима. Она су обдарена разумом и свијешћу те треба да једна према другима поступају у духу братства.

Члан 2.

Свакоме припадају сва права и слободе утврђене у овој декларацији, без разлике било које врсте, као што су раса, боја коже, пол, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или друштвено поријекло, имовина, рођење или други статус. Надаље, не смије се правити никаква разлика на основу политичког, правног или међународног статуса земље или подручја којем нека особа припада, било да је то подручје независно, под старатељством, несамоуправно, или му је на неки други начин ограничен суверенитет.

Члан 7.

Сви су пред законом једнаки и сви имају право на једнаку правну заштиту, без икакве дискриминације. Сви имају право на једнаку заштиту од било какве дискриминације којом се крши ова декларација, као и од сваког подстицања на такву дискриминацију.

Члан 18.

Свако има право на слободу мишљења, савјести и вјероисповијести; то право укључује слободу промјене вјероисповијести или увјерења и слободу да појединачно или у

заједници с другима, јавно или приватно, исказује своју вјероисповијест или увјерење богослужењем, проучавањем, практичним вршењем и обредима.

Члан 19.

Свако има право на слободу мишљења и изражавања; то право укључује слободу задржавања мишљења без уплитања и слободу тражења, примања и ширења информација и идеја путем било којег медија и без обзира на границе.

Члан 21.

Свако има право учествовати у управљању својом земљом непосредно или преко слободно изабраних представника.

Свако има право на једнак приступ јавним службама у својој земљи.

Воља народа је темељ државне власти; та се воља мора изражавати на повременим и поштеним изборима, који се проводе уз опште и једнако право гласа, тајним гласањем или неким другим једнако слободним гласачким поступком.

Међународни пакт о политичким и грађанским правима

Члан 1.

Сви народи имају право на самоопредјељење. На основу овог права они слободно одређују свој политички положај и слободно постижу свој привредни, друштвени и културни развој.

Ради остварења својих циљева, сви народи могу слободно располагати својим природним богатствима и изворима без угрожавања обавеза које произлазе из међународне привредне сарадње, засноване на начелу узајамне користи и међународном праву. Ни у ком случају народ не може бити лишен сопствених средстава опстанка.

Државе чланице овог пакта, укључујући ту и оне које су одговорне за управљање несамоуправним територијама и територијама под старатељством, дужне су да олакшају остварење права народа на самоопредјељење и да поштују ово право сходно одредбама Повеље Уједињених народа.

Члан 18.

Свако има право на слободу мишљења, савјести и вјероисповијести; то право подразумијева слободу остајања при својој или усвајања вјероисповијести или убјеђења по своме избору, као и слободу да појединачно или у заједници с другима, јавно или приватно, испољава своје вјеровање или убјеђење вјероисповиједањем, обављањем обреда, похађањем службе и наставом.

Нико се неће подвргнути принуди која би могла нанијети повреду његовој слободи остајања при својој или усвајања вјероисповијести или убјеђења по своме избору.

Слобода испољавања свог вјеровања или свога убјеђења може се подвргнути једино ограничењима која су предвиђена у закону и која су неопходна за заштиту јавне сигурности, поретка, здравља и морала, или основних слобода и права других лица.

Државе чланице овог пакта се обавезују на поштовање слободе родитеља, односно законских старатеља, да обезбиједе вјерско и морално васпитање своје дјеце у складу са својим убјеђењима.

Члан 19.

Нико не може бити узнемираван због свог мишљења.

Свако има право на слободу изражавања; то право обухвата слободу да тражи, добија и шири информације и мисли сваке врсте, без обзира на границе, било усмено, писмено, штампом или у умјетничкој форми, или било којим другим средством по свом избору.

Вршење права предвиђених у ставу 2 овог члана носи са собом посебне дужности и одговорности. Због тога се оно може подврћи одређеним ограничењима која морају бити утврђена законом и бити неопходна: а) за поштовање права или угледа других лица; б) за заштиту државне сигурности или јавног реда, или јавног здравља или морала.

Члан 20.

Свака ратна пропаганда треба да буде забрањена законом.

Свако позивање на националну, расну или вјерску мржњу које представља подстицање на дискриминацију, непријатељство или насиље треба да буде забрањено законом.

Члан 25.

Сваки грађанин треба да има право и могућност да без икаквих разлика наведених у члану 2 и без неразумних ограничења: а) суђење у вођењу јавних послова, директно или преко слободно изабраних представника; б) бира и буде биран праведно проведеним, повременим изборима са општим и једнаким правом гласа и тајним гласањем, који осигуравају слободно изражавање воље бирача; ц) има приступ јавним службама своје земље уз опште услове једнакости.

Члан 26.

Сва су лица једнака пред законом и имају право, без икакве дискриминације, на једнаку законску заштиту. Закон треба да забрани сваку дискриминацију и да гарантује свим лицима једнаку и дјелотворну заштиту против дискриминације било на основу расе, боје коже, пола, језика, вјере, политичког и другог мишљења, националног и друштвеног поријекла, имовине, рода или било које друге околности.

Члан 27.

У државама гдје постоје етничке, вјерске или језичке мањине не смије се лицима која припадају таквим мањинама ускратити права да, заједно са члановима своје групе, имају свој властити културни живот, да исповиједају и очитују своју властиту вјеру или да се служе својим властитим језицима.

Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода

Члан 14.

Забрана дискриминације

Уживање права и слобода предвиђених овом конвенцијом осигурава се без дискриминације по било којој основи, као што су пол, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, веза са неком националном мањином, имовинско стање, рођење или други статус.

Протокол број 12 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода

Члан 1.

Општа забрана дискриминације

Уживање свих права одређених законом осигураће се без дискриминације на било којој основи као што је пол, раса, боја коже, језик, вјера, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, припадност националној мањини, имовина, рођење или други статус.

Нитко не смије бити дискриминисан од стране јавних тијела на било којој основи, како је наведено у ставу 1.

1.2. Правни оквир Босне и Херцеговине

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора⁴ и састоји се од два ентитета: Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске.⁵ Уз ентитете, посебну административну јединицу локалне самоуправе представља Брчко дистрикт Босне и Херцеговине.

Федерација Босне и Херцеговине административно је подијељена на десет кантона–жупанија, док су кантони–жупаније подијељени на општине/градове.

Република Српска је административно подијељена на градове и општине/опћине. Град Брчко је засебна административна јединица локалне самоуправе – Дистрикт.

Приликом израде овог извјештаја анализирани су устави, закони, подзаконски акти и статуту локалних јединица у Босни и Херцеговини који регулишу питања која су предмет истраживања Омбудсмана у овом извјештају.

Уставни оквир

1. Устав Босне и Херцеговине⁶;
2. Устав Федерације Босне и Херцеговине⁷;
3. Устав Републике Српске⁸;
4. Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине⁹;
5. Устав Унско-санског кантона¹⁰;

⁴ Члан 1.2 Устава Босне и Херцеговине.

⁵ Члан 1.3 Устава Босне и Херцеговине.

⁶ Устав Босне и Херцеговине, Анекс IV Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, потписаног дана 14. 12. 1995. године.

⁷ Устав Федерације Босне и Херцеговине, „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 72/05, 71/05 и 88/08.

⁸ Устав Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 21/92 – пречишћени текст, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, исправак, 30/02, исправак, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 и 48/11.

⁹ Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 17/08 и 39/09.

6. Устав Посавског кантона¹¹;
7. Устав Тузланског кантона¹²;
8. Устав Зеничко-добојског кантона¹³;
9. Устав Босанско-подрињског кантона¹⁴;
10. Устав Средњобосанског кантона¹⁵;
11. Устав Херцеговачко-неретванског кантона¹⁶;
12. Устав Западнохерцеговачког кантона¹⁷;
13. Устав Кантона Сарајево¹⁸;
14. Устав Херцегбосанске жупаније/кантона – Кантон 10¹⁹;

Законски оквир

15. Закон о застави Босне и Херцеговине²⁰;
16. Закон о грбу Босне и Херцеговине²¹;
17. Закон о државној химни Босне и Херцеговине²²;
18. Закон о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине²³;
19. Закон о употреби грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине²⁴;
20. Уставни закон о застави, грбу и химни Републике Српске²⁵;
21. Закон о употреби заставе, грба и химне Републике Српске²⁶;
22. Закон о амблему Републике Српске²⁷;
23. Закон о печатима Републике Српске²⁸;
24. Закон о локалној самоуправи Републике Српске²⁹;

¹⁰ Устав Унско-санског кантона – пречишћени текст, „Службени гласник Унско-санског кантона“, бр. 1/04 и 11/04.

¹¹ Устав Посавског кантона, „Народне новине Кантона посавског“, бр. 1/96, 3/96, 7/99, 3/00, 5/00 и 7/04.

¹² Устав Тузланског кантона, Службене новине Тузланског кантона, бр. 7/97 и 3/99, 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 и 10/04.

¹³ Устав Зеничко-добојског кантона, Службене новине Федерације БиХ, број 7/96 и Службене новине Зеничко-добојског кантона, бр. 1/96, 10/00, 8/04 и 10/04.

¹⁴ Устав Босанско-подрињског кантона, „Службене новине Босанско-подрињског кантона Горажде“, бр. 8/98, 10/00 и 5/03.

¹⁵ Устав Средњобосанског кантона, „Службене новине Средњобосанског кантона“, бр. 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – исправак текста, 8/98, 10/2000, 8/03, 2/04 и 14/04.

¹⁶ Устав Херцеговачко-неретванског кантона, „Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона“, бр. 2/98, 4/00 и 7/04.

¹⁷ Устав Западнохерцеговачког кантона, „Народне новине Западнохерцеговачког кантона“, бр. 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 и 17/11.

¹⁸ Устав Кантона Сарајево, „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 и 6/13.

¹⁹ Устав Херцегбосанске жупаније/кантона – Кантон 10, „Народне новине Херцегбосанске жупаније“, број 3/96 – пречишћен текст, 9/00 и 9/04.

²⁰ Закон о застави Босне и Херцеговине, „Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 19/01.

²¹ Закон о грбу Босне и Херцеговине, „Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 19/01.

²² Закон о државној химни Босне и Херцеговине, „Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 19/01 и 17/04.

²³ Закон о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине, „Службене новине ФБиХ“, бр. 21/96 и 26/96.

²⁴ Закон о употреби грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине, „Службене новине ФБиХ“, број 26/96.

²⁵ Уставни закон о застави, грбу и химни Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/92 и 125/08.

²⁶ Закон о употреби заставе, грба и химне Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“, број 4/93.

²⁷ Закон о амблему Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“, број 49/07.

²⁸ Закон о печатима Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“, бр. 17/92, 63/01 и 49/07.

25. Закон о грбу и застави Унско-санског кантона³⁰;
26. Закон о употреби грба и заставе Унско-санског кантона³¹;
27. Закон о грбу и застави Тузланског кантона³²;
28. Закон о употреби грба и заставе Тузланског кантона³³;
29. Закон о грбу и застави Зеничко-добојског кантона³⁴;
30. Закон о употреби грба и заставе Зеничко-добојског кантона³⁵;
31. Закон о печату Зеничко-добојског кантона³⁶;
32. Закон о грбу и застави Босанско-подрињског кантона Горажде³⁷;
33. Закон о употреби грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде³⁸;
34. Закон о грбу и застави Средњобосанског кантона³⁹;
35. Закон о употреби грба и заставе Средњобосанског кантона⁴⁰;
36. Закон о грбу и застави Херцеговачко-неретванског кантона⁴¹;
37. Закон о употреби грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона⁴²;
38. Закон о грбу и застави Западнохерцеговачког кантона⁴³;
39. Закон о употреби грба и заставе Западнохерцеговачког кантона⁴⁴;
40. Закон о печату Кантона Сарајево⁴⁵;
41. Закон о грбу и застави Кантона Сарајево⁴⁶;
42. Закон о употреби грба и заставе Кантона Сарајево⁴⁷;
43. Закон о печату Херцегбосанске жупаније⁴⁸;
44. Закон о Граду Цазин⁴⁹;
45. Закон о Граду Горажда⁵⁰;
46. Закон о Граду Тузла⁵¹.

²⁹ Закон о локалној самоуправи Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“, број 97/16.

³⁰ Закон о грбу и застави Унско-санског кантона, „Службени гласник Унско-санског кантона“, број 3/00.

³¹ Закон о употреби грба и заставе Унско-санског кантона, „Службени гласник Унско-санског кантона“ број 5/00.

³² Закон о грбу и застави Тузланског кантона, „Службене новине Тузланског кантона“, број 1/00.

³³ Закон о употреби грба и заставе Тузланског кантона, „Службене новине Тузланског кантона“, број 1/00.

³⁴ Закон о грбу и застави Зеничко-добојског кантона, „Службене новине Зеничко-добојског кантона“, бр. 11/97 и 12/00.

³⁵ Закон о употреби грба и заставе Зеничко-добојског кантона, „Службене новине Зеничко-добојског кантона“, бр. 11/97 и 12/04.

³⁶ Закон о печату Зеничко-добојског кантона, „Службене новине ФБиХ“, број 7/96 и „Службене новине Зеничко-добојског кантона“, бр. 11/97, 12/04 и 15/09.

³⁷ Закон о грбу и застави Босанско-подрињског кантона Горажде, „Службене новине Босанско-подрињског кантона Горажде“, број 18/01.

³⁸ Закон о употреби грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде, „Службене новине Босанско-подрињског кантона Горажде“, број 6/13.

³⁹ Закон о грбу и застави Кантона Средишња Босна, „Службене новине СБК“, број 10/02.

⁴⁰ Закон о употреби грба и заставе Кантона Средишња Босна, „Службене новине СБК“, бр. 10/02 и 3/10.

⁴¹ Закон о грбу и застави Херцеговачко-неретванског кантона, „Службене новине ХНК“, број 7/04.

⁴² Закон о употреби грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона, „Службене новине ХНК“, број 7/04.

⁴³ Закон о грбу и застави Западнохерцеговачког кантона, „Народне новине Западнохерцеговачког кантона“, број 5/03.

⁴⁴ Закон о употреби грба и заставе Западнохерцеговачког кантона, „Народне новине Западнохерцеговачког кантона“, бр. 5/03 и 20/13.

⁴⁵ Закон о печату Кантона Сарајево, „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 3/09 и 36/15.

⁴⁶ Закон о грбу и застави Кантона Сарајево, „Службене новине Кантона Сарајево“, број 9/99.

⁴⁷ Закон о употреби грба и заставе Кантона Сарајево, „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 3/09 и 36/15.

⁴⁸ Закон о печату Херцегбосанске жупаније, „Народне новине Херцегбосанске жупаније“, број 1/96.

⁴⁹ „Службене новине Града Цазин“, број 1/17.

⁵⁰ „Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“, број 32/17.

⁵¹ „Службени гласник Града Тузла“, бр. 1/14, 3/15, 7/15 и 12/15.

Статути градова и општина/опћина и други општи/подзаконски акти

47. Статут Града Зворник⁵²;
48. Статут Града Бијељина⁵³;
49. Одлука о употреби грба и заставе Града Бијељина⁵⁴;
50. Статут Града Добој⁵⁵;
51. Статут Града Источно Сарајево⁵⁶;
52. Статут Града Требиње⁵⁷;
53. Статут Града Приједор⁵⁸;
54. Статутарна одлука о утврђивању симбола Града Бања Лука⁵⁹;
55. Статутарна одлука о организацији Града Цазин у складу са Законом о Граду Цазин⁶⁰;
56. Одлука о печату Града Цазин;
57. Статут Града Сарајева⁶¹;
58. Одлука о грбу и застави Града Сарајева⁶²;
59. Одлука о употреби грба, имена и истицању Града Сарајева⁶³;
60. Статут Града Мостар⁶⁴;
61. Одлука о употреби и заштити имена, грба и застави Града Мостара⁶⁵;
62. Привремена статутарна одлука Града Горажде⁶⁶;
63. Статутарна одлука о организацији Града Тузла у складу са Законом о Граду Тузла;
64. Одлука о печату Града Тузла⁶⁷;
65. Статут Града Зеница⁶⁸;
66. Статут Града Бихаћ⁶⁹;
67. Одлука о печату Града Бихаћа⁷⁰;
68. Одлука о употреби и заштити Општине Орашје⁷¹;
69. Статут Општине Орашје⁷²;
70. Одлука о грбу Општине Орашје⁷³;
71. Статут Града Широки Бријег⁷⁴;

⁵² Статут Града Зворник, „Службени гласник Града Зворник“, бр. 2/16, 14/16 и 4/17.

⁵³ Статут Града Бијељина, „Службени гласник Града Бијељина“, број 9/17.

⁵⁴ Одлука о употреби грба и заставе Града Бијељина, „Службени гласник Града Бијељина“, број 15/13.

⁵⁵ Статут Града Добој, „Службени гласник Града Добој“, број 1/17.

⁵⁶ Статут Града Источно Сарајево, „Службени гласник Града Источно Сарајево“, број 20/17.

⁵⁷ Статут Града Требиње, „Службени гласник Града Требиње“, бр. 2/13, 5/14, 6/15, 3/16 и 6/17.

⁵⁸ Статут Града Приједор, „Службени гласник Града Приједор“, број 12/17.

⁵⁹ Статутарна одлука о утврђивању симбола Града Бања Лука, „Службени гласник Града Бања Лука“, број 26/17.

⁶⁰ „Службене новине Града Цазин“, број 1/17.

⁶¹ „Службене новине Кантона Сарајево“, број 34/08.

⁶² „Службене новине Кантона Сарајево“, број 25/00.

⁶³ „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 05/06 – пречишћени текст и 33/07.

⁶⁴ „Градски службени гласник“, бр. 04/04, 08/09 и 105/10.

⁶⁵ „Службени гласник Града Мостар“, број 12/06.

⁶⁶ „Службене новине Града Горажде“, број 4/17.

⁶⁷ „Службени гласник Града Тузла“, број 1/14.

⁶⁸ „Службене новине Града Зеница“, број 5/15.

⁶⁹ „Службени гласник Града Бихаћа“, број 13/15.

⁷⁰ Градско вијеће, број 02-02-8722/14 од 11. 11. 2014. године.

⁷¹ „Службени гласник Општине Орашје“, број 05/12.

⁷² „Службени гласник Општине Орашје“, број 6/11.

⁷³ „Службени гласник Општине Орашје“, број 2/11.

72. Одлука о грбу и застави Општине Широки Бријег⁷⁵;
73. Статут Општине Ливно⁷⁶;
74. Привремена Статутарна одлука Града Ливна⁷⁷;
75. Одлука о печату Општине Ливно⁷⁸;
76. Одлуку о грбу и застави Града Ливна⁷⁹.

1.3. Босна и Херцеговина

На нивоу Босне и Херцеговине, државна, односно службена обиљежја дефинисана су Уставом Босне и Херцеговине, Законом о застави Босне и Херцеговине, Законом о грбу Босне и Херцеговине и Законом о државној химни Босне и Херцеговине.

Омбудсмани истичу да до дана израде овог Специјалног извјештаја текст државне химне није прихваћен у парламентарној процедури.

Грб и застава Босне и Херцеговине

1.3.1. Устав Босне и Херцеговине

Устав Босне и Херцеговине (као Анекс 4 Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини), који је ступио на снагу 14. децембра 1995. године, осигурава уставноправне оквире за устројство и функционисање Босне и Херцеговине.

Члан I/6 (Симболи)

Босна и Херцеговина ће имати оне симболе које својом одлуком одреди Парламентарна скупштина и потврди Предсједништво.

1.3.2. Закон о застави Босне и Херцеговине⁸⁰

Члан 1.

Овим законом уређује се изглед заставе Босне и Херцеговине, као и њено истицање на нивоу државе Босне и Херцеговине.

⁷⁴ Градско вијеће Широки Бријег на 35. сједници, одржаној дана 10. 2. 2016. године, донијело је Статут Града Широки Бријег.

⁷⁵ Општинско вијеће општине Широки Бријег на 3. сједници, одржаној 6. 3. 1998. године.

⁷⁶ „Службени гласник Општине Ливно“, број 5/08.

⁷⁷ „Службени гласник Града Ливна“, број 2/18.

⁷⁸ „Службени гласник Општине Ливно“, број 5/04.

⁷⁹ „Службени гласник Општине Ливно“, број 1/98.

⁸⁰ „Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 19/01.

Члан 2.

Заставом Босне и Херцеговине представља се Босна и Херцеговина и застава се истиче као симбол Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Застава Босне и Херцеговине је плаве боје. Десно од центра налази се троугао жуте боје. Паралелно лијевој страни троугла, од горњег руба заставе до доњег руба, протеже се ред бијелих петокраких звијезда. Застава је правоугаоног облика. Однос између дужине и ширине заставе је 1 : 2.

Члан 4.

Мјере и техничке спецификације у вези са ликовно-графичким рјешењем и димензијама заставе Босне и Херцеговине које се налазе у прилогу овог закона чине његов саставни дио.

Члан 5.

Застава Босне и Херцеговине званично се истиче на нивоу Босне и Херцеговине на следећи начин:

1. на свим зградама Предсједништва Босне и Херцеговине, Вијећа министара и његова три министарства, Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Уставног суда Босне и Херцеговине, Сталног комитета за војна питања, Комисије за људска права, Централне банке и Сталне изборне комисије након њеног формирања, као и на било којој другој згради заједничких институција или институције којом управљају заједничке институције или која је одговорна заједничким институцијама;
2. на свим зградама дипломатско-конзуларних представништва Босне и Херцеговине;
3. приликом службеног одласка чланова Предсједништва Босне и Херцеговине у иностранство и њиховог повратка из иностранства у Босну и Херцеговину;
4. на службеним превозним средствима која користе чланови Предсједништва Босне и Херцеговине;
5. приликом свих званичних међународних посјета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и других) на којима Босна и Херцеговина учествује или је представљена;
6. на граничним прелазима Босне и Херцеговине.

У свим случајевима из претходног става, друге заставе из Босне и Херцеговине неће се истицати заједно са заставом Босне и Херцеговине. Званично истицање заставе у ентитетима и незванична употреба заставе регулисаће се посебним законом.

Члан 6.

Непоштовање заставе Босне и Херцеговине представља кажњиво дјело. Ентитети ће усвојити одговарајуће прописе у року од два мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

1.3.3. Закон о грбу Босне и Херцеговине⁸¹

Члан 1.

Овим законом се уређује облик и изглед грба Босне и Херцеговине, као и његова употреба од стране институција Босне и Херцеговине.

Члан 2.

Грбом Босне и Херцеговине представља се Босна и Херцеговина и грб се истиче као симбол Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Грб Босне и Херцеговине се употребљава у складу с одредбама овог закона на начин којим се промовише углед и достојанство Босне и Херцеговине.

Члан 4.

Грб Босне и Херцеговине је плаве боје и у облику штита са зашиљеним завршетком. У горњем десном углу штита налази се трокут жуте боје. Паралелно лијевој страни овог трокута протеже се ред бијелих звијезда петокрака.

Члан 5.

Изглед и графичко рјешење грба Босне и Херцеговине дати су у Анексу, који чини саставни дио овог закона.

Члан 6.

Грб Босне и Херцеговине не може се употријебити као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити као било који други знак за обиљежавање робе или услуга.

Када је то предвиђено посебним прописима, грб Босне и Херцеговине се може употребљавати као саставни дио симбола или обиљежја.

Слободна је употреба грба Босне и Херцеговине у умјетничке и образовне сврхе, под условом да не нарушава углед и достојанство Босне и Херцеговине.

Члан 7.

Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине је надлежно за регулисање производње грба Босне и Херцеговине.

Члан 8.

Грб Босне и Херцеговине се не може употребљавати на јавном мјесту уколико је оштећен или својим изгледом неподобан за употребу и такав грб се повлачи из употребе.

Члан 9.

Грб Босне и Херцеговине се званично истиче и користи на следећи начин:

1. На улазима у све зграде Предсједништва Босне и Херцеговине, Вијећа министара и његова три министарства, Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Уставног суда, Сталног комитета за војна питања, Комисије за људска права,

⁸¹ „Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 19/01.

Централне банке и Сталне изборне комисије након њеног формирања, као и на улазу у све друге институције Босне и Херцеговине и друге институције којима ове институције о печату управљају.

2. На зградама свих амбасада и конзулата Босне и Херцеговине.
3. Као дио печата Босне и Херцеговине и у складу са Законом Босне и Херцеговине.
4. У званичној преписци, позивницама, визит-картама и сличним документима која користе чланови Предсједништва, Вијећа министара, копредсједавајући и допредсједавајући, министри и њихови замјеници, предсједници скупштинских домова Парламента Босне и Херцеговине и њихови замјеници, те друге институције Босне и Херцеговине ...
5. На званичним превозним средствима која користе државни званичници.
6. На граничним прелазима Босне и Херцеговине.

У свим случајевима наведеним у претходном параграфу, неће моћи бити изложен ни један другачији грб из Босне и Херцеговине заједно са овим грбом Босне и Херцеговине.

Члан 10.

Употреба грба Босне и Херцеговине је дозвољена:

1. на зградама гдје ентитетска, кантонална, градска и општинска тијела, унутар Босне и Херцеговине, имају своја сједишта, као и у церемонијалним просторијама ових зграда;
2. приликом званичних међународних посјета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и других) на којима Босна и Херцеговина учествује или је представљена.
3. у свим другим случајевима, сем ако је коришћење грба у супротности са овим законом.

Члан 11.

Када је грб Босне и Херцеговине изложен заједно са једним или више страних грбова или сличних знакова, грб Босне и Херцеговине биће постављен на почасно мјесто, како слиједи:

1. у средишту круга гледано сприједом, ако остали грбови образују круг;
2. у средишту полукруга гледано сприједом, ако остали грбови образују полукруг;
3. на почетку низа грбова, ако други грбови образују низ;
4. на почетку групе других грбова, ако други грбови образују групу.

Члан 12.

Непоштивање грба Босне и Херцеговине је кажњиво. Ентитети ће усвојити потребне прописе у року од два мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

1.3.4. Закон о државној химни Босне и Херцеговине⁸²

Члан 1.

Овим законом утврђује се државна химна Босне и Херцеговине (у даљем тексту: химна) и одређује њена употреба као симбола државе.

Члан 2.

Назив химне Босне и Херцеговине је „Државна химна Босне и Херцеговине“.

Члан 3.

Химна се састоји од оркестарске партитуре која се налази у додатку овом закону као његов саставни дио.

Члан 4.

Ауторско право на химну задржава Босна и Херцеговина.

Члан 5.

Химна ће се изводити:

1. На церемонијама полагања заклетве чланова и виших функционера Предсједништва Босне и Херцеговине, Вијећа министара Босне и Херцеговине и његових министарстава, Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (оба дома), Уставног суда Босне и Херцеговине, Суда Босне и Херцеговине, Тужилаштва Босне и Херцеговине, Сталног комитета за војна питања војника, нижих официра и официра Оружаних снага Босне и Херцеговине и Централне банке.
2. На почетку јавних сједница Парламентарне Скупштине Босне и Херцеговине (оба дома).
3. Приликом службених посјета Босни и Херцеговини шефова држава или виших представника страних држава и међународних организација, као и приликом званичних међународних такмичења и научних, умјетничких, спортских и сличних скупова који се одржавају у Босни и Херцеговини. У овим приликама химна се изводи прије химне страног посјетиоца или представника.
4. У другим приликама у складу са Уставом и законима Босне и Херцеговине.

Члан 6.

Непоштивање државне химне Босне и Херцеговине сагласно одредби члана 3 Закона, као и неизвођење државне химне Босне и Херцеговине сагласно одредби члана 5 Закона, представља прекршај за који ће се казнити новчаном казном:

1. у износу од 1.500 до 7.500 КМ орган власти, привредно друштво или друго правно лице,
2. у износу од 300 до 750 КМ одговорно лице у органу власти, привредном друштву или другом правном лицу,
3. у износу од 300 до 750 КМ лице које самостално обавља привредну дјелатност и
4. у износу од 100 до 400 КМ грађанин.

⁸² „Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 19/01 и 17/04.

II ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На нивоу Федерације Босне и Херцеговине службена обиљежја дефинисана су Уставом Федерације Босне и Херцеговине, Законом о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине и Законом о употреби грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине.

Грб и застава Федерације Босне и Херцеговине⁸³

2.1. Устав Федерације Босне и Херцеговине⁸⁴

Члан 5.

(1) Федерација има грб, заставу, химну и печат, као и друге симболе о којима одлучи Парламент Федерације у складу са параграфом (2) овог члана.

2.2. Закон о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине⁸⁵

Члан 1.

Грб Федерације Босне и Херцеговине је штитастиг облика, састављен од три дијела: у лијевом горњем дијелу, на једној четвртини грба, налази се штит са златножутим љиљаном на зеленој подлози; у десном горњем дијелу, на једној четвртини грба налази се историјски хрватски грб од 25 квадратних поља црвене и бијеле боје; у доњем дијелу грба плаве боје налази се 10 шестокраких звијезда бијеле боје поређаних у круг, који заузимају једну половину грба. Грб и поље плаве боје опточени су траком златножуте боје.

Члан 2.

Застава Федерације Босне и Херцеговине је правокутна тробојница са вертикално поређаним пољима слијева надесно: црвене, бијеле и зелене боје. У средини заставе

⁸³ Одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине број У-4/04 од 31. марта 2006. године утврђено је да чл. 1 и 2 Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 21/96 и 26/96) нису у складу са чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине у вези са чл. 1.1 и 2.а) и ц) Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације из Анекса I на Устав Босне и Херцеговине и наложено је Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, у складу са чланом 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року од шест мјесеци од дана објаве ове одлуке у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“ усагласи чл. 1 и 2 Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине са Уставом Босне и Херцеговине. Федерација Босне и Херцеговине није поступила по одлуци Уставног суда Босне и Херцеговине.

Омбудсмени указују да све јавне установе у Федерацији Босне и Херцеговине користе грб и заставу Босне и Херцеговине.

⁸⁴ Устав Федерације Босне и Херцеговине, „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 72/05, 71/05 и 88/08.

⁸⁵ „Службене новине ФБиХ“, број 21/96.

налази се грб Федерације Босне и Херцеговине утврђен у члану 1 овог закона. Бијело поље је у односу на црвено односно зелено поље, троструко шире.

Члан 3.

Ликовно рјешење грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине је саставни дио овог закона.

Члан 4.

О употреби грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине донијеће се посебан закон.
[...]

2.3. Закон о измјенама и допунама Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине⁸⁶

Члан 1.

У Закону о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине у члану 1, у трећем ретку иза ријечи „подлози“ тачка и зарез се брише и додају ријечи: „опточен са врпцом златножуте боје“, а у петом ретку иза ријечи „боје“ тачка и зарез се бришу и додају ријечи: „опточен са врпцом црвене боје“, а у седмом ретку иза ријечи „грб“ тачка се брише и додају ријечи: „с тим што се штит са златножутим љиљаном и историјски хрватски грб налазе на пољу бијеле боје“.

Члан 2.

У члану 3 додаје се нови став 2, који гласи: „Ликовно-графички стандарди израде грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине, као и положај грба на застави и његова величина, саставни су дио овог закона“. [...]

2.4. Закон о употреби грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине⁸⁷

I – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се употреба грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација).

Члан 2.

Грбом и заставом Федерације представља се Федерација и изражава припадност Федерацији.

Члан 3.

Грб и застава Федерације употребљавају се у складу с одредбама овог закона на начин којим се истиче углед и достојанство Федерације.

⁸⁶ „Службене новине Федерације БиХ“, број 26/96.

⁸⁷ „Службене новине Федерације БиХ“, број 26/96.

Члан 4.

Истицање грба и заставе Федерације са грбом и заставом Босне и Херцеговине врши се у складу са посебним прописом.

Члан 5.

Грб и застава Федерације могу се употребљавати само у облику и садржини утврђеним Законом о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине. У грбу и застави Федерације не може се ништа мијењати. Изузетно, ако је то посебним прописима утврђено, грб и застава Федерације могу се употријебити као саставни дио других амблема, односно знакова (војне, заповједне и ранговне заставе и др.).

Члан 6.

Оригинали грба и заставе чувају се код предсједника Федерације и према њима се врши обликовање грба и заставе Федерације.

Члан 7.

Грб и застава не могу се употријебити као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити као било који други знак за обиљежавање робе или услуга.

Члан 8.

Употреба грба и заставе Федерације слободна је у умјетничком стваралаштву или васпитно-наставној сврси под условом да се тиме не вријеђа углед и достојанство Федерације.

Члан 9.

Грб и застава Федерације не могу се употребљавати на јавном мјесту ако су оштећени или својим изгледом неприкладни за употребу. Оштећени или за употребу неприкладни грб и застава повлаче се из употребе.

Члан 10.

Ако се грб и застава Федерације истичу на територији Федерације заједно с другим домаћим или страним грбом односно заставом, грб односно застава Федерације ставља се на почасно мјесто, у складу са овим законом, изузев у случају из члана 4 овог закона.

II – УПОТРЕБА ГРБА ФЕДЕРАЦИЈЕ**Члан 11.**

Грб Федерације употребљава се:

1. у саставу печата Федерације у складу са Законом о печату Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине ФБиХ“, бр. 2/94 и 21/96);
2. у службеним просторијама и натписима на зградама гдје су смјештени органи Федерације;
3. у објектима којима се обиљежава граница Босне и Херцеговине на територији Федерације, према посебним прописима;

4. на одорама припадника Федералног министарства унутрашњих послова, униформама стражара федералних установа за извршење казених санкција, униформисаних радника царине и финансијске полиције;
5. у другим случајевима у складу са законом.

Члан 12.

Грб Федерације може се употребљавати:

1. на зградама у којима су смјештени кантонални–жупанијски, градски, општински органи на подручју Федерације, као и у свечаним просторијама тих зграда;
2. на зградама у којима су смјештене јединице, установе, заповједништва и стожери војске Федерације, као и у свечаним просторијама тих зграда;
3. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Федерација учествује или је представљена у складу са правима и праксом одржавања таквих скупова;
4. на службеним позивницама, честиткама и сличним актима које користе предсједник Федерације, потпредсједник Федерације, предсједавајући оба дома Парламента Федерације, премијер и замјеник премијера, министри и други дужносници Федерације;
5. у другим случајевима, ако његова употреба није у супротности с одредбама овог закона.

Члан 13.

Ако се грб Федерације истиче на подручју Федерације заједно с једним или више домаћих или иностраних грбова или другим сличним амблемима, грб Федерације налази се на почасном мјесту, и то:

1. у средини круга сприједа гледано, ако су други грбови и амблеми поређани у круг;
2. у средини полукруга сприједа гледано, ако су други грбови и амблеми поређани у полукруг;
3. на челу колоне других грбова, ако су други грбови и амблеми поређани у колони;
4. на челу групе других грбова, ако су грбови поређани у групе;
5. на десној страни, сприједа гледано од грба иностране државе или међународне организације који се истиче у средишту, осим у случајевима службених посјета државних или међународних организација када се употребе врше у складу са прописима члана 4 овог закона.

III – УПОТРЕБА ЗАСТАВЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ

Члан 14.

Застава Федерације истиче се:

1. на згради у којој су смјештени Парламент Федерације, предсједник и потпредсједник Федерације и Влада Федерације;
2. у дане празника Федерације на зградама у којима су смјештени органи за вријеме трајања тих празника;
3. на униформама припадника Војске Федерације када Војска Федерације учествује у саставу међународних војних јединица;

4. при испраћају председника и потпредседника Федерације и њиховом повратку из иностранства у Федерацију;
5. на превозним средствима која користе председник и потпредседник Федерације;
6. у дане жалости које одреди Влада Федерације, на пола копља, за вријеме трајања жалости;
7. у другим случајевима под условима и на начин утврђен законом.

Члан 15.

Застава Федерације може се истицати:

1. на зградама у којима су смјештени кантонални–жупанијски, градски, општински органи за вријеме свечаности у тим кантонима–жупанијама, граду и општинама;
2. у зградама у којима су смјештене јединице, установе, команде и штабови Војске Федерације за вријеме свечаности у тим јединицама, установама, командама и штабовима;
3. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Федерација учествује или је репрезентована у складу са правима и праксом одржавања таквих скупова;
4. приликом прославе свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и сличних манифестација које су од значаја за Федерацију;
5. у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности с одредбама овог закона.

Члан 16.

Ако се застава Федерације истиче на територију Федерације заједно са другим заставама, застава Федерације налази се на почасном мјесту, и то:

1. у средишту круга сприједом гледано ако су заставе поређане у круг;
2. у средишту полукруга сприједом гледано ако су друге заставе поређане у полукруг у складу са прописима из члана 4 овог закона;
3. на челу колоне других застава – ако су друге заставе поређане у колони;
4. на првом мјесту у врсти, сприједом гледано – ако су друге заставе поређане у врсту;
5. на челу групе – ако су друге заставе поређане у групе.

Ако се застава Федерације истиче поред неке друге заставе, она се увијек налази са лијеве стране сприједом гледано.

Члан 17.

Ако се застава Федерације истиче преко улице или трга, на столу, бини или неком другом почасном мјесту у вертикалном положају, положај заставе треба да буде такав да црвено поље буде окренуто према горе.

Члан 18.

Застава Федерације подиже се и спушта, истиче и скида односно преноси уз уобичајене почасте (устајање, поздрављање и др.).

IV – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Новчаном казном од 1.500 до 7.500 DEM⁸⁸ казниће се за прекршај предузеће или друга правно лице ако:

1. употреби грб или заставу Федерације у облику и садржају супротно одредбама члана 5 овог закона;
2. употреби грб или заставу Федерације као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 7);
3. употреби грб или заставу Федерације супротно условима из члана 8 Закона;
4. ако на јавном мјесту употреби и грб или заставу Федерације који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 9);
5. ако употреби односно истакне грб и заставу Федерације супротно одредбама чл. 4, 12 и 15 овог закона;
6. ако не употреби односно не истакне грб и заставу Федерације у складу са одредбама чл. 10 и 13 овог закона.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу, органу власти или другом правном лицу новчаном казном од 300 до 750 DEM.

Члан 20.

За прекршај из члана 19 став 1 овог закона, новчаном казном у износу од 300 до 750 DEM казниће се лице које самостално обавља привредну дјелатност. За прекршај из члана 19 став 1 тач. 1, 2, 3. и 4. овог закона, казниће се грађанин новчаном казном у износу од 100 до 400 DEM.

Члан 21.

Новчана казна предвиђена у одредбама чл. 19 и 20 овог закона плаћа се у DEM или у противвриједности валуте Босне и Херцеговине по средњем курсу који утврђује и објављује Централна банка Босне и Херцеговине на дан плаћања. До успоставе валуте коју утврђује Централна банка Босне и Херцеговине користиће се валута коју утврђује Народна банка Босне и Херцеговине.

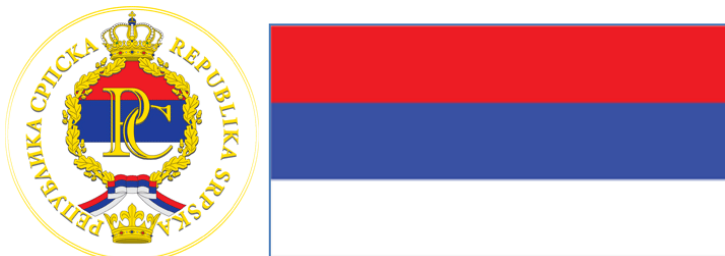
Члан 22.

Учиниоцу прекршаја из чл. 19 и 20 овог закона може се изрећи и заштитна мјера одузимања предмета којим је извршен прекршај. Овлашћено лице Федералног министарства унутрашњих послова може прије подношења захтјева за покретање прекршајног поступка одузети предмете из става 1 овог члана и одмах предати надлежном органу.

⁸⁸ Омбудсмени напомињу да је у вријеме доношења овог закона важећа валута у Босни и Херцеговини била њемачка марка (DEM).

III РЕПУБЛИКА СРПСКА

На нивоу Републике Српске службена обиљежја су дефинисана Уставом Републике Српске, Уставним законом о застави, грбу и химни Републике Српске, Уставним законом о допуни Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске, Законом о употреби заставе, грба и химне Републике Српске, Законом о амблему Републике Српске, Законом о печатима Републике Српске и Законом о локалној самоуправи Републике Српске.

Амблем и застава Републике Српске

3.1. Устав Републике Српске⁸⁹

Члан 8.

Република има заставу, грб и химну. Изглед заставе и грба и текст химне уређују се уставним законом.

3.2. Уставни закон о застави, грбу и химни Републике Српске⁹⁰

Члан 1.

Застава Републике Српске састоји се од три боје: црвене, плаве и бијеле. Боје су положене водоравне са редослиједом одозго: црвена, плава и бијела. Свака боја заузима једну трећину заставе. Однос ширине и дужине заставе је 1 : 2.

Члан 2.

Грб Републике Српске је грб Немањића представљен двоглавим бијелим орлом са круном изнад главе. На прсима орла је црвени штит са крстом и четири оцила између кракова крста бијеле боје.

Члан 3.

Химна Републике Српске је пјесма „Боже правде“.

Члан 4.

Употреба заставе, грба и химне Републике Српске уредиће се посебним законом.

⁸⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 21/92 – пречишћени текст, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, исправак, 30/02, исправак, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05 и 48/11.

⁹⁰ „Службени гласник Републике Српске“, број 19/92.

3.3. Уставни закон о допуни Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске⁹¹

Члан 1.

У Уставном закону о застави, грбу и химни Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 19/92) иза члана 1 додаје се нови члан 1а који гласи:

Члан 1а.

Химна Републике Српске је композиција „Моја Република“.

Нотни извод химне се налази у додатку овом закону као његов саставни дио.

3.4. Закон о амблему Републике Српске⁹²

Члан 1.

Република Српска има амблем.

Амблем Републике Српске састоји се од поља у бојама заставе Републике Српске преко кога је златни преплетени иницијал Републике Српске; поље је окружено златним плодним храстовим вијенцем у дну увезаним траком у бојама заставе; изнад поља је златна затворена хералдичка круна, а испод поља златна кринова круна; око свега је циркумскрипција РЕПУБЛИКА СРПСКА – REPUBLIKA SRPSKA.

Члан 2.

Амблем Републике Српске је допунски симбол Републике Српске, а може се користити за представљање Републике Српске у свечаним, културним, историјским и спортским манифестацијама, као и у другим сличним приликама.

Члан 3.

Амблем Републике Српске може се користити умјесто грба Републике Српске, у складу с одредбама Закона о употреби заставе, грба и химне Републике Српске.

Члан 4.

Амблем Републике Српске не може се употријебити као робни и услужни жиг, узорак или модел нити као било који други знак за обиљежавање робе или услуга.

Члан 5.

Уредбом Владе Републике Српске ће се, у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона, прецизније уредити изглед и начин употребе амблема Републике Српске.

Члан 6.

Новчаном казном у износу од 3.000 до 15.000 КМ казниће се за прекршај предузеће, установа или друго правно лице ако употријеби амблем Републике Српске противно одредбама овог закона, као и прописима Владе Републике Српске из члана 5 овог закона. Новчаном казном у износу од 500 до 2.000 КМ казниће се за прекршај из става 1 овог члана одговорно лице у предузећу, установи или другом правном лицу.

⁹¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 125/08.

⁹² „Службени гласник Републике Српске“, број 49/07.

Новчаном казном у износу од 500 до 2.000 КМ казниће се за прекршај из става 1 овог члана самостални привредник или грађанин.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

3.5. Уредба о изгледу и начину употребе амблема Републике Српске⁹³

Члан 2.

Изглед амблема Републике заснива се на опису амблема дефинисаног чланом 1 Закона о амблему Републике и изворнику (еталону) амблема Републике.

Приказ амблема Републике у прописаним бојама подразумејева приказ ликовног рјешења амблема Републике Српске у боји, дефинисање прописаних нијанси боја.

Члан 3.

Приказ амблема Републике у црно-бијелој техници је линеарни приказ / редукција амблема Републике, који се користи у свим техникама штампе и гравирања (слика 01).

Петрасанктина шрафура је начин шрафирања амблема Републике, на основу кога се однос обојених површина преводи у црно-бијели, графички језик (слика 03).

Негатив амблема Републике је инвертован бијели цртеж, односно слика амблема Републике изведена на тамној или црној површини (слика 04).

Колорни амблем Републике се користи у свим техникама штампе. Стилизација амблема Републике се користи код умањења колорног амблема Републике, а нарочито за апликацију на визит-картама и идентификационим картицама када је штампана површина мала (слика 05).

Контрастне површине амблема Републике приказане су на слици 06.

Златотисак амблема Републике је стилизовани амблем Републике који се користи за отискивање у златној или сребрној фолији, на папирној, кожној или платненој површини (слика 07).

Члан 4.

Амблем се може израђивати само на основу изворника (еталона) Републике Српске, поштујући графичке стандарде донесене у изворнику (еталону), описане у члану 3 ове уредбе.

Члан 5.

Амблем се употребљава:

- а) у печатима органа и организација (у даљем тексту: органа) Републике који имају право на печат с амблемом Републике;
- б) на меморандумима органа из става 1 алинеја а) овог члана;
- в) у службеним натписима органа из става 1 алинеја а) овог члана;
- г) на објектима којим се обиљежава територија Републике Српске.

⁹³ „Службени гласник Републике Српске“, број 50/07.

Члан 6.

Амблем Републике Српске може се употребљавати:

- а) у службеним просторијама органа из става 1 алинеја а) члана 5 ове уредбе;
- б) у штамблима органа из става 1 алинеја а) члана 5 ове уредбе;
- в) на зградама у којима се налазе просторије представништава Републике Српске,
- г) приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и других) на којима Република Српска учествује или је репрезентативна, у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова,
- д) на ваздухопловима и бродовима или другим пловилима, као и на другим јавним превозним средствима, под условима и на начин који су утврђени одговарајућим прописима,
- ђ) на званичним позивницама, честиткама и другим актима које користе органи из става 1 алинеја а) члана 5 ове уредбе,
- е) на службеним актима и другим материјалима, омотима и слично органа и организација који врше повјерене послове државне управе,
- ж) у саставу штамблиа државних органа.

Члан 7.

Изворник (еталон) амблема Републике Српске чува се у Кабинету председника Републике Српске и према њему се врши обликовање амблема.

За употребу изворника (еталона) амблема Републике Српске одговоран је шеф Кабинета председника Републике Српске.

Члан 8.

Ако се амблем Републике Српске истиче у Републици Српској са другим симболима, амблем Републике Српске налази се зависно од начина постављања тих симбола:

- а) у средини круга, тако да се јасно види, ако су други симболи поређани у круг,
- б) у средини полукруга, ако су други симболи поређани у полукруг,
- в) на челу колоне, ако су други симболи поређани у колони,
- г) на првом мјесту у врсти, односно с лијеве стране, сприједа гледано, ако су други симболи поређани у врсти,
- д) на челу групе, ако су други симболи поређани у групе,
- ђ) на десној страни, сприједа гледано од грба стране државе или међународне организације, ако се тај грб истиче у Републици Српској приликом званичне посјете овлашћеног представника стране државе или организације.

Члан 9.

Саставни дио ове уредбе чини изворник (еталон) амблема Републике из чл. 2 и 3 Уредбе. изворник (еталон) амблема Републике Српске објављен је у изворном тексту.

3.6. Уредба о коришћењу амблема Републике Српске у печату⁹⁴

Члан 1.

Овом уредбом уређује се коришћење амблема Републике Српске Републике у печату.

⁹⁴ „Службени гласник Републике Српске“, број 50/07.

Члан 2.

Печат с амблемом Републике израђује се у верзији број II изворника (еталона) амблема Републике.

Члан 3.

Печат с амблемом Републике имају:

- а) Република Српска,
- б) предсједник и потпредсједници Републике Српске,
- в) Народна скупштина Републике Српске,
- г) Вијеће народа Републике Српске,
- д) Влада Републике Српске,
- ђ) републички органи управе,
- е) судови, тужилаштва и правобранилаштва,
- ж) јединице локалне самоуправе,
- з) органи и организације који врше повјерене послове државне управе.

Члан 4.

Израду печата с амблемом Републике, из члана 3 ове уредбе, рјешењем одобрава Министарство управе и локалне самоуправе.

Изузетно од одредбе става 1 овог члана, органи и организације, из члана 3 ове уредбе, који имају одобрење за израду печата с грбом Републике Српске, могу изградити печат с амблемом Републике без одобрења Министарства управе и локалне самоуправе, с тим да су обавезни печаторезницама поднијети раније издато рјешење о одобравању захтјева за израду печата с грбом Републике Српске.

3.7. Закон о печатима Републике Српске⁹⁵

Члан 3.

Печат с грбом Републике Српске имају:

- Република Српска,
- Предсједништво, Народна скупштина, Влада Републике Српске, републички органи управе и управне организације,
- скупштине општине, извршни органи, општински органи управе и управне организације,
- судови, јавна тужилаштва, јавна правобранилаштва и судови за прекршаје,
- други органи и организације када врше послове државне управе које им повјери Република Српска.

Чланом 4 дефинисан је текст печата, а посебна пажња је посвећена печату Републике (члан 7), односно печатима органима и организација (чланови 9, 10, 11 и 12).

Члан 3а)

Печат из члана 3 овог закона може, умјесто грба Републике Српске, садржавати амблем Републике Српске.

⁹⁵ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 17/92, 63/01 и 49/07.

3.8. Закон о заштити назива Република Српска⁹⁶

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин заштите назива или дијела назива Републике Српске (у даљем тексту: Република).

Члан 2.

- (1) За употребу назива Републике потребно је одобрење надлежног органа.
- (2) Нико, у смислу овог закона, не може користити назив Републике ако му то, у складу са одредбама овог закона, није дозвољено.

Члан 3.

Правна лица која у свом називу желе да употребљавају назив Републике, то право могу остварити под следећим условима:

- а) да својим оснивачким актом, статутом, годишњим планом активности и годишњим финансијским планом утврђују да ће дјеловати, односно вршити активности на територији цијеле Републике или да се подручје њихове дјелатности, односно активности односи на територију цијеле Републике,
- б) да се кроз њихову дјелатност, односно активност недвосмислено може утврдити да ће промовисати назив Републике и да је то од интереса за Републику и
- в) да употреба назива Републике није у супротности са унутрашњим и међународним правним поретком и моралом.

Члан 4.

- (1) Захтјев за употребу назива Републике подноси се Министарству управе и локалне самоуправе (у даљем тексту: Министарство).
- (2) О захтјеву из става 1 овог члана Министарство тражи мишљење министарства надлежног за дјелатност, односно активност које правно лице обавља (у даљем тексту: ресорно министарство).

Члан 5.

- (1) Захтјев из члана 4 овог закона обавезно садржи:

- а) назив подносиоца захтјева,
- б) назив правног лица за које се захтјев подноси,
- ба) назив који се предлаже,
- в) оснивачки акт,
- г) статут,
- д) годишњи план активности,
- ђ) годишњи финансијски план и
- е) образложење.

- (2) Образложење из тачке е) става 1 овог члана треба да садржи опис дјелатности и активности које ће се вршити и начин вршења дјелатности и активности на територији цијеле Републике, уз навођење циља и сврхе употребе назива Републике.

⁹⁶ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/08 и 109/12.

Члан 6.

- (1) Називи улица и тргова могу садржавати име Републике.
- (2) Образложен захтјев за употребу назива Републике из става 1 овог члана надлежни орган јединице локалне самоуправе подноси ресорном министарству, које издаје одобрење за употребу назива Републике.

Члан 7.

- (1) Културне, спортске и друге јавне манифестације могу садржавати име Републике.
- (2) Образложен захтјев за употребу назива Републике из става 1 овог члана, организатор културне, спортске и друге јавне манифестације подноси ресорном министарству, које издаје одобрење за употребу назива Републике.

Члан 8.

- (1) Одобрење за употребу назива Републике по захтјеву из члана 4, даје Министарство, а из чл. 6 и 7 дају ресорна министарства.
- (1а) Поступак за издавање одобрења за употребу назива Републике води се по одредбама овог закона и Закона о општем управном поступку.
- (2) Против рјешења којим се одлучује о захтјеву за употребу назива Републике није допуштена жалба, али се може покренути управни спор пред надлежним судом.

Члан 12.

Употреба назива Републике без одобрења надлежног органа (члан 2 овог закона) овог закона представља прекршај за који ће се казнити новчаном казном:

- а) од 1.500 до 7.500 КМ правно лице,
- б) од 300 до 750 КМ одговорно лице у правном лицу и
- в) од 300 до 750 КМ лице које самостално обавља пословну дјелатност.

Члан 14.

У року од једне године након ступања на снагу овог закона, сва правна лица чији назив садржи и назив Републике дужна су да спроведу поступак прибављања одобрења за употребу назива Републике, у складу са одредбама овог закона.

3.9. Закон о локалној самоуправи Републике Српске⁹⁷

I – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 6.

- (1) Јединица локалне самоуправе може да има грб и заставу (у даљем тексту: симболи).
- (2) Јединица локалне самоуправе може да има празник.
- (3) Празник, облик, садржај и употреба симбола уређују се статутом јединице локалне самоуправе у складу са законом.
- (4) Грб јединице локалне самоуправе мора бити сачињен и описан по правилима хералдике.

⁹⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 97/16.

(5) Символи имају садржаје који изражавају историјско, културно и природно обиљежје јединице локалне самоуправе и не могу бити у истовјетном или модификованом облику са симболима држава или са знаком политичке странке, привредног друштва, установе, другог правног лица или организације.

(6) У јединицама локалне самоуправе које имају статус града, градоначелник у свечаним и протоколарним приликама носи посебно обиљежје, односно знамење града (инсигнија), чији изглед и садржај прописује скупштина града у складу са упутством које доноси министар управе и локалне самоуправе (у даљем тексту: министар).

IV БРЧКО ДИСТРИКТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Службена обиљежја Брчко дистрикта Босне и Херцеговине дефинисана су Статутом Брчко дистрикта Босне и Херцеговине на начин да Дистрикт Брчко нема другу заставу и грб осим заставе и грба Босне и Херцеговине.

Грб и застава Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

4.1. Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине⁹⁸

Члан 3. (Застава и грб)

Дистрикт нема другу заставу и грб осим заставе и грба Босне и Херцеговине.

Члан 4. (Печат)

Дистрикт има округли печат са текстом „Босна и Херцеговина, Брчко дистрикт Босне и Херцеговине“, исписаним и ћирилицом и латиницом.

⁹⁸ Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 17/08 и 39/09.

V КАНТОНИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

5.1. Унско-сански кантон

Службена обиљежја Унско-санског кантона дефинисана су Уставом Унско-санског кантона, Законом о грбу и застави Унско-санског кантона и Законом о употреби грба и заставе Унско-санског кантона.

Грб и застава Унско-санског кантона

5.1.1. Устав Унско-санског кантона⁹⁹

Члан 7.

(1) Кантон има грб, заставу, печат и друге симболе о којима одлучи Скупштина Кантона.

...

(2) Симболи Кантона употребљаваће се, уз симболе Босне и Херцеговине и Федерације, у складу са законом.

5.1.2. Закон о грбу и застави Унско-санског кантона¹⁰⁰

Члан 1.

Грб Унско-санског кантона је у облику штита, визуелно подијељен на три дијела.

Основа грба је плаве боје.

У горњем дијелу грба налазе се три осмокраке звијезде златножуте боје.

У средишњем дијелу грба налази се стилизована утврда бијеле боје с осам кула и отвореним вратима утврде.

У доњем дијелу грба налазе се двије увијене траке зелене боје – стилизоване двије ријеке.

Грб је уоквирен златножутим оквиром са бијелим простором исте ширине као и оквир.

Члан 2.

Застава Унско-санског кантона је правоугаоног облика, с три хоризонтално поређана поља, с врха надоље плаве, бијеле и зелене боје, једнаке ширине.

На застави се налази грб Унско-санског кантона утврђен у члану 1 овог закона, који са горњом ивицом улази у 1/3 плавог поља, а с врхом доњег дијела у 1/3 зеленог поља заставе. Грб се налази на лијевом дијелу заставе, тако да је врх његовог доњег дијела удаљен од лијеве ивице заставе, односно копља заставе, 60 цм, под условом да је застава дужине 2 м, односно на другој одговарајућој удаљености зависно од дужине заставе.

⁹⁹ „Службени гласник Унско-санског кантона“, бр. 1/04 и 11/04.

¹⁰⁰ „Службени гласник Унско-санског кантона“, број 3/00.

Однос ширине и дужине заставе је 1 : 2.

Члан 3.

Ликовна рјешења грба и заставе Унско-санског кантона саставни су дио овог закона.

Ликовно-графички стандарди израде грба и заставе из претходног става, положај грба на заставе и његове димензије као и каталожке ознаке и бројеви боја на грбу и застави саставни су дио овог закона.

Члан 4.

О употреби грба и заставе Унско-санског кантона доноси се посебан закон.

[...]

5.1.3. Закон о употреби грба и заставе Унско-санског кантона¹⁰¹

I – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се употреба грба и заставе Унско-санског кантона (у даљем тексту: Кантона).

Члан 2.

Грбом и заставом представља се и изражава припадност Кантону.

Члан 3.

Грб и застава употребљавају се у складу с одредбама овог закона на начин којим се истиче углед и достојанство Кантона.

Члан 4.

Истицање грба и заставе Кантона с грбом и заставом Федерације Босне и Херцеговине и с грбом и са заставом Босне и Херцеговине врши се у складу с овим законом и посебним прописом.

Члан 5.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати само у облику и садржају утврђеним Законом о грбу и застави Унско-санског кантона.

У грбу и застави Кантона не може се ништа мијењати.

Изузетно, ако је то посебним прописима утврђено, грб и застава Кантона могу се употријебити као саставни дио других обиљежја (војне, командне и ранговне заставе и др.).

Члан 6.

Оригинали грба и заставе Кантона чувају се код предсједника Кантона и према њима се обликују грб и застава Кантона.

¹⁰¹ „Службени гласник Унско-санског кантона“, број 5/00.

Члан 7.

Грб и застава Кантона не могу се употријебити као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити било који други знак за обиљежавање робе или услуга.

Изузетно, грб и застава Кантона могу се употријебити у сврхе из става 1 овог члана по посебном одобрењу Кантоналног министарства правде, на начин и по поступку утврђеним посебним прописом, који доноси кантонални министар правде.

Пропис из става 2 овог члана кантонални министар правде ће донијети у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 8.

Употреба грба и заставе Кантона слободна је у умјетничком стваралаштву или васпитно-наставној сврси, под условом да се тиме не вријеђа углед и достојанство Кантона.

Члан 9.

Грб и застава Кантона не могу се употребљавати на јавном мјесту ако су оштећени или својим изгледом непримјерни за употребу.

Оштећени или за употребу непримјерени грб и застава повлаче се из употребе.

Члан 10.

Ако се грб и застава истичу на подручју Кантона заједно с другим домаћим или страним грбом, односно заставом истог или нижег ранга, грб, односно застава Кантона, ставља се на почасно мјесто, у складу са овим законом, осим у случају из члана 4 овог закона.

II – УПОТРЕБА ГРБА КАНТОНА

Члан 11.

Грб Кантона употребљава се:

1. у саставу печата Кантона, у складу са Законом о печату Унско-санског кантона;
2. у службеним просторијама и натписима на зградама гдје су смјештени органи Кантона и општински органи на подручју Кантона;
3. у објектима којима се обиљежава граница Босне и Херцеговине на дијелу подручја Кантона којим се протеже граница, према посебним прописима;
4. на униформама припадника Кантоналног министарства унутрашњих послова;
5. у другим случајевима у складу са законом.

Члан 12.

Грб Кантона може се употребљавати:

1. на зградама у којима су смјештене јединице установе, команде и штабови Војске Федерације Босне и Херцеговине на подручју Кантона и у свечаним просторијама тих зграда;
2. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је репрезентован у складу с правилима и праксом одржавања таквих скупова;
3. на службеним позивницама, честиткама и сличним актима које користи предсједник Кантона, предсједавајући Скупштине Кантона, предсједник Владе Кантона, министри и други функционери Кантона;

- у другим случајевима, ако његова употреба није у супротности с одредбама закона.

Члан 13.

Ако се грб Кантона истиче на подручју Кантона заједно с грбом Босне и Херцеговине и с грбом Федерације Босне и Херцеговине, грб Босне и Херцеговине налази се у средини, грб Федерације Босне и Херцеговине с лијеве стране, а грб Кантона с десне стране, сприједом гледано.

Ако се грб Кантона истиче на подручју Кантона заједно с једним или више домаћих или страних грбова или другим сличним амблемима истог или нижег ранга, грб Кантона налази се на почасном мјесту:

- у средини круга, сприједом гледано, ако су друга обиљежја поређана у круг;
- у средини полукруга, сприједом гледано, ако су друга обиљежја поређана у полукруг;
- на челу колоне других обиљежја, ако су обиљежја поређана у колони;
- на челу групе других обиљежја, ако су обиљежја поређана у групе;
- на десној страни, сприједом гледано, од грба стране државе или међународне организације која се истиче у центру, осим у случајевима службених посјета државних или међународних организација када се употребе врше у складу с прописом члана 4 овог закона.

III – УПОТРЕБА ЗАСТАВЕ КАНТОНА

Члан 14.

Застава Кантона истиче се:

- на згради у којој су смјештени Скупштина Кантона, председник Кантона и Влада Кантона;
- на зградама у којима су смјештени општински органи на подручју Кантона за вријеме свечаности у тим градовима, односно општинама;
- уз заставу Федерације Босне и Херцеговине у дане празника на зградама у којима су смјештени органи Кантона, за вријеме трајања празника;
- на превозним средствима која користи председник Кантона;
- у дане жалости које одреди Влада Кантона, на пола копља за вријеме трајања жалости;
- у другим случајевима под условима и на начин утврђен законом.

Члан 15.

Застава Кантона може се истицати:

- на зградама у којима су смјештене јединице, установе, команде и штабови Војске Федерације на подручју Кантона, за вријеме свечаности у тим јединицама, установама, командама и штабовима,
- приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је репрезентован, у складу с правилима и праксом одржавања тих скупова;
- приликом прославе, свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и сличних манифестација које су од значаја за Кантон;

- у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности с одредбама закона.

Члан 16.

Ако се застава Кантона истиче на подручју Кантона заједно с другим заставама, осим заставе Босне и Херцеговине и заставе Федерације Босне и Херцеговине, застава Кантона налази се на почасном мјесту:

- у средини круга, сприједа гледано, ако су заставе поређане у круг;
- у средини полукруга, сприједа гледано, ако су друге заставе поређане у полукруг;
- на челу колоне других застава, ако су заставе поређане у колони;
- на првом мјесту у врсти, сприједа гледано, ако су заставе поређане у врсту;
- на челу групе, ако су заставе поређане у групе.

Ако се застава Кантона истиче поред заставе Босне и Херцеговине и заставе Федерације Босне и Херцеговине, застава Босне и Херцеговине налази се у средини, застава Федерације Босне и Херцеговине, с лијеве стране, а застава Кантона с десне стране, сприједа гледано.

Члан 17.

Ако се застава Кантона истиче преко улице или трга, на столу, бини или неком другом почасном мјесту у вертикалном положају, положај заставе треба да буде такав да се плаво поље налази на десној страни.

IV – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 18.

Новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 7.500 КМ казниће се за прекршај предузеће или друга правно лице, ако:

- употријеби грб или заставу Кантона у облику и садржају супротно одредбама члана 5 овог закона;
- употријеби грб или заставу Кантона као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 7);
- употријеби грб или заставу Кантона супротно условима из члана 8 овог закона;
- ако на јавном мјесту употреби грб или заставу Кантона који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 9);
- ако употреби, односно истакне грб или заставу Кантона супротно одредбама члана 4, 12 и 15 овог закона;
- ако не употреби, односно не истакне грб и заставу Кантона у складу с одредбама члана 10 и 13 овог закона.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу, органу власти или другом правном лицу новчаном казном у износу од 300 до 750 КМ.

Члан 19.

За прекршај из члана 18 став 1 овог закона новчаном казном од 300 до 750 КМ казниће се лице које самостално обавља привредну дјелатност.

За прекршај из члана 18 став 1 тач. 1, 2, 3 и 4 овог закона казниће се грађанин новчаном казном у износу од 100 до 400 КМ.

Члан 20.

Учиниоцу прекршаја из члана 18 и 19 овог закона може се изрећи и заштитна мјера одузимања предмета којим је извршен прекршај.

Овлашћено лице Кантоналног министарства унутрашњих послова може прије подношења захтјева за покретање прекршајног поступка одузети предмете из става 1 овог члана и одмах предати надлежном органу.

5.2. Посавски кантон

Службена обиљежја Посавског кантона дефинисана су Уставом Посавског кантона, те посредно примјеном федералних прописа из предметног подручја.

Грб и застава Посавског кантона

5.2.1. Устав Посавског кантона¹⁰²

Члан 7.

Жупанија има грб, заставу и печат, као и друга знамења о којима одлучи Скупштина Жупаније.

Знамења Жупаније из става 1 овог члана употребљаваће се уз знамење Федерације, у складу са законима Федерације и Жупаније.

Члан 8.

Грб Посавске жупаније је у облику стилизованог штита оивиченог златном цртом, подијељеног на три поља различите величине с двије паралелне златне црте усмјерене косо од доње лијеве ка горњој десној страни поља.

Горњи дио поља подијељен је на црвено-бијела поља – квадрате, тако да је прво поље у лијевом горњем углу црвене боје.

Средње поље грба је бијеле боје са два равномјерно распоређена љиљана златне боје.

Доње поље грба је плаве боје с четири симетрично распоређене вијугаве бијеле црте.

Члан 9.

Застава Посавске жупаније састоји се од три боје: црвене, бијеле и зелене, с грбом Посавске жупаније у средини.

Омјер ширине и дужине је 1 : 2. Боје заставе су положене водоравно и то овим редом с горње стране: црвена, бијела и зелена. Црвена и бијела боја чине по 42 посто, а зелена боја 16 посто заставе.

Грб Посавске жупаније смјештен је у средину заставе. Средишња тачка грба поклапа се с тачком у којој се сијеку дијагонале заставе.

¹⁰² „Народне новине Посавског кантона“, бр. 1/96, 3/96, 7/99, 3/00, 5/00 и 7/04.

5.3. Тузлански кантон

Службена обиљежја Тузланског кантона дефинисана су Уставом Тузланског кантона, Законом о грбу и застави Тузланског кантона и Законом о употреби грба и заставе Тузланског кантона.

Грб и застава Тузланског кантона

5.3.1. Устав Тузланског кантона¹⁰³

Члан 5.

Кантон има грб, заставу и печат. Изглед грба, заставе и печата Кантона, њихова употреба и заштита уређују се законом Кантона.

Кантон може имати друге симболе о којима одлучи Скупштина Тузланског кантона (у даљем тексту: Скупштина Кантона).

Симболи Кантона употребљаваће се у складу са законом Кантона.

5.3.2. Закон о грбу и застави Тузланског кантона¹⁰⁴

Члан 1.

Овим законом уређује се облик и изглед грба и заставе Тузланског кантона.

Члан 2.

Грбом и заставом Тузланског кантона представља се Тузлански кантон, и грб и застава се истичу као симболи Тузланског кантона.

Члан 3.

Грб Тузланског кантона је штитастиг облика са жутим рубом. У грбу се налазе дијелови четири ексцентрична кружна поља лоцирана од горњег лијевог руба према доље и то плаво, зелено, црно и бијело поље. У плавом пољу се налазе три жуте звијезде које слиједе кружну линију коју творе плаво и зелено поље.

Члан 4.

Застава Тузланског кантона је плаве боје, која је идентична плавој боји у грбу. У геометријском центру заставе налази се грб Тузланског кантона са додатих осам жутих звијезда, на истој кружној линији као и звијезде из грба и то по четири звијезде према горњем и доњем рубу заставе. Застава је правоугаоног облика. Однос између дужине и ширине заставе је 1 : 2.

¹⁰³ „Службене новине Тузланског кантона“, бр. 7/97 и 3/99, 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 и 10/04.

¹⁰⁴ „Службене новине Тузланског кантона“, број 1/00.

Члан 5.

Мјере и техничке спецификације у вези са ликовно-графичким рјешењем и димензијама грба и заставе Тузланског кантона, које се налазе у прилогу овог закона, чине његов саставни дио.

Члан 6.

О употреби грба и заставе Тузланског кантона донијеће се посебан закон.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеним новинама Тузланског кантона“.

5.3.3. Закон о употреби грба и заставе Тузланског кантона¹⁰⁵**ОПШТЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овим законом уређује се употреба грба и заставе Тузланског кантона.

Члан 2.

Грб и застава Кантона се употребљавају у складу са одредбама овог закона на начин којим се промовише углед и достојанство Кантона.

Члан 3.

Истицање грба и заставе Кантона с грбом и заставом Федерације Босне и Херцеговине и грбом и заставом Босне и Херцеговине, врши се у складу са посебним прописима.

Члан 4.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати само у облику и садржини утврђеним Законом о грбу и застави Тузланског кантона.

У грбу и застави Кантона не може се ништа мијењати.

Члан 5.

Оригинали грба и заставе Кантона чувају се у Скупштини Кантона и према њима се врши обликовање грба и заставе Кантона. За употребу оригинала грба и заставе Кантона одговоран је секретар Скупштине Кантона.

Члан 6.

Грб и застава Кантона не може се употријебити као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити као било који други знак за обиљежавање робе и услуга.

Грб и застава Кантона се не може употребљавати на јавном мјесту уколико су оштећени или својим изгледом неприкладни за употребу и такав грб и застава се повлаче из употребе.

¹⁰⁵ „Службене новине Тузланског кантона“, број 1/00.

Члан 7.

Слободна је употреба грба и заставе Кантона у умјетничке и образовне сврхе, под условом да не нарушавају углед и достојанство Кантона.

Када је то предвиђено посебним прописима, грб и застава Кантона могу се употребљавати као саставни дио других симбола или обиљежја.

Члан 8.

Ако се грб и застава Кантона истичу на територији Кантона заједно са другим домаћим или страним грбом и заставом, грб и застава Кантона стављају се на мјесто одређено федералним или законом Босне и Херцеговине.

УПОТРЕБА ГРБА КАНТОНА

Члан 9.

Грб Кантона употребљава се:

1. У саставу печата Кантона у складу са Законом о печату Тузланског кантона („Службене новине Тузланско-подрињског кантона“, број 4/99).
2. У службеним просторијама и натписима на зградама гдје су смјештени органи Кантона.
3. У другим случајевима у складу са Законом.

Члан 10.

Грб Кантона може се употребљавати:

1. На зградама у којима су смјештени кантонални, градски и општински органи на територији Кантона, као и у свечаним просторијама тих зграда;
2. На зградама у којима су смјештене установе, као и у свечаним просторијама тих зграда;
3. Приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је репрезентован у складу са правилима и праксом одржавања тих скупова;
4. На званичним позивницама, честиткама и сличним актима које користе предсједник Кантона, предсједник и секретар Скупштине Кантона, предсједник Владе Кантона, министри и други функционери Кантона;
5. У другим случајевима, ако његова употреба није у супротности с одредбама овог закона.

УПОТРЕБА ЗАСТАВЕ КАНТОНА

Члан 11.

Застава Кантона истиче се:

1. На згради у којој су смјештени Скупштина Кантона, предсједник Кантона и Влада Кантона;
2. У дане празника Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине на зградама у којима су смјештени кантонални органи за вријеме трајања тих празника;
3. У дане жалости које одреди Влада Кантона, на пола копља за вријеме трајања жалости;

4. У другим случајевима, ако њена употреба није у супротности са одредбама овог закона.

Члан 12.

Застава Кантона може се истицати:

1. На зградама у којима су смјештени кантонални, градски и општински органи за вријеме свечаности;
2. У зградама у којима су смјештене установе за вријеме свечаности у тим установама;
3. Приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је репрезентован у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова;
4. Приликом прославе свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и сличних манифестација које су од значаја за Кантон;
5. У другим случајевима, ако њена употреба није у супротности са одредбама овог закона.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13.

(1) Новчаном казном од 500 до 5.000 КМ казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице, ако:

1. Употријеби грб и заставу Кантона у облику и садржају супротно одредбама члана 4 овог закона;
2. Употријеби грб или заставу Кантона као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 6 став 1);
3. На јавном мјесту употреби грб или заставу Кантона који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 6 став 2);

(2) За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу или другом правном лицу новчаном казном од 50 до 500 КМ. За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у органу Кантона, општине или другом државном органу или тијелу новчаном казном од 50 до 500 КМ.

Члан 14.

За прекршај из члана 13 став 1 овог закона новчаном казном у износу од 50 до 500 КМ казниће се лице које самостално обавља привредну дјелатност.

За прекршај из члана 13 став 1 тачка 1, 2 и 3 овог закона казниће се грађанин новчаном казном у износу од 50 до 300 КМ.

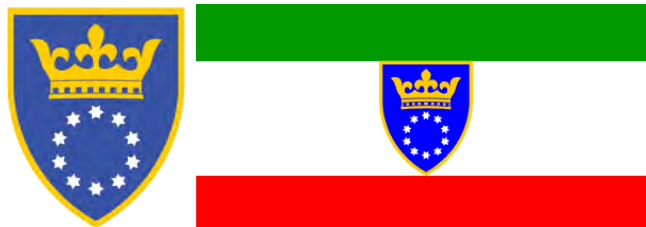
Члан 15.

Учиниоцу прекршаја из чланова 13 и 14 овог закона може се изрећи и заштитна мјера одузимања предмета којим је извршен прекршај.

Овлашћено лице кантоналног Министарства унутрашњих послова може прије подношења захтјева за покретање прекршајног поступка одузети предмете из става 1 овог члана и одмах их предати надлежном органу.

5.4. Зеничко-добојски кантон

Службена обиљежја Зеничко-добојског кантона дефинисана су Уставом Зеничко-добојског кантона, Законом о грбу и застави Зеничко-добојског кантона и Законом о употреби грба и заставе Зеничко-добојског кантона.

Грб и застава Зеничко-добојског кантона

5.4.1. Устав Зеничко-добојског кантона¹⁰⁶

Члан 8.

Кантон има грб, заставу и печат, као и друге симболе о којима одлучи Скупштина Кантона.

За прихваћање симбола потребна је већина гласова у Скупштини Кантона.

5.4.2. Закон о грбу и застави Зеничко-добојског кантона¹⁰⁷

Недостају одредбе овог закона

5.4.3. Закон о употреби грба и заставе Зеничко-добојског кантона¹⁰⁸

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се употреба грба и заставе Зеничко-добојског кантона.

Члан 2.

Грбом и заставом Кантона представља се Кантон и изражава припадност Кантону.

Члан 3.

Грб и застава Кантона употребљавају се у складу са одредбама овог закона на начин којим се истиче углед и достојанство Кантона.

¹⁰⁶ „Службене новине Федерације БиХ“, број 7/96 и „Службене новине Зеничко-добојског кантона“, бр. 1/96, 10/00, 8/04 и 10/04.

¹⁰⁷ „Службене новине Зеничко-добојског кантона“, бр. 11/97 и 12/00.

¹⁰⁸ „Службене новине Зеничко-добојског кантона“, бр. 11/97 и 12/04.

Члан 4.

Истицање грба и заставе Кантона са грбом и заставом Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине, врши се у складу са законима Босне и Херцеговине и Федерације о употреби грба и заставе.

Члан 5.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати само у облику и садржини утврђеним Законом о грбу и застави Зеничко-добојског Кантона. Изузетно, ако је то посебним прописима утврђено, грб и застава Кантона могу се употријебити као саставни дио других амблема, односно знакова (војне, командне и ранговне заставе и др.).

Члан 6.

Грб и застава Кантона чувају се код премијера Кантона и према њима се врше обликовања грба и заставе Кантона.

Члан 7.

Грб и застава се не могу употријебити као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити као било који други знак за обиљежавање робе и услуга.

Члан 8.

Употреба грба и заставе Кантона слободна је у умјетничком стваралаштву или васпитно-наставној сврси под условом да се тиме не вријеђа углед и достојанство Кантона.

Члан 9.

Грб и застава не могу се употребљавати на јавном мјесту ако су оштећени или својим изгледом неприкладни за употребу.

Оштећени или за употребу неприкладни грб и застава повлаче се из употребе.

Члан 10.

Ако се грб и застава Кантона истичу на територији Кантона са другим домаћим или страним грбом односно заставом, грб односно застава Кантона ставља се на почасно мјесто, у складу са овим законом, изузев у случају из члана 4 овог закона.

УПОТРЕБА ГРБА КАНТОНА**Члан 11.**

Грб Кантона употребљава се:

1. у саставу печата Кантона;
2. у службеним просторијама и натписима на зградама гдје су смјештени органи Кантона;
3. на униформама припадника Кантоналног министарства унутрашњих послова и
4. у другим случајевима у складу са Законом.

Члан 12.

Грб Кантона може се употребљавати:

1. на зградама у којима су смјештени општински органи на подручју Кантона, као и у свечаним просторијама тих органа;
2. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује;
3. на званичним позивницама, честиткама и сличним актима које користе премијер Кантона, предсједавајући Скупштине Кантона, министри и други дужносници Кантона;
4. у другим случајевима, ако њихова употреба није у супротности с одредбама овог закона.

Члан 13.

Ако се грб Кантона истиче на територији Кантона заједно с једним или више домаћих или страних грбова или другим сличним амблемима, изузев у случајевима из члана 4 овог закона, грб Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

1. у средини круга, сприједом гледано, ако су други грбови и амблеми поређани у круг;
2. у средини полукруга, сприједом гледано, ако су други грбови и амблеми поређани у полукруг;
3. на челу колоне других грбова, ако су други грбови и амблеми поређани у колони;
4. на челу групе других грбова, ако су грбови поређани у групе;
5. на десној страни, сприједом гледано, од грба стране државе или међународне организације који се истиче у центру.

УПОТРЕБА ЗАСТАВЕ КАНТОНА

Члан 14.

Застава Кантона истиче се:

1. на згради у којој су смјештени Скупштина Кантона, премијер Кантона, Влада Кантона и општински начелник;
2. у дане празника на зградама у којима су смјештени кантонални и општински органи у току тих празника;
3. у дане жалости које одреди Влада Федерације или Влада Кантона, на пола копља у току жалости и
4. у другим случајевима под условима и на начин утврђен законом.

Члан 15.

Застава Кантона може се истицати:

1. на зградама у којима су смјештени кантонални и општински органи за вријеме свечаности у Кантону и општинама;
2. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује;
3. приликом прославе свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и сличних манифестација које су од значаја за Кантон;
4. у другим случајевима, ако њихова употреба није у супротности с одредбама овог закона.

Члан 16.

Ако се застава Кантона истиче на територији Кантона заједно са другим заставама, изузев у случају из члана 4 овог закона, застава Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

1. у средини, ако је постављена са друге двије заставе;
2. у средини круга, сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у круг;
3. у средини полукруга, сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у полукруг;
4. на челу колоне других застава, ако су друге заставе поређане у колони;
5. на првом мјесту у врсти, сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у врсту;
6. на челу групе, ако су друге заставе поређане у групе;
7. са лијеве стране, сприједом гледано, поред друге заставе, изузев са десне стране од заставе државе или међународне организације приликом званичне посјете овлашћеног представника те државе или организације.

Члан 17.

Застава Кантона се подиже и спушта, истиче и скида, односно преноси уз уобичајене почасте (устајање, поздрављање и др.).

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 18.

Новчаном казном од 1.000 до 5.000 КМ казниће се за прекршај предузеће или друга правно лице, ако:

1. употреби грб или заставу Кантона у облику или садржају супротно одредбама члана 5 овог закона;
2. употреби грб или заставу Кантона као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 7);
3. употреби грб или заставу Кантона супротно условима из члана 8 закона;
4. ако на јавном мјесту употреби грб или заставу Кантона који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 9);
5. ако употреби, односно истакне грб или заставу Кантона супротно одредбама чл. 4, 12 и 15 овог закона;
6. ако не употреби, односно не истакне грб или заставу Кантона у складу са одредбама чл. 10, 13 и 16 овог закона;

За прекршаје из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу, органу власти или другом правном лицу новчаном казном од 100 до 500 КМ.

Члан 19.

За прекршај из члана 18 став 1 овог закона новчаном казном у износу од 100 до 500 КМ казниће се лице које самостално обавља привредну дјелатност.

За прекршај из члана 18 став 1 тачка 1, 2, 3 и 4 овог закона, казниће се грађанин новчаном казном од 50 до 250 КМ.

5.5. Босанско-подрињски кантон Горажде

Службена обиљежја Босанско-подрињског кантона Горажде дефинисана су Уставом Босанско-подрињског кантона Горажде, Законом о грбу и застави Босанско-подрињског

кантона Горажде и Законом о употреби грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде.

Грб и застава Босанско-подрињског кантона Горажде

5.5.1. Устав Босанско-подрињског кантона Горажде¹⁰⁹

Члан 7. (Службена обиљежја Кантона)

Кантон има грб, заставу, печат и химну (Свечана пјесма) као и друга службена обиљежја о којима одлучи Скупштина Кантона.

О службеним обиљежјима Кантона Скупштина ће донијети посебан пропис.

Службена обиљежја Кантона употребљаваће се самостално или заједно са службеним обиљежјима Босне и Херцеговине и Федерације, како је то одређено њиховим прописима и прописима Кантона.

5.5.2. Закон о грбу и застави Босанско-подрињског кантона Горажде¹¹⁰

Члан 1.

Грб Босанско-подрињског кантона Горажде је штитастиг облика састављен од три дијела; у лијевом пољу грба налазе се три плаве звијезде на жутом пољу, у врху десног плавог поља налази се љиљан жуте боје, а испод њега пет валовитих линија жуте боје које представљају ријеку Дрину. Цијели грб је опасан траком жуте боје.

Члан 2.

Застава Босанско-подрињског кантона Горажде је правоугаона двобојница са два идентична поља плаве и жуте боје. На средини заставе налази се грб Босанско-подрињског кантона Горажде описан у члану 1 овог закона. Однос дужине и ширине заставе је 1 : 2.

Члан 3.

Ликовно рјешење грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде је саставни дио овог закона.

Члан 4.

За употребу грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде примјењују се одредбе Закона о употреби грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде.

¹⁰⁹ „Службене новине Босанско-подрињског кантона Горажде“, бр. 8/98, 10/00 и 5/03.

¹¹⁰ „Службене новине Босанско-подрињског кантона Горажде“, број 18/01.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу даном објављивања на огласној плочи у сједишту Кантона, а накнадно ће се објавити у „Службеним новинама Босанско-подрињског кантона Горажде“.

5.5.3. Закон о употреби грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде¹¹¹

Члан 1.

Овим се законом уређује употреба грба и заставе Босанско-подрињског кантона Горажде (у даљем тексту: Кантон).

Члан 2.

Грбом и заставом Кантона представља се Кантон и изражава припадност Кантону.

Члан 3.

Грб и застава Кантона употребљавају се у складу са одредбама овог закона на начин којим се истиче углед и достојанство Кантона.

Члан 4.

Истицање грба и заставе Кантона са грбом и заставом Босне и Херцеговине врши се у складу са Законом о употреби грба и заставе Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 5.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати само у облику и садржини утврђеним Законом о грбу и застави Босанско-подрињског кантона.

У грбу и застави Кантона не може се ништа мијењати.

Изузетно, ако је то посебним прописима утврђено, грб и застава Кантона могу се употријебити као саставни дио других амблема, односно знакова.

Члан 6.

Оригинали грба и заставе Кантона чувају се код предсједавајућег Скупштине Кантона и према њима се врши обликовање грба и заставе Кантона.

Члан 7.

Грб и застава Кантона Горажде не могу се употријебити као робни или услужни жиг, или модел, нити као било који други знак за обиљежавање робе и услуга.

Члан 8.

Употреба грба и заставе Кантона слободна је у умјетничком стваралаштву или васпитно-наставној сврси под условом да се тиме не врјеђа углед и достојанство Кантона Горажде.

¹¹¹ „Службене новине Босанско-подрињског кантона Горажде“, број 6/13.

Члан 9.

Грб и застава Кантона не могу се употребљавати на јавном мјесту ако су оштећени или својим изгледом неприкладни за употребу.

Оштећени или за употребу неприкладни грб и застава повлаче се из употребе.

Члан 10.

Ако се грб и застава Кантона истичу на територији Кантона, заједно са другим домаћим или страним грбом односно заставом, грб односно застава Кантона стављају се на почасно мјесто у складу са овим законом, изузев у случају из члана 4 овог закона.

Под домаћим грбом односно заставом у смислу овог закона подразумијевају се грб односно застава другог кантона и грб односно застава општине с територије Кантона и општине с територије другог кантона.

УПОТРЕБА ГРБА КАНТОНА ГОРАЖДЕ

Члан 11.

Грб Кантона Горажде употребљава се:

1. у саставу печата Кантона у складу са Законом о печату Босанско-подрињског Кантона Горажде;
2. у службеним просторијама и натписима на зградама гдје су смјештени кантонални органи власти и други органи, службе и институције које су основане кантоналним прописом, као и организационим јединицама тих органа, служби и институција на територији Кантона, меморандумима и службеним возилима тих органа;
3. на униформама припадника Министарства унутрашњих послова Кантона;
4. на службеним легитимацијама које издају кантонални органи;
5. на посланичким легитимацијама посланика у Скупштини Кантона;
6. у другим случајевима у складу са Законом.

Члан 12.

Грб Кантона Горажде може се употребљавати:

1. на зградама у којима су смјештени општински органи на територији Кантона, као и у свечаним просторијама тих зграда;
2. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на територији Кантона на којима Кантон учествује или је организатор таквих скупова;
3. на званичним позивницама, честиткама и сличним актима које користе предсједавајући и замјеник предсједавајућег Скупштине Кантона, премијер, министри и други функционери Кантона;
4. у другим случајевима, ако његова употреба није у супротности са одредбама овога закона.

Члан 13.

Ако се грб Кантона истиче на територији Кантона заједно са једним или више домаћих или страних грбова или другим сличним амблемима, грб Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

1. у средини круга сприједа гледано, ако су други грбови и амблеми поређани у круг;
2. у средини полукруга сприједа гледано, ако су други грбови и амблеми поређани у полукруг;
3. на челу колоне других грбова, ако су други грбови и амблеми поређани у колону;
4. на челу групе других грбова, ако су грбови поређани у групе;
5. на десној страни, сприједа гледано од грба стране државе или међународне организације, који се истиче у центру, осим у случајевима званичних посјета државних или међународних организација, када се употребе врше у складу са чланом 4 овог закона.

УПОТРЕБА ЗАСТАВЕ КАНТОНА ГОРАЖДЕ

Члан 14.

Застава Кантона истиче се:

1. на згради у којој су смјештени Скупштина Кантона и Влада Кантона;
2. у дане празника на зградама у којима су смјештени кантонални органи власти и други органи, службе и институције које су основане кантоналним прописом, као и организационе јединице тих органа, служби и институција на територији Кантона за вријеме трајања тих празника;
3. у дане жалости које одреди Влада Федерације, односно Влада Кантона, на пола копља за вријеме трајања жалости;
4. у другим случајевима под условима и на начин утврђен законом.

Члан 15.

Застава Кантона Горажде може се истицати:

1. на зградама у којима су смјештени општински органи за вријеме свечаности у тим општинама;
2. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је организатор таквих скупова;
3. приликом прослава, свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и сличних манифестација које су од значаја за Кантон;
4. у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности са одредбама овог закона.

Члан 16.

Ако се застава Кантона истиче на територији Кантона заједно са другим домаћим и страним заставама, застава Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

1. у средини круга сприједа гледано, ако су заставе поређане у круг;
2. у средини полукруга сприједа гледано, ако су друге заставе поређане у полукруг у складу са чланом 4 овог закона;
3. на челу колоне других застава, ако су друге заставе поређане у колони;

4. на првом мјесту у врсти сприједа гледано, ако су друге заставе поређане у врсту;
5. на челу групе, ако су друге заставе поређане у групе.

Ако се застава Кантона истиче поред неке друге заставе, она се увијек налази с лијеве стране, сприједа гледано.

Члан 17.

Ако се застава Кантона истиче преко улице или трга, на столу, бини или неком другом почасном мјесту у вертикалном положају, положај заставе треба да буде такав да плаво поље буде окренуто према горе.

Члан 18.

Застава Кантона Горажде подиже се и спушта, истиче и скида односно преноси уз уобичајене почести (устајање, поздрављање и др.).

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Новчаном казном од 1.500,00 КМ до 7.500,00 КМ казниће се за прекршај предузеће и друго правно лице, ако:

1. употрејеби грб или заставу Кантона у облику и садржају супротно одредбама члана 5 овог Закона;
2. употрејеби грб и заставу Кантона као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 7);
3. употрејеби грб или заставу Кантона супротно условима из члана 8 Закона;
4. ако на јавном мјесту употрејеби грб или заставу Кантона који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 9);
5. ако употрејеби, односно истакне грб или заставу Кантона супротно одредбама чланова 4, 11, 12, 14 и 15 овог закона;
6. ако не употрејеби, односно не истакне, грб и заставу Кантона у складу са одредбама чланова 10, 13 и 16 овог закона.

За прекршај из члана 19 став 1 овог закона казниће се одговорно лице у предузећу, органу власти или другом правном лицу новчаном казном од 300,00 до 750,00 КМ.

Члан 20.

За прекршај из члана 19 став 1 овог закона новчаном казном у износу од 300,00 до 750,00 КМ казниће се лице које самостално обавља привредну дјелатност.

За прекршај из члана 19 став 1 тачка 1, 2, 3 и 4 овог закона казниће се грађанин новчаном казном у износу од 100,00 до 400,00 КМ.

Члан 21.

Овлашћени орган за изрицање прекршајних санкција путем издавања прекршајног налога и покретање прекршајног поступка јесте Министарство за унутрашње послове Кантона. Учиниоцу прекршаја из чланова 19 и 20 овог закона може се изрећи и заштитна мјера одузимања предмета којим је извршен прекршај.

Овлашћено лице Министарства за унутрашње послове Кантона може прије подношења захтјева за покретање прекршајног поступка одузети предмете из става 2 овог члана и одмах предати надлежном органу.

5.6. Средњобосански кантон

Службена обиљежја Средњобосанског кантона дефинисана су Уставом Средњобосанског кантона, Законом о грбу и застави Средњобосанског кантона и Законом о употреби грба и заставе Средњобосанског кантона.

Грб и застава Средњобосанског кантона

5.6.1. Устав Средњобосанског кантона¹¹²

Члан 7.

Кантон има грб, заставу, печат, као и друге симболе о којима одлучује Скупштина Кантона.

Симболи Кантона употребљаваће се уз симболе Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине у складу са законом.

За прихваћање симбола потребна је већина гласова у Скупштини Кантона, укључујући већину гласова бошњачких посланика и већину гласова хрватских посланика.

5.6.2. Закон о грбу и застави Средњобосанског кантона¹¹³

Члан 1.

Овим законом о грбу и застави Средњобосанског кантона (у даљем тексту: Закон) утврђује се изглед, садржај и ликовно рјешење грба и заставе Средњобосанског кантона.

Члан 2.

Грб Средњобосанског кантона штитастог је облика, обрубљен је окержутом бојом (пантоне 1235) и састављен од три дијела: горњи дио чине два поља, црвене (пантоне 185) и бијеле боје у омјеру 2 : 1, горњи дио грба симболизује културно-историјско наслеђе – споменичко благо из периода средњовјековне босанске државе. Средишњи и доњи дио грба симболизују привреду Средњобосанског кантона (у даљем тексту: Кантон), коју карактерише брдско-планински рељеф и богата хидрографска мрежа. Средишњи дио грба је комбинација плаве (пантоне 286) и бијеле боје, а доњи дио је комбинација зелене (пантоне 355) и бијеле боје у омјеру 2 : 1. Три звјездице, од којих су двије плаве (пантоне

¹¹² „Службене новине Средњобосанског кантона“, бр. 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – исправак текста, 8/98, 10/2000, 8/03, 2/04 и 14/04.

¹¹³ „Службене новине Средњобосанског кантона“, број 10/02.

286) на бијелом пољу, а једна бијела на црвеном пољу, симболично представљају три конститутивна народа која живе на простору Кантона и Босне и Херцеговине; маслинова гранчица у комбинацији бијеле и плаве боје (пантоне 286), у доњој трећини грба, дијелом који је бијел налази се на зеленом пољу, а највећим дијелом који је плав (пантоне 286) налази се на бијелом пољу, симболизује суживот и мир међу свим народима у Кантону. Однос вањских димензија – ширине и висине грба је 1 : 1,5.

Члан 3.

Застава Средњобосанског кантона јесте правоугаона тробојница с хоризонтално постављеним пољима.

Посматрано одозго према доље, прво поље је црвено (пантоне 185) – $\frac{1}{4}$ површине, средње поље је бијело – $\frac{1}{2}$ површине, а доње поље је зелено (пантоне 355) – $\frac{1}{4}$ површине.

Грб Средњобосанског кантона смјештен је на бијелом, средњем пољу заставе у лијевом квадрату, а средње поље грба поклапа се с тачком сјечишта дијагонала квадрата.

Однос дужине и ширине заставе је 2 : 1.

Члан 4.

Ликовно рјешење грба и заставе Средњобосанског кантона саставни је дио овог закона. Ликовно-графички стандарди израде грба и заставе Средњобосанског кантона, као и положај грба на застави и његова величина саставни су дио овог закона.

Члан 5.

О употреби грба и заставе Средњобосанског кантона донијеће се посебан закон.

5.6.3. Закон о употреби грба и заставе Средњобосанског кантона¹¹⁴

I – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се употреба грба и заставе Средњобосанског кантона (у даљем тексту: грб и застава Кантона).

Члан 2.

Грбом и заставом Кантона представља се Средњобосански кантон (у даљем тексту: Кантон) и изражава припадност Кантону.

Члан 3.

Грб и застава Кантона употребљавају се у складу с одредбама овог закона, на начин којим се истичу углед и достојанство Кантона.

Члан 4.

Истицање грба и заставе Кантона с грбом и заставом Федерације Босне и Херцеговине те с грбом и заставом Босне и Херцеговине обавља се у складу с посебним прописима Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине.

¹¹⁴ „Службене новине Средњобосанског кантона“, бр. 10/02 и 3/10.

Члан 5.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати само у облику и са садржајем утврђеним законом о грбу и застави Средњобосанског кантона („Службене новине Средњобосанског кантона“, број 10/02).

Члан 6.

Изворници грба и заставе Кантона чувају се код председавајућег Скупштине Кантона.

Члан 7.

Грб и застава Кантона не могу се употребијести као робни или услужни жиг, узорак или модел нити као било који други знак за обиљежавање робе или услуга.

Члан 8.

Употреба грба и заставе Кантона допуштена је у умјетничком стваралаштву или у васпитно-наставну сврху, под условом да се тиме не вријеђају углед и достојанство Кантона.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати на промотивним и хуманитарним манифестацијама, у држави и иностранству, на којима се представља Кантон (као бец, на капи, мајици или као заставица, те на другим предметима).

За употребу грба и заставе из претходног става, одобрење даје Влада Средњобосанског кантона (у даљем тексту: Влада Кантона), на приједлог надлежног кантоналног министра.

Члан 9.

Грб и застава Кантона не могу се употребљавати на јавном мјесту ако су оштећени или својим изгледом неприкладни за употребу. Оштећени или за употребу неприкладни грб и застава Кантона повлаче се из употребе.

Члан 10.

Ако се грб и застава Кантона истичу на подручју Кантона заједно с другим, домаћим или страним, грбом односно заставом, грб односно застава Кантона стављају се на почасно мјесто, у складу с овим законом, осим у случају из члана 4 овог закона.

УПОТРЕБА ГРБА КАНТОНА**Члан 11.**

Грб Кантона употребљава се:

1. у саставу печата Кантона, у складу са овим законом;
2. у службеним просторијама и натписима на зградама у којима су смјештени кантонални органи из члана 2 Закона о печату Средњобосанског кантона, те на меморандумима и службеним возилима тих органа;
3. на униформама припадника Министарства унутрашњих послова Средњобосанског кантона;
4. на службеним исказницама које издају кантонални органи управе;
5. на заступничким исказницама заступника у Скупштини Средњобосанског кантона;
6. у другим случајевима у складу са законом и другим контролним прописима.

Члан 12.

Грб Кантона може се употребљавати:

1. на зградама у којима су смјештени градски и општински органи на подручју Кантона, као и у службеним просторијама тих зграда;
2. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је репрезентован у складу с правилима и праксом одржавања таквих скупова;
3. на службеним позивницама, честиткама и сличним актима које користи предсједавајући Скупштине Кантона и замјеници предсједавајућег Скупштине Кантона, премијер Кантона, министри и други кантонални функционери;
4. у другим случајевима у складу са законом.

Члан 13.

Ако се грб Кантона истиче на подручју Кантона заједно са једним или више домаћих или страних грбова или с другим сличним амблемима, грб Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

1. у средини круга, гледано сприједа, ако су грбови или амблеми поређани укруг;
2. у средини полукруга, гледано сприједа, ако су други грбови или амблеми поређани у полукруг;
3. на челу колоне ако су други грбови или амблеми поређани у колону;
4. на челу групе других грбова ако су грбови поређани у групу;
5. на десној страни, гледано сприједа, од грба стране државе или међународне организације који се истиче у средишту, осим у случајевима службених посјета државних или међународних организација када се употребљавају у складу с чланом 4 овог закона.

ИСТИЦАЊЕ ЗАСТАВЕ КАНТОНА

Члан 14.

Застава Кантона истиче се:

1. на згради у којој су смјештени Средњобосански кантон и Влада Кантона;
2. у дане празника Кантона, на зградама у којима су смјештени органи Кантона и на зградама установа чији је оснивач Кантон, односно општина, за вријеме трајања тих празника;
3. на зградама из тачке 1 овог члана, у дане жалости које одреди Влада Кантона, на пола копља за вријеме трајања жалости;
4. у другим случајевима, под условима и на начин одређен законом.

Члан 15.

Застава Кантона може се истицати:

1. на зградама у којима су смјештени градски и општински органи, за вријеме свечаности у том граду и општини;
2. приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је репрезентован у складу с правилима и праксом одржавања тих скупова;

3. приликом прославе свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и сличних манифестација које су значајне за Кантон;
4. у другим случајевима ако њена употреба није у супротности с одредбама овога закона.

Члан 16.

Ако се застава Кантона истиче на подручју Кантона заједно с другим заставама, застава Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

1. у средини круга, гледано сприједа, ако су заставе поређане у круг;
2. у средини полукруга, гледано сприједа, ако су заставе поређане у полукруг у складу с чланом 4 овог закона;
3. на челу колоне других застава ако су друге заставе поређане у колону;
4. на првом мјесту у врсти, гледано сприједа, ако су заставе поређане у врсту;
5. на челу групе ако су друге заставе поређане у групу.

Ако се застава Кантона истиче поред неке друге заставе, она се увијек налази с лијеве стране, гледано сприједа.

Члан 17.

Ако се застава кантона истиче на улици и тргу, на столу, позорници или неком другом почасном мјесту, изглед заставе у вертикалном положају треба да буде такав да горња страна грба буде окренута према горе.

Члан 18.

Застава Кантона подиже се и спушта, истиче и скида, односно преноси уз уобичајене почасте (устајање, поздрављање и др.).

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Новчаном казном у износу од 1.500,00 КМ до 7.500,00 КМ казниће се за прекршај привредно друштво или друго правно лице:

1. ако употрејеби грб или заставу Кантона у облику и са садржајем супротним одредбама члана 5 овог закона;
2. ако употрејеби грб или заставу Кантона као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 7);
3. ако употрејеби грб или заставу Кантона супротно условима из члана 8 овога закона;
4. ако на јавном мјесту употрејеби грб или заставу Кантона који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 9);
5. ако употрејеби, односно истакне грб или заставу Кантона супротно одредбама чланова 4, 11 и 14 овога закона;
6. ако не употрејеби, односно истакне грб и заставу Кантона у складу с одредбама чланова 10 и 13 овога закона.

Члан 20.

За прекршај из члана 19 став 1 овог закона, новчаном казном у износу од 300,00 до 750,00 казниће се лице које самостално обавља привредну дјелатност.

За прекршај из члана 19 став 1 тачке: 1, 2, 3 и 4 овог закона казниће се грађанин новчаном казном у износу од 100,00 до 400,00 КМ.

Члан 21.

Починиоцу прекршаја из чланова 19 и 20 овог закона може се изрећи заштитна мјера одузимање предмета којим је почињен прекршај.

Овлашћено службено лице Министарства унутрашњих послова Средњобосанског кантона може прије подношења захтјева за покретање прекршајног поступка одузети предмете из става 1 овог члана и одмах их предати надлежном органу.

5.7. Херцеговачко-неретвански кантон

Службена обиљежја Херцеговачко-неретванског кантона дефинисана су Уставом Херцеговачко-неретванског кантона, Законом о грбу и застави Херцеговачко-неретванског кантона и Законом о употреби грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона.

Грб и застава Херцеговачко-неретванског кантона

5.7.1. Устав Херцеговачко-неретванског кантона¹¹⁵

Члан 7.

Кантон има грб, заставу и печат, као и друге симболе о којима одлучује Скупштина Кантона.

За прихватање симбола потребна је већина гласова у Скупштини Кантона, укључујући већину гласова бошњачких посланика и већину гласова хрватских посланика.

Симболи Кантона употребљаваће се у складу са законом.

5.7.2. Закон о грбу и застави Херцеговачко-неретванског кантона¹¹⁶

Члан 1.

Овим законом уређује се облик и изглед грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона.

¹¹⁵ „Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона“, бр. 2/98, 4/00 и 7/04.

¹¹⁶ „Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона“, број 7/04.

Члан 2.

Грб Херцеговачко-неретванског кантона је штитастиг облика. Горњи дио је свјетлије плаве боје и заузима једну трећину дужине грба. У средини горњег дијела налази се златножута сунце са девет кракова (зрака). Полупречник сунца једнак је дужини кракова сунца и њихова дужина заједно заузима двије трећине дужине горњег дијела грба. Доњи дио грба је тамније плаве боје и заузима двије трећине дужине грба. У доњем дијелу грба налазе се три водоравне, паралелне, валовите бијеле црте чија се дужина смањује пропорционално према доњем дијелу грба. Грб је опточен траком златножуте боје. Крајње тачке грба су као тачке једнакоугаоног троугла.

Члан 3.

Застава Херцеговачко-неретванског кантона је правоуглог облика са одозго према доље хоризонтално поређаних пет пропорционалних поља једнаке величине: црвене, бијеле, плаве, бијеле и зелене боје. У средини заставе налази се грб Херцеговачко-неретванског кантона утврђен у члану 2 овог Закона. Грб је смјештен тако да почиње и завршава на средини поља бијеле боје. Однос ширине и дужине заставе је 3 : 5.

Члан 4.

Ликовно рјешење грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона је саставни дио овог Закона.

Члан 5.

О употреби грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона донијеће се посебан закон.
[...]

5.7.3. Закон о употреби грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона¹¹⁷

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се употреба грба и заставе Херцеговачко-неретванског кантона (у даљем тексту: Кантон).

Члан 2.

Грбом и заставом Кантона представља се Кантон. Грб и застава се истичу као симболи Кантона.

Члан 3.

Грб и застава Кантона се употребљавају сходно одредбама овог закона на начин којим се промовише углед и достојанство Кантона.

¹¹⁷ „Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона“, број 7/04.

Члан 4.

Грб и застава Кантона не могу се употребљавати на јавном мјесту уколико су оштећени или својим изгледом неприкладни за употребу. Оштећени или за употребу неприкладни грб и застава повлаче се из употребе.

Члан 5.

Грб и застава не могу се употребљавати као робни или услужни жиг или модел, нити као било који други знак за обиљежавање робе или услуга.

Члан 6.

Само када је то предвиђено посебним прописима, грб и застава Кантона могу се употребљавати као саставни дио других симбола или знакова.

Члан 7.

Слободна је употреба грба и заставе Кантона у умјетничке и образовне сврхе, под условом да не нарушава углед и достојанство Кантона.

Члан 8.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати само у облику и садржини утврђеном у Закону о грбу и застави Кантона. У грбу и застави Кантона не може се ништа мијењати.

Члан 9.

Влада Херцеговачко-неретванског кантона је надлежна за регулисање производње грба и заставе.

Члан 10.

Оригинали грба и заставе Кантона чувају се у Скупштини Херцеговачко-неретванског кантона и према њима се врши обликовање грба и заставе Кантона.

Члан 11.

Ако се грб и застава Кантона истичу на територији Кантона заједно са другим домаћим или страним грбом или заставом, грб односно застава Кантона стављају се на почасно мјесто, изузев у случајевима предвиђеним посебним законима. Истицање грба и заставе Кантона са грбом и заставом Босне и Херцеговине и грбом и заставом Федерације Босне и Херцеговине врши се посебним прописом.

УПОТРЕБА ГРБА КАНТОНА**Члан 12.**

Грб Кантона употребљава се:

- у саставу печата Кантона сходно Закону о печату Херцеговачко-неретванског кантона,
- на униформама полицијских снага,
- у другим случајевима под условима и на начин предвиђен Законом.

Члан 13.

Грб се може употребљавати:

- на улазу у објекте у службеним натписима на зградама у којима су смјештени органи власти Кантона, као и на улазу у објекте гдје су смјештене све друге институције Кантона и друге институције којима ове институције управљају,
- у службеним просторијама за састанке и просторијама функционера Кантона,
- на службеним позивницама, или сличним актима које користе предсједавајући и замјеници предсједавајућег Скупштине, предсједник Владе, министри или други функционери Кантона,
- у другим случајевима ако његова употреба није у супротности са одредбама овог закона,
- на зградама у којима су смјештени општински органи власти, као и у свечаним просторијама тих зграда,
- приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је репрезентован сходно правилима и праксом одржавања тих скупова,
- у другим случајевима у складу са Законом.

Члан 14.

Ако се грб Кантона истиче на територији Кантона заједно са једним или више домаћих или страних грбова или сличним амблемима, грб Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

- у средини круга гледано сприједа, ако су грбови или амблеми поређани у круг;
- у средини полукруга гледано сприједа, ако су грбови или амблеми поређани у полукруг;
- на челу колоне других грбова, ако су други грбови или амблеми поређани у колони;
- на челу групе других грбова, ако су грбови поређани у групи;
- на десној страни сприједа гледано од грба стране државе или међународне организације који се истиче у центру, осим у случајевима када се употреба врши сходно прописима из члана 11 овог закона.

УПОТРЕБА ЗАСТАВЕ КАНТОНА

Члан 15.

Застава Кантона истиче се:

- на згради у којој су смјештени Скупштина Кантона, Влада Кантона, министарства и други органи власти Кантона,
- у дане службених празника на зградама у којима су смјештени органи власти Кантона за вријеме трајања тих празника,
- у дане жалости које одреди надлежни орган на пола копља за вријеме трајања жалости,
- у другим случајевима под условима и на начин утврђен законом.

Члан 16.

Застава Кантона може се истицати:

- на зградама у којима су смјештени градски и општински органи власти за вријеме свечаности у тим градовима и општинама;
- приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, стручних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Кантон учествује или је репрезентован сходно правима и пракси одржавања таквих скупова;
- приликом свечаности и других политичких, културних спортских и сличних манифестација које су од значаја за Кантон;
- на превозним средствима које користе предсједавајући, замјеници предсједавајућег Скупштине и предсједник Владе Кантона;
- у другим случајевима ако њена употреба није у супротности са овим законом.

Члан 17.

Ако се застава Кантона истиче на територији Кантона заједно са другим заставама, застава Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

- у средини круга гледано сприједа, ако су заставе поређане у круг;
- у средини полукруга гледано сприједа, ако су заставе поређане у полукруг;
- на челу колоне других застава, ако су друге заставе поређане у колони;
- на првом мјесту у врсти сприједа гледано, ако су друге заставе поређане у врсту;
- на челу групе, ако су друге заставе поређане у групе.

Ако се застава Кантона истиче поред неке друге заставе, она се увијек налази с лијеве стране гледано сприједа.

Члан 18.

Застава Кантона подиже се и спушта, истиче и скида односно преноси уз уобичајене почасте (устајање, поздрављање и др.).

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Новчаном казном од 1.500,00 до 7.500,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

- на јавном мјесту употреби грб или заставу Кантона који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 4),
- употреби грб или заставу Кантона као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 5);
- употреби грб или заставу супротно одредбама 7 овог закона;
- употреби грб или заставу Кантона у облику и садржају супротно одредбама члана 8 овог закона;
- употреби грб или заставу супротно одредбама члана 11, 13 и 16 овог закона;
- ако не употреби, односно не истакне грб и заставу Кантона сходно одредбама члана 12 и 15 овог закона.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 300,00 до 750,00 КМ.

Члан 20.

За прекршај из члана 19 став 1 овог закона новчаном казном у износу од 300,00 до 750,00 КМ казниће се лице које самостално обавља привредну дјелатност.

За прекршај из члана 19 став 1 тачка 1, 2, 3 и 4 овог закона, казниће се грађанин новчаном казном у износу од 100,00 до 400,00 КМ.

Члан 21.

Починиоцу прекршаја из члана 19 и 20 овог закона може се изрећи и заштитна мјера одузимања предмета којим је извршен прекршај.

5.8. Западнохерцеговачки кантон / Жупанија западнохерцеговачка

Службена обиљежја Западнохерцеговачког кантона дефинисана су Уставом Западнохерцеговачког кантона, Законом о грбу и застави Западнохерцеговачког кантона / Жупаније западнохерцеговачке и Законом о употреби грба и заставе Западнохерцеговачког кантона / Жупаније западнохерцеговачке.

Грб и застава Западнохерцеговачког кантона

5.8.1. Устав Западнохерцеговачког кантона / Жупаније западнохерцеговачке¹¹⁸

Члан 7.

Жупанија има грб, заставу и печат, као и друга знамења о којима одлучи Скупштина Жупаније.

Знамења Жупаније из става 1 овог члана користиће се уз знамења Федерације, у складу са законима Федерације и Жупаније.

Члан 8.

Грб Жупаније је историјски хрватски грб у облику стилизованог штита, подијељен водоравно и окомито у двадесет пет црвених и бијелих поља – квадрата, тако да је прво поље у горњем лијевом углу стилизованог штита црвене боје. Изнад стилизованог штита налази се троцветер водоравно положен на штит изнад три средишња поља.

Омјер висине троцветера и висине квадратног поља је 1 : 1, а омјер дужине троцветера и дужине квадратног поља је 3 : 1. Грб је обрубљен златном цртом.

Члан 9.

Застава Жупаније састоји се од три боје: црвене, бијеле и плаве, с грбом Жупаније у средини.

¹¹⁸ „Народне новине Западнохерцеговачког кантона“, бр. 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 и 17/11.

Омјер ширине и дужине заставе је 1 : 2. Боје заставе су положене водоравно и то овим редом с горње стране: црвена, бијела и плава. Свака боја чини једну трећину ширине заставе.

Грб Жупаније је смјештен у средини заставе тако да горњи дио грба (троплетер) залази у црвено поље заставе, а доњи дио грба (у висини једног квадратног поља) залази у плаво поље заставе.

Средишња тачка грба поклапа се с тачком у којој се сијеку дијагонале заставе.

5.8.2. Закон о грбу и застави Западнохерцеговачког кантона / Жупаније западнохерцеговачке¹¹⁹

Члан 1.

Овим законом уређује се изглед, садржај и ликовно рјешење грба и заставе Жупаније Западнохерцеговачке (у даљем тексту: Жупанија).

Члан 2.

Грб Жупаније (у даљем тексту: грб) је историјски хрватски грб у облику стилизованог штита, подијељен водоравно и окомито у двадесет пет црвених и бијелих поља – квадрата, тако да је прво поље у горњем лијевом углу стилизованог штита црвене боје. Изнад стилизованог штита налази се троплетер водоравно положен на штит изнад три средишња поља.

Омјер висине троплетера и висине квадратног поља је 1 : 1, а омјер дужине троплетера и дужине квадратног поља је 3 : 1. Грб је обрубљен златном цртом.

Члан 3.

Застава Жупаније (у даљем тексту: застава) састоји се од три боје: црвене, бијеле и плаве, с грбом у средини.

Омјер ширине и дужине заставе је 1 : 2. Боје заставе су положене водоравно и то овим редом с горње стране: црвена, бијела и плава. Свака боја чини једну трећину ширине заставе. Грб је смјештен у средини заставе, тако да горњи дио грба (троплетер) залази у црвено поље заставе, а доњи дио грба (у висини једног квадратног поља) залази у плаво поље заставе. Средња тачка грба поклапа се с тачком у којој се сијеку дијагонале заставе.

Члан 4.

Ликовни приказ грба и заставе саставни је дио овог закона.

Члан 5.

О употреби грба и заставе донијеће се посебан закон.

[...]

¹¹⁹ „Народне новине Западнохерцеговачког кантона“, број 5/03.

5.8.3 Закон о употреби грба и заставе Западнохерцеговачког кантона / Жупаније западнохерцеговачке¹²⁰

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се употреба грба и заставе Жупаније западнохерцеговачке (у даљем тексту: Жупанија).

Члан 2.

Грб и застава Жупаније употребљавају се у складу са одредбама овог закона на начин којим се промовише углед и достојанство Жупаније.

Грбом и заставом Жупаније представља се Жупанија и изражава припадност Жупанији.

Члан 3.

Истицање грба и заставе Жупаније са грбом и заставом Федерације Босне и Херцеговине обавља се у складу са посебним прописима.

Члан 4.

Грб и застава Жупаније могу се употребљавати само у облику и садржају утврђеним Законом о грбу и застави Жупаније западнохерцеговачке.

У грбу и застави Жупаније не може се ништа мијењати.

Члан 5.

Изворници грба и заставе Жупаније чувају се у Скупштини Жупаније и према њима се обавља обликовање грба и заставе Жупаније.

За употребу оригинала грба и заставе Жупаније одговоран је секретар Скупштине Жупаније.

Члан 6.

Грб и застава Жупаније не могу се употребијевати као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити као било који други знак за обиљежавање робе и услуга.

Грб и застава Жупаније се не могу употребљавати на јавном мјесту ако су оштећени или својим изгледом неприкладни за употребу, и такав грб и застава се повлаче из употребе.

Члан 7.

Слободна је употреба грба и заставе Жупаније у умјетничке и образовне сврхе, под условом да не нарушавају углед и достојанство Жупаније.

Када је то предвиђено посебним прописима, грб и застава Жупаније могу се употребљавати као саставни дио других симбола и обиљежја.

Члан 8.

Ако се грб и застава Жупаније истичу на територији Жупаније заједно са другим домаћим или страним грбом и заставом, грб и застава Жупаније стављају се на почасно мјесто, у складу с овим Законом, изузев у случају из члана 3 овог закона.

¹²⁰ „Народне новине Западнохерцеговачког кантона“, бр. 5/03 и 20/13.

УПОТРЕБА ГРБА ЖУПАНИЈЕ

Члан 9.

Грб Жупаније употребљава се:

- а) у саставу печата Жупаније у складу са жупанијским законом;
- б) на натписној плочи зграде гдје је смјештено жупанијско тијело власти и друго тијело, служба и институција која је основана жупанијским прописом, организацијској јединици тог тијела, службе и институције на територију Жупаније, као и у службеној просторији тог тијела;
- в) у заглављу службеног акта којим се служи тијело из претходне тачке;
- г) на споменици, повељи, дипломи и признању које додјељује Жупанија;
- д) на службеној исказници коју издаје жупанијско тијело;
- ђ) на заступничкој исказници заступника у Скупштини Жупаније;
- е) на службеном возилу тијела из тачке б) овог става;
- ж) у другим случајевима у складу са Законом и другим прописима Жупаније

Члан 10.

Грб Жупаније може се употребљавати:

- а) на зградама у којима су смјештена градска и општинска тијела на територији Жупаније, као и у свечаним просторијама тих зграда;
- б) на зградама у којима су смјештене установе, као и у свечаним просторијама тих зграда;
приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Жупанија учествује или је репрезентована у складу са правима и праксом одржавања таквих скупова;
- в) на службеним позивницама, честиткама, промотивним материјалима и пословним поклонима и другим предметима које користе предсједник Скупштине и Владе Жупаније, министри и други функционери Жупаније, а служе за промоцију Жупаније и исказивање припадности Жупанији.
- г) у другим случајевима, ако његова употреба није у супротности са одредбама овог закона.

Члан 10а.

Ако се грб Жупаније истиче на територији Жупаније заједно с једним или више домаћих или страних грбова или знамења, грб Жупаније налази се на почасном мјесту, и то:

- а) у средини круга, сприједом гледано, ако су други грбови и знамења поређани у круг;
- б) у средини полукруга сприједом гледано, ако су други грбови и знамења поређани у полукруг;
- в) на челу колоне, ако су други грбови и знамења поређани у колони;
- г) на челу групе, ако су грбови и знамења поређани у групе;
- д) на десној страни, сприједом гледано, од грба стране државе или међународне организације, који се истиче у средишту, осим у случајевима службених посјета државних или међународних организација, када се употреба врши у складу са чланом 3 овог закона.

УПОТРЕБА ЗАСТАВЕ ЖУПАНИЈЕ

Члан 11.

1. Застава Жупаније истиче се:

- а) стално на јарболу испред зграде у којој су смјештени Скупштина и Влада Жупаније;
- б) стално на згради у којој су смјештена жупанијска, градска и општинска тијела власти, службе и институције које су основане жупанијским прописом, организацијским јединицама тих тијела, службама и институцијама на територији Жупаније, као и у свечаним просторијама тих тијела;
- в) на зградама у којима су смјештена правна лица, у дане празника и других свечаности, утврђеним жупанијским законом и другим прописима;
- г) у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности с одредбама овог закона.

2. У дане жалости застава Жупаније вије се на зградама из става 1 овог члана, на пола копља за вријеме трајања жалости.

Члан 12.

Застава Жупаније може се истицати:

- 1) у зградама у којима су смјештене установе за вријеме свечаности у тим установама;
- 2) приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима Жупанија учествује или је репрезентована у складу са правима и праксом одржавања таквих скупова;
- 3) приликом прославе свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и сличних манифестација које су од значаја за Жупанију;
- 4) у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности са одредбама овог закона.

Члан 12а.

1. Ако се застава Жупаније истиче на територији Жупаније заједно с другим заставама, застава Жупаније налази се на почасном мјесту, и то:

- а) У средини круга сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у круг;
- б) У средини полукруга, сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у полукруг;
- в) На челу колоне, ако су друге заставе поређане у колони;
- г) На челу групе застава, ако су заставе поређане у групу;
- д) На првом мјесту у врсти, сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у врсту.

2. Ако се застава Жупаније истиче поред неке друге заставе, она се увијек налази с лијеве стране, сприједом гледано.

3. Ако се застава Жупаније истиче окомито на говорници или каквом другом почасном мјесту, црвена боја заставе је прва с лијеве стране, гледано с предње стране.

4. Ако се застава Жупаније истиче у говорници, може се поставити на копљу с десне стране говорника или на зиду иза говорника, тако да је говорник не заклања.

5. Ако се застава Жупаније полаже на одар, постоље или се носи у водоравном положају, црвена боја се налази с лијеве стране гледано с предње стране.

6. Ако се застава Жупаније истиче преко улице или трга у окомитом положају, тад се црвена боја заставе налази на:

- а) сјеверној страни – ако је правац улице исток–запад, односно запад–исток,
- б) источној страни – ако је правац улице сјевер–југ, односно југ–сјевер.

7. Забрањено је истицање заставе Жупаније тако да додирује тло, коришћење као подлоге, подметача, простирке, застора, као и за украшавање конференцијског стола, осим у форми стоне заставице.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13.

Новчаном казном од 500 до 5.000 КМ казниће се за прекршај предузеће или друго правно лице, ако:

- 1) употрејеби грб и заставу Жупаније у облику и садржају супротно одредбама члана 5 овог закона;
- 2) употрејеби грб или заставу Жупаније као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 6 став 1);
- 3) на јавном мјесту употрејеби грб или заставу Жупаније који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 6 став 2);
- 4) употрејеби грб и заставу Жупаније супротно одредбама члана 10а и 12а овог закона;
- 5) грб и заставу Жупаније не истакне сагласно са чланом 9 и 11 овог закона.

Члан 14.

За прекршај из члана 13 став 1 овог закона новчаном казном од 50 до 500 КМ казниће се особа која самостално обавља предвиђену, односно услужну дјелатност.

За прекршај из члана 13 став 1 тачке 1, 2 и 3 овог закона казниће се физичка лица новчаном казном у износу од 50 до 300 КМ.

Члан 15.

Уз новчану казну предвиђену за прекршај из члана 13 и 14 овог закона, починиоцу прекршаја изриче се и заштитна мјера одузимања предмета којим је извршен прекршај.

Члан 15а.

Овлашћено тијело за изрицање прекршајних санкција путем издавања прекршајног налога и покретање прекршајног поступка јесте Министарство унутрашњих послова Жупаније.

Члан 15б.

Министарство правосуђа и управе Жупаније западнохерцеговачке ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети ближе прописе о изгледу и садржају:

- а) натписних плоча из члана 9 овог закона;
- б) заглављу службеног акта из члана 9 овог закона;
- в) посебног знака обиљежавања службених возила из члана 9 овог закона.

5.9. Кантон Сарајево

Службена обиљежја Кантона Сарајево дефинисана су Уставом Кантона Сарајево, Законом о грбу и застави Кантона Сарајево, Законом о употреби грба и заставе Кантона Сарајево и Законом о печату Кантона Сарајево.

Службена обиљежја употребљавају се самостално или заједно са службеним обиљежјима Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине, како је то одређено њиховим прописима и прописима кантона.

Грб и застава Кантона Сарајево

5.9.1. Устав Кантона Сарајево¹²¹

Члан 5. (Службена обиљежја Кантона)

Кантон има грб, заставу, химну / свечану пјесму и печат, као и друга обиљежја о којима одлучи Скупштина.

Службена обиљежја Кантона употребљаваће се самостално или заједно са службеним обиљежјима Босне и Херцеговине и Федерације, како је то одређено њиховим прописима и прописима Кантона.

За прихватање службених обиљежја из претходног става у Скупштини потребна је квалификована већина укупног броја посланика.

5.9.2. Закон о грбу и застави Кантона Сарајево¹²²

Члан 1.

Овим законом утврђују се изглед, садржај и ликовно рјешење грба и заставе Кантона Сарајево (у даљем тексту: Закон).

Члан 2.

Грб Кантона Сарајево је штитастиг облика, конструктивно у потпуности симетричан по вертикалној оси. Штит грба се у доње двије трећине сужава у шпиц. Оквир штита је златне боје. Површина грба подијељена је у два дијела по вертикалној оси. Лијева половина грба је бордо (CO M 100 Y 100 K 40), а десна половина грба је тамноплава (C 40 M 40 YO K 60). У централном дијелу штита је централни елемент – комбинација звекира и розете, сребрне боје, који представља симбол сусрета и синтезе великих цивилизација

¹²¹ „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 и 6/13.

¹²² „Службене новине Кантона Сарајево“, број 9/99.

Истока и Запада. Изнад централног елемента распоређено је девет златних звјездица, симбола девет општина Кантона Сарајево.

Члан 3.

Застава Кантона Сарајево је правоугаона, хоризонтална или вертикална. Боја заставе је бијела. Пропорције заставе су 5 : 3. Положај грба на застави је центриран.

Члан 4.

Ликовно рјешење грба и заставе Кантона Сарајево је саставни дио овог закона.

Ликовно-графички стандарди израде грба и заставе Кантона Сарајево, као и положај грба на застави и његова величина, саставни су дио овог закона.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од објављивања у „Службеним новинама Кантона Сарајево“.

5.9.3. Закон о употреби грба и заставе Кантона Сарајево¹²³

Члан 1.

Овим законом уређује се употреба грба и заставе Кантона Сарајево (у даљем тексту: Кантон).

Члан 2.

Грбом и заставом Кантона представља се Кантон и изражава припадност Кантону.

Члан 3.

Грб и застава Кантона употребљавају се у складу с одредбама овог закона, на начин којим се истиче углед и достојанство Кантона.

Члан 4.

Истицање грба и заставе Кантона са грбом и заставом Федерације Босне и Херцеговине и са грбом и заставом Босне и Херцеговине, врши се у складу с посебним прописом Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 5.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати само у облику и садржини утврђеним овим законом.

Члан 6.

Оригинали грба и заставе Кантона чувају се код предсједавајућег Скупштине Кантона и према њима се врше обликовања грба и заставе Кантона.

¹²³ „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 3/09 – Пречишћени текст и 36/15.

Члан 7.

Грб и застава Кантона не могу се употребијести као робни или услужни жиг, узорак или модел нити као било који други знак за обиљежавање робе или услуга.

Члан 8.

Употреба грба и заставе Кантона слободна је у умјетничком стваралаштву или васпитно-наставној сврси, под условом да се тиме не вријеђа углед и достојанство Кантона.

Грб и застава Кантона могу се употребљавати на промотивним и хуманитарним манифестацијама на којима се представља Кантон у земљи и иностранству (беџ, капа, мајица, заставица, други предмети).

Одобрење за употребу грба и заставе из претходног става даје Влада Кантона, на приједлог надлежног министарства Кантона.

Члан 9.

Грб и застава Кантона не могу се употребљавати на јавном мјесту ако су оштећени или својим изгледом неприкладни за употребу.

Члан 10.

Ако се грб и застава Кантона истичу на територији Кантона заједно с другим домаћим или страним грбом, односно заставом, грб односно застава Кантона стављају се на почасно мјесто, у складу с овим законом, изузев у случају из члана 4 овог закона.

Члан 11.

Грб Кантона употребљава се:

- 1) у саставу печата Кантона, у складу са овим законом,
- 2) у службеним просторијама и натписима на зградама гдје су смјештени органи Кантона из члана 2 Закона о печату Кантона Сарајево, меморандумима и службеним возилима тих органа,
- 3) на униформама припадника Министарства унутрашњих послова Кантона,
- 4) на службеним легитимацијама које издају кантонални органи,
- 5) на посланичким легитимацијама посланика у Скупштини Кантона Сарајево,
- 6) у другим случајевима у складу са законом и другим прописима Кантона.

Члан 12.

Грб Кантона може се употребљавати:

- 1) на зградама у којима су смјештени градски и општински органи на територији Кантона, као и у свечаним просторијама тих зграда,
- 2) приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима учествује Кантон или је репрезентован у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова,
- 3) на званичним позивницама, честиткама и сличним актима које користи предсједавајући и замјеник предсједавајућег Скупштине Кантона, премијер, министри и други функционери Кантона,
- 4) у другим случајевима, ако његова употреба није у супротности с одредбама овог Закона.

Члан 13.

Ако се грб Кантона истиче на територији Кантона заједно с једним или више домаћих или страних грбова или другим сличним амблемима, грб Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

- 1) у средини круга, сприједом гледано, ако су други грбови и амблеми поређани у круг,
- 2) у средини полукруга сприједом гледано, ако су други грбови и амблеми поређани у полукруг,
- 3) на челу колоне, ако су други грбови и амблеми поређани у колони,
- 4) на челу групе других грбова, ако су грбови поређани у групе,
- 5) на десној страни, сприједом гледано, од грба стране државе или међународне организације, који се истиче у центру, осим у случајевима званичних посјета државних или међународних организација, када се употребе врше у складу са чланом 4 овог закона.

ИСТИЦАЊЕ ЗАСТАВЕ КАНТОНА

Члан 14.

Застава се истиче:

- 1) на згради у којој су смјештени Скупштина и Влада Кантона,
- 2) у дане празника Кантона, на зградама у којима су смјештени органи Кантона, за вријеме трајања тих празника,
- 3) на зградама из тачке 1 овог члана, у дане жалости које одреди Влада Кантона, на пола копља за вријеме трајања жалости,
- 4) у другим случајевима, под условима и на начин одређен законом.

Члан 15.

Застава Кантона може се истицати:

- 1) на зградама у којима су смјештени градски и општински органи на територији Кантона, за вријеме свечаности у Граду Сарајеву и општинама на територији Кантона,
- 2) приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова (политичких, научних, културно-умјетничких, спортских и др.) на којима учествује Кантон или је репрезентован у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова,
- 3) приликом прославе, свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и сличних манифестација које су од значаја за Кантон,
- 4) у другим случајевима, ако њена употреба није у супротности с одредбама овог закона.

Члан 16.

Ако се застава Кантона истиче на територији Кантона заједно с другим заставама, застава Кантона налази се на почасном мјесту, и то:

- 1) у средини круга сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у круг,
- 2) у средини полукруга, сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у полукруг, у складу с прописом из члана 4 овог закона,
- 3) на челу колоне, ако су друге заставе поређане у колони,
- 4) на челу групе других застава, ако су заставе поређане у групе,
- 5) на првом мјесту у врсти, сприједом гледано, ако су друге заставе поређане у врсту.

Ако се застава Кантона истиче поред неке друге заставе, она се увијек налази с лијеве стране, спријед гледано.

Члан 17.

Ако се застава Кантона истиче преко улице и трга, на столу, бини или неком другом почасном мјесту, у вертикалном положају, изглед заставе треба да буде такав да горња страна грба буде окренута према горе.

Члан 18.

Застава Кантона подиже се и спушта, истиче и скида, односно преноси, уз уобичајене почасти (устајање, поздрављање).

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Новчаном казном у износу од 2.000 до 10.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1. употреби грб или заставу Кантона у облику и садржају супротно одредбама члана 5 овог закона,
2. употреби грб или заставу Кантона као знак за обиљежавање робе или услуга (члан 7),
3. употреби грб или заставу Кантона супротно условима из члана 8 овог закона,
4. ако на јавном мјесту употреби грб или заставу Кантона који су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу (члан 9),
5. ако употреби грб или истакне заставу Кантона супротно одредбама чл. 4, 12 и 15 овог закона.

За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном у износу од 500 до 1.000 КМ.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у кантоналном органу управе и другом кантоналном органу, односно органу Града Сарајева и општине са територије Кантона, новчаном казном у износу од 500 до 1.000 КМ.

Члан 20.

Новчаном казном од 1.000 до 6.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако не употреби грб односно не истакне заставу Кантона у складу с одредбама чл. 10 и 13 овог закона.

За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном у износу од 500 до 1.000 КМ.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у кантоналном органу управе и другом кантоналном органу, односно органу Града Сарајева и општине са територије Кантона, новчаном казном у износу од 500 до 1.000 КМ.

Члан 21.

За прекршај из члана 19 став 1 овог закона новчаном казном у износу од 350 КМ до 1.000 КМ казниће се лице које обавља самосталну пословну дјелатност – обрт.

За прекршај из члана 19 став 1 тач. 1, 2, 3 и 4 овог закона казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 150 КМ до 500 КМ.

Члан 22.

Уз новчану казну предвиђену за прекршај из чл. 19 и 21 овог закона, учиниоцу прекршаја изриче се и заштитна мјера одузимања предмета којим је извршен прекршај.

Члан 23.

Овлашћени орган за изрицање прекршајних санкција путем издавања прекршајног налога и покретање прекршајног поступка јесте Министарство унутрашњих послова Кантона.

5.9.4. Закон о печату Кантона Сарајево¹²⁴

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђују се органи који имају право на печат Кантона Сарајево (у даљем тексту: Кантон), облик и садржај печата, израда печата, чување и употреба печата, као и друга питања од значаја за провођење овог закона.

Члан 2.

Печат Кантона (у даљем тексту: печат) имају: Кантон; Скупштина Кантона; Влада Кантона; кантонална министарства, кантоналне управе и кантоналне управне организације, стручне и друге службе које оснива Влада Кантона и други кантонални органи и организације; судови Кантона; Кантонално тужилаштво; Правобранилаштво Кантона; Штаб цивилне заштите Кантона; јавне установе чији је оснивач Кантон, ако правилима јавне установе није друкчије одређено.

У случају да јавна установа својим правилима одређује облик и садржај печата, тим правилима се уређује и начин израде печата, чување и употреба печата и друга питања од значаја за израду и употребу печата.

Члан 3.

Печатом се потврђује аутентичност службених аката органа из претходног члана овог закона.

ОБЛИК И САДРЖАЈ ПЕЧАТА

Члан 4.

Печат има облик круга, а у првом концентричном кругу садржи текст: „Босна и Херцеговина – Федерација Босне и Херцеговине“, у другом концентричном кругу текст: „КАНТОН САРАЈЕВО“, исписан великим словима и у трећем концентричном кругу назив и сједиште органа из члана 2 овог закона. Називи из претходног члана исписују се истовремено латиницом и ћирилицом. У средини печата је грб Кантона.

¹²⁴ „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 3/09 – Пречишћени текст и 36/15.

Члан 5.

Печат Кантона има пречник од 70 мм, а печати осталих органа из члана 2 овог закона имају пречник од 50 мм (велики печат) и 30 мм (мали печат). Изузетно, печат органа из члана 2 овог закона може бити и пречника 20 мм.

Члан 6.

Органи из члана 2 овог закона у правилу имају један печат пречника 50 мм и један печат пречника 30 мм, а могу имати и по један печат пречника 20 мм и пречника 30 мм за отиске у печатном воску. Ако је то неопходно, због организације рада, органи могу имати и више печата из претходног става, с тим да су дужни посебно образложити такав захтјев. Ако органи из члана 2 овог закона имају више печата исте величине и садржине, сваки примјерак мора бити означен бројем. Премијер има право користити печат Владе Кантона.

ИЗРАДА ПЕЧАТА**Члан 7.**

Печат израђује печаторезница коју овласти Министарство правде и управе Кантона (у даљем тексту: Министарство), у складу с рјешењем о одобрењу израде печата и од материјала који највише одговара сврси употребе печата.

Члан 8.

Надзор над радом печаторезнице овлашћене за израду печата, у погледу израде печата, врши Министарство.

Члан 9.

Израду печата рјешењем одобрава Министарство. Министарство ће рјешењем одбити захтјев за одобравање израде печата ако подносилац захтјева нема право на печат Кантона или ако се захтјев односи на одобравање израде печата чији су садржај, димензије и број примјерака супротни одредбама овог закона. Примјерак рјешења о одобравању израде печата Министарство доставља се Министарству унутрашњих послова Кантона.

Члан 10.

Израђене печате, до предаје органу, овлашћена печаторезница дужна је чувати на сигурном мјесту и одмах након израде печата уништити све матрице, као и неуспјеле и пробне примјерке печата.

Члан 11.

Министарство води евиденцију о свим израђеним печатима, која садржи број и датум рјешења којим је одобрена израда печата, назив органа коме је одобрена израда печата, отисак печата, број примјерака печата, датум предаје печата на употребу, као и податке о уништењу или нестанку печата. Ради евиденције из претходног става, орган коме је одобрена израда печата дужан је, одмах након израде печата, Министарству правде дати отисак печата и обавијестити Министарство о датуму почетака употребе печата.

ЧУВАЊЕ И УПОТРЕБА ПЕЧАТА

Члан 12.

Печатом рукује и употребљава га функционер који руководи органом из члана 2 овог закона. Печатом може руковати и употребљавати га и службено лице органа које посебним рјешењем овласти функционер из претходног става.

Члан 13.

Печат Кантона чува и употребљава лице које овласти Скупштина Кантона. Печат Кантона ставља се на оригинале закона прије њиховог објављивања.

Члан 14.

Печат се ставља са лијеве стране поред потписа лица овлашћеног за потписивање службених аката.

Члан 15.

Печати се морају чувати и употребљавати тако да се онемогући њихова злоупотреба. О начину чувања и употребе печата одлучује функционер који руководи органом. У органу се води посебна евиденција о свим печатима који су у употреби код тог органа.

Члан 16.

Печат који је, због истрошености или из других разлога, постао неупотребљив, мора се одмах уништити, о чему се стара функционер који руководи органом или службено лице овлашћено за чување и употребу печата. Печат се сматра неупотребљивим због истрошености, ако се из његовог отиска јасно не види текст који даје отисак печата. Уништавање неупотребљивих печата врши Министарство.

Члан 17.

Функционер који руководи органом управе или службено лице овлашћено за чување и употребу печата, дужни су одмах пријавити нестанак печата Министарству унутрашњих послова Кантона и огласити у „Службеним новинама Кантона Сарајево“. Нестали печат сматра се неважећим од дана оглашавања у „Службеним новинама Кантона Сарајево“, а у случају каснијег проналажења, неважећи печат ће се уништити. Нови печат који се израђује умјесто несталог печата мора бити посебно означен.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 18.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 25.000 КМ казниће се за прекршај правно лице које изради печат, а нема право на употребу печата у складу са чланом 2 овог закона.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 3.000 до 10.000 КМ, а лице које обавља самосталну пословну дјелатност – обрт новчаном казном од 3.000 до 5.000 КМ.

Члан 19.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 25.000 КМ казниће се за прекршај орган из члана 2 овог закона који има својство правног лица, ако не достави на уништење дотрајали печат (члан 16) или ако на прописан начин не огласи нестали печат (члан 17).

За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у органу из члана 2 овог закона, у износу од 3.000 до 10.000 КМ.

Члан 20.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 КМ казниће се за прекршај печаторезница – правно лице ако:

- изradi печат без овлашћења Министарства и без рјешења о одобрењу израде печата (члан 7),
- изradi печат, по садржини, димензијама, броју примјерака или од материјала, супротно рјешењу Министарства (члан 7),
- ако поступи супротно члану 10 овог закона.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се за прекршај одговорно лице у печаторезници – правном лицу новчаном казном у износу од 3.000 до 10.000 КМ.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се за прекршај лице које обавља самосталну пословну дјелатност печаторезнице – обрт новчаном казном од 3.000 до 5.000 КМ. Уз новчану казну предвиђену за прекршај из става 1 алинеја 3 овог члана, печаторезници – правном лицу и лицу које обавља самосталну пословну дјелатност печаторезнице – обрт изриче се заштитна мјера одузимања матрица и неуспјелих и пробних примјерака печата.

Члан 21.

Овлашћени орган за изрицање прекршајних санкција путем издавања прекршајног налога и за покретање прекршајног поступка је Министарство.

5.10. Кантон 10

Службена обиљежја Херцегбосанске жупаније/кантона – Кантона 10 дефинисана су Уставом Херцегбосанске жупаније/кантона – Кантон 10, и то чл. 7, 8 и 9 Устава Херцегбосанске жупаније/кантон а– Кантон 10. Истим се прописује да Кантон 10 има грб, заставу и печат, као и друга знамења о којима одлучи Скупштина Кантона 10.

5.10.1. Устав Кантона 10¹²⁵

Члан 7.

Жупанија има грб, заставу и печат, као и друга знамења о којима одлучи Скупштина Жупаније.

Знамења Жупаније из става 1 овог члана употребљавају се уз знамења Федерације, у складу са законима Федерације и Жупаније.

¹²⁵ „Народне новине Херцегбосанске жупаније“, број 3/96 – пречишћен текст, 9/00 и 9/04.

Члан 8.

Грб Жупаније је историјски хрватски грб у облику стилизованог штита, подијељен водоравно и окомито у двадесет пет црвених и бијелих поља квадрата, тако да је прво поље у горњем лијевом углу стилизованог штита црвене боје. Изнад стилизованог штита налази се троппетер водоравно положен на штит изнад три средишња поља.

Омјер висине троппетера и висине квадратног поља је 1 : 1, а омјер дужине троппетера и дужине квадратног поља је 3 : 1.

Грб је обрубљен златном цртом.

Члан 9.

Застава Жупаније састоји се од три боје: црвене, бијеле и плаве, с грбом Жупаније у средини.

Омјер ширине и дужине заставе је 1 : 2. Боје заставе су положене водоравно и то овим редом с горње стране: црвена, бијела и плава. Свака боја чини једну трећину ширине заставе. Грб Жупаније је смјештен у средини заставе тако да горњи дио грба (троппетер) залази у црвено поље заставе, а доњи дио грба (у висини једног квадратног поља) залази у плаво поље заставе.

Средишња тачка грба поклапа се с тачком у којој се сијеку дијагонале заставе.

5.10.2. Закон о печату Херцегбосанске жупаније¹²⁶

Члан 2.

Право на печат Жупаније (у даљем тексту: печат) имају: Жупанија, жупан, Скупштина Жупаније, Влада Жупаније, Министарства, друга тијела и организације Жупаније, судови, јавна тужилаштва и јавна правобранилаштва. Право на печат имају и друга државна тијела, када је то Законом одређено.

Члан 4.

Печат има облик круга, а садржи текст: Босна и Херцеговина Федерација Босне и Херцеговине Херцегбосанска жупанија, који се исписују у истом концентричном кругу око грба Жупаније, с тим да је текст Жупаније исписан већим словима, те назив и сједиште тијела.

Члан 5.

Текст је исписан латиницом на хрватском језику. Печат има промјер од 70 мм, а печати осталих тијела из члана 2 овог закона имају промјер 40 мм. Печат организационих јединица тијела из члана 2 овог закона, поред података из члана 4 овог закона, садржи и мјесто њиховог сједишта.

Члан 6.

Тијела Жупаније из члана 2 овог закона могу имати и печат мањег промјера (у даљем тексту: мали печат) за потврђивање службених легитимација, финансијских и других докумената.

¹²⁶ „Народне новине Херцегбосанске жупаније“ број 1/96

Мали печат има исти садржај као и печат из члана 4 овог закона, с тим да се текст на печату може скратити, скраћивањем појединих ријечи, али тако да се јасно види садржај печата.

VI ГРАДОВИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

6.1. Град Зворник

Службена обиљежја Града Зворник дефинисана су Статутом Града Зворник.

Грб и застава Града Зворника

6.1.1. Статут Града Зворник¹²⁷

Члан 6.

Град Зворник има своје симболе.

Симболи Града су грб и застава.

Грб Града Зворник је комбинација више симбола: звоно са крстом и четири слова „С“ на плавој подлози у горњем лијевом квадрату симболизује првобитни назив града (Зворник), кула у горњем десном квадрату на црвеној подлози је симбол града, стилизована глава бика у доњем лијевом квадрату на црвеној подлози представља вјековну тежњу народа за слободу, водени таласи у доњем десном квадрату представљају симбол ријеке Дрине. Издвојени назив и година „Зворник – 1410. године“ представља годину првог спомињања града Зворник у писаним историјским траговима.

Застава Града Зворник је бијеле боје, правоугаоног облика, односа страна: два према један са центрираним грбом Града у средини заставе и текстом испод грба: „Град ЗВОРНИК“ плаве боје. Грб стоји у правцу хоризонталног пружања заставе, у случајевима када је потребно да застава буде постављена вертикално, грб може да стоји у вертикалном правцу.

Начин употребе симбола регулише Скупштина Града посебном одлуком.

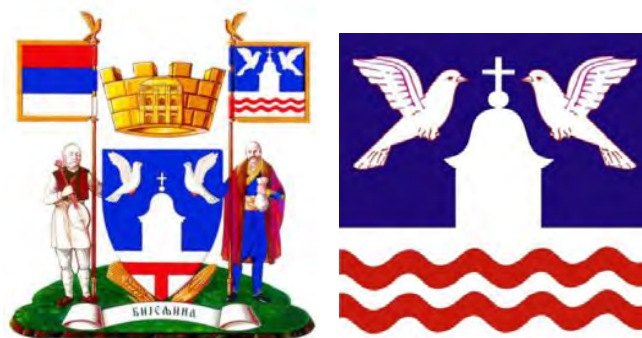
Члан 7.

Органи Града имају печате у складу са законом.

6.2. Град Бијељина

Службена обиљежја Града Бијељина дефинисана су Статутом Града Бијељина.

¹²⁷ „Службени гласник Града Зворник“, бр. 2/16, 14/16 и 4/17.

Грб и застави Града Бијељине

6.2.1. Статут Града Бијељина¹²⁸

Члан 5.

- (1) Град има грб и заставу који представљају историјско, културно и природно наслеђе Града.
- (2) Грб Града представља на нивоу великог грба на плавом штиту, благо зашиљеном, између два сребрна голуба црвених ногу у кантонима (наспрамним пољима), узајамно суочена и подигнутих и приближених крила, сребрна силуeta крстом надвишене куполе над тамбуром манастира Тавна, која се уздиже из сребрне стопе штита у којој се повишена црвена греда ослања на исти такав стуб. Штит је надвишен златном бедемском круном са четири видљива мерлона (узвишена ступца), који симболишу заједницу са преко 100.000 становника. У централни дио круне уграђен је централни ризалит (истакнуто прочеље) главне фасаде Скупштине Града Бијељина, такође од злата. Држачи штита су: десно – Филип Вишњић, у народном одијелу, у природним бојама, који десном руком на грудима придржава гусле; лијево – кнез Иво од Семберије у оновременој одјећи, у природним бојама, који лијевом руком на грудима придржава врећу са новцем. Уз Филипа Вишњића је копље заставе Републике Српске, оперважене златним ресама, а уз кнеза Иву од Семберије исто такво копље са кога се вије златним ресама оперважена застрада Бијељине. Оба копља имају златне феруле (носаче) и златну фигуру голуба са штита на врху. Постамент (основа) је травом обрасла равница, док су уз сам штит постављени златни клас пшенице десно и златни клип кукуруза лијево. У дну је бијела трака исписана словима БИЈЕЉИНА. На нивоу средњег грба штит је идентичан претходном опису, надвишен бедемском круном, уз кога се при стопи налазе златни клас пшенице и златни клип кукуруза, као и трака исписана словима БИЈЕЉИНА. Мали грб представља само штит са описаном хералдичком композицијом.
- (3) Застава Града Бијељина је квадратног облика и садржи композицију са штита грба (коју чине купола манастира Тавна, са два хералдички постављена бијела голуба), али се у стопи, умјесто греде ослоњене на стуб, налазе двије таласасте црвене греде (симболи ријека Дрине и Саве).
- (4) Еталоне грба и заставе Града чува секретар Скупштине Града.

¹²⁸ „Службени гласник Града Бијељина“, број 9/17.

Члан 6.

- (1) Велики грб Града Бијељина је у званичној употреби као ознака и симбол Града Бијељина на згради Скупштине Града, у службеним просторијама градоначелника и његовог замјеника, предсједника и потпредсједника Скупштине, као и у посебно свечаним приликама када се истиче значај и традиција Града.
- (2) Средњи грб Града Бијељина је у службеној употреби као ознака и симбол органа управе Града Бијељина за обиљежавање службених просторија и као ознака на актима ових органа.
- (3) Мали грб Града Бијељина је у употреби за јавна предузећа, установе и друге организације чији је оснивач Град, као и у широј употреби. Мали грб је власништво свих грађана Града.
- (4) Грб Града, на било ком нивоу (велики, средњи мали), може се користити само у складу са хералдичком, вексилолошком и сфрагистичком праксом.
- (5) Грб Града се, по правилу, приказује у прописаним емајлима и бојама. Грб се може приказивати и у црно-бијелој транскрипцији, стандардним хералдичким методом, под условом да је приказ у складу са хералдичким и вексилолошким начелима.
- (6) Грб се, по правилу, истиче на прилазним путевима на границама подручја Града. Средњи грб се може истицати и на таблама са називима улица на територији Града.

Члан 7.

- (1) Застава Града Бијељина се истиче на згради Скупштине Града и на објектима других градских органа; у службеним просторијама градоначелника и његовог замјеника, предсједника, потпредсједника и секретара Скупштине Града, руководиоца градских органа управе, градских управних организација и стручних служби; приликом прослава, свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и службених манифестација које су од значаја за Град; приликом сусрета са другим локалним заједницама, такмичења и других скупова (политичких, културних, научних, спортских и сл.) на којима Град учествује или је представљен, у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова и у другим случајевима, ако употреба заставе није у супротности са вексилолошком праксом.
- (2) Застава Града се обавезно истиче у дане празника Града на зградама градских органа, као и у свим случајевима када се посебним прописима предвиђа и прописује истицање заставе Републике Српске односно Босне и Херцеговине.
- (3) У дане жалости застава се истиче на пола копља.
- (4) Град може имати и нарочиту, уникатну заставу која се чува у Скупштини Града. Ова застава се користи у ентеријеру и може бити израђена на посебно декоративан начин и украшена златним ресама по слободним рубовима. Уникатна застава симболише сам Град и користи се у најсвечанијим приликама, само у присуству градоначелника и његовог замјеника, предсједника или потпредсједника Скупштине Града или лица која их у тој функцији заступају. Уникатна застава се може користити ван просторија само на приједлог надлежног скупштинског радног тијела и уз писмено одобрење градоначелника или предсједника Скупштине Града.

Члан 8.

- (1) Грб и застава Града се не могу употребљавати као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити као други знак за обиљежавање робе или услуга.
- (2) Грб и застава не могу се употребљавати ако су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу. Грб и застава се могу само изузетно употријебити као саставни дио других амблема, односно знакова или се на застави могу уписати одређени датум или ријечи, у складу са хералдичком, вексилолошком и сфрагистичком праксом.
- (3) Употреба грба или заставе у умјетничком стваралаштву и у васпитно-наставне сврхе је слободна, под условом да се не противи јавном поретку, друштвеним и моралним нормама, хералдичкој и вексилолошкој пракси и традицији и да не руши углед и значај Града.
- (4) Употреба грба и заставе Града уређује се посебном одлуком Скупштине Града.

Члан 9.

Градоначелник у свечаним и протоколарним приликама носи посебно обиљежје, односно знамење Града (инсигнија) чији изглед и садржај прописује Скупштина Града, у складу са законом и другим прописима.

Члан 10.

- (1) Органи Града имају печате које користе у вршењу послова из свог дјелокруга рада.
- (2) Печатом се потврђује аутентичност јавне исправе и другог акта којим органи Града одлучују или службено кореспондирају у комуникацији са другим органима, правним лицима и грађанима.
- (3) Садржина текста, облик печата, број печата, њихова употреба, чување и уништавање уређују се актима органа Града, у складу са законом.

6.2.2. Одлука о употреби грба и заставе Града Бијељина¹²⁹

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом одлуком уређује се употреба и заштита грба и заставе Града Бијељина (у даљем тексту: грб, застава, Град).

Члан 2.

Грб и застава могу се употријебити само у облику, садржини и на начин предвиђен Статутом Града Бијељина (у даљем тексту: Статут) и овом одлуком.

ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 3.

Грб и застава не могу се употребљавати као робни или услужни жиг, узорак или модел, нити као други знак за обиљежавање роба или услуга.

¹²⁹ „Службени гласник Града Бијељина“, број 15/13.

Члан 4.

Грб и застава не могу се употребљавати ако су оштећени или су својим изгледом неприкладни за употребу.

Члан 5.

Грб и застава се могу само изузетно употријебити као саставни дио других амблема, односно знакова или се на застави могу уписати одређени датум или ријечи, у складу са хералдичком, вексилолошком и сфрагистичком праксом.

Члан 6.

Употреба грба или заставе у умјетничком стваралаштву и у васпитно-наставне сврхе је слободна, под условом да се не противи јавном поретку, друштвеним и моралним нормама, хералдичкој и вексилолошкој пракси и традицији и да не руши углед и значај Града.

Члан 7.

Еталони грба и заставе чувају се у Стручној служби Скупштине Града Бијељина.

Члан 8.

О употреби и заштити грба и заставе старају се градоначелник и Хералдичка комисија, у сарадњи са надлежним одјељењима и службама Административне службе Града, које обављају све стручне, административне и организационе послове у провођењу ове одлуке.

Члан 9.

Грб и заставу могу, без посебне дозволе, у складу са Статутом и овом одлуком, да користе Скупштина Града Бијељина (у даљем тексту: Скупштина Града), градоначелник и његов замјеник, председник и потпредседник Скупштине, одјељења и службе Административне службе Града, а јавна предузећа и установе чији је оснивач Град на начин и по поступку утврђеним овом одлуком.

Правна лица и функционери наведени у претходном ставу овог члана могу се службено користити грбом само у функцији представљања Града и његових органа.

Члан 10.

У складу са Пословником Скупштине Града Бијељина (у даљем тексту: Пословник) Скупштина Града образује Хералдичку комисију.

Састав и надлежности Хералдичке комисије прописани су Пословником.

ГРБ**Члан 11.**

Велики грб Града је у званичној употреби као ознака и симбол Града на згради Скупштине Града, у службеним просторијама градоначелника и његовог замјеника, председника и потпредседника Скупштине Града, и у посебно свечаним приликама када се истиче значај и традиција Града.

Велики грб Града може бити у употреби као ознака и симбол Града и у другим приликама и на начин прописан овом одлуком.

Члан 12.

Средњи грб Града је у службеној употреби као ознака и симбол органа јавне управе Града за обиљежавање службених просторија и као ознака на актима ових органа.

Члан 13.

Мали грб Града је у употреби за привредна друштва, установе и друге организације чији је оснивач Град, као и у широј употреби.

Уколико субјекти из претходног става овог члана желе употријебити мали грб у саставу печата фирме, дужни су прибавити сагласност у складу са овом одлуком. Мали грб је власништво свих грађана Града, и може се користити само у складу са овом одлуком.

Члан 14.

Грб Града, на било којем нивоу (велики, средњи, мали) може се користити само у складу са хералдичком, вексилолошком и сфрагистичком праксом.

Члан 15.

Грб града се, по правилу, приказује у прописаним емајлима и бојама.

Грб се може приказивати и у црно-бијелој транскрипцији, стандардним хералдичким методом, под условом да је приказ у складу са хералдичким и вексилолошким начелима.

Члан 16.

Грб се, по правилу, истиче на прилазним путевима на границама подручја Града.

Средњи грб се може истицати и на таблама са називима улица на територији Града.

ЗАСТАВА

Члан 17.

Застава Града се истиче на згради Скупштине Града и на објектима других градских органа; у службеним просторијама градоначелника и његовог замјеника, предсједника, потпредсједника и секретара Скупштине Града, руководиоца градских органа управе, градских управних организација и стручних служби; приликом прослава, свечаности и других масовних политичких, културних, спортских и службених манифестација које су од значаја за Град; приликом сусрета са другим локалним заједницама, такмичења и других скупова (политичких, културних, научних, спортских и сл.) на којима Град учествује или је представљен, у складу са правилима и праксом одржавања таквих скупова и у другим случајевима, ако употреба заставе није у супротности са вексилолошком праксом.

Застава Града се обавезно истиче у дане празника Града на зградама градских органа, као и у свим случајевима када се посебним прописима предвиђа и прописује истицање заставе Републике Српске односно Босне и Херцеговине.

У дане жалости застава се истиче на пола копља.

Члан 18.

Град може имати и нарочиту, уникатну заставу која се чува у Скупштини Града.

Ова застава се користи у ентеријеру и може бити израђена на посебно декоративан начин и украшена златним ресама по слободним рубовима.

Уникатна застава симболише сам Град и користи се у најсвечанијим приликама, само у присуству градоначелника или његовог замјеника, предсједника или потпредсједника Скупштине Града или лица која их у тој функцији заступају.

Уникатна застава се може користити ван просторија само на приједлог надлежног скупштинског радног тијела и уз писмено одобрење градоначелника или предсједника Скупштине Града.

НАДЛЕЖНОСТ

Члан 19.

Правни субјекти чије је сједиште на подручју Града подnose захтјев за одобрење употребе грба и заставе градоначелнику.

Уз захтјев се прилаже документација са описом и намјеном коришћења за коју се тражи одобрење.

Члан 20.

Рјешење о одобрењу употребе грба и заставе доноси градоначелник, на приједлог Хералдичке комисије.

У рјешењу се утврђују услови, намјена и рок под којим је одобрено коришћење грба и заставе. Против рјешења из овог члана може се уложити жалбе Скупштини Града.

Члан 21.

Градоначелник, по прибављеном мишљењу Хералдичке комисије, може укинути рјешење из претходног члана ове одлуке, ако се корисник не придржава утврђених услова, ако својим коришћењем грба или заставе, својим пословањем или понашањем у јавности крши углед и значај Града, односно грба или заставе.

Члан 22.

Употребу грба или заставе на предметима намијењеним за комерцијалне сврхе може одобрити градоначелник, уз претходно прибављено мишљење Хералдичке комисије.

Међусобни односи и накнаде Граду регулишу се посебним уговором.

Град, као уговорну страну, заступа градоначелник.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23.

Новчаном казном до 1.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1. употреби грб или заставу противно одредбама Статута, ове одлуке или без одобрења надлежног органа,
2. изради или стави у промет грб или заставу који одударају од утврђеног блазона и усвојеног еталона, и који за то не посједује сагласност у складу са одредбама ове одлуке.

Новчаном казном од 90,00КМ казниће се за прекршај и одговорно лице у организацији из става 1 овог члана.

За прекршаје из става 1 овог члана казниће се и лице које обавља самосталну дјелатност новчаном казном у износу до 500,00 КМ.

Члан 24.

Новчаном казном до 90,00 КМ казниће се физичко лице за прекршај ако:

1. употреби грб или заставу противно одредбама Статута или ове одлуке,
2. употребљава грб или заставу у облику који одударају од утврђеног блазона и усвојеног еталона, а да за то не посједује сагласност у складу са одредбама ове одлуке.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

Критеријуме, односно упутства за коришћење грба и заставе доноси градоначелник, на основу приједлога Хералдичке комисије.

[...]

6.3. Град Добој

Службена обиљежја Града Добоја дефинисана су Статутом Града Добоја.

Грб Града Добоја

6.3.1. Статут Града Добоја¹³⁰

Члан 6.

1. Град има грб и остале симболе који симболизују историјско, културно и природно наслеђе Града Добоја.
2. Град има инсигнију (посебно обиљежје), односно, знамење Града, чији изглед и садржај прописује Скупштина Града у складу са упутством које доноси министар управе и локалне самоуправе. Градоначелник у свечаним и протоколарним приликама носи инсигнију.
3. Употреба и изглед грба, имена и других симбола Града биће регулисани посебним актом Скупштине Града.

Члан 7.

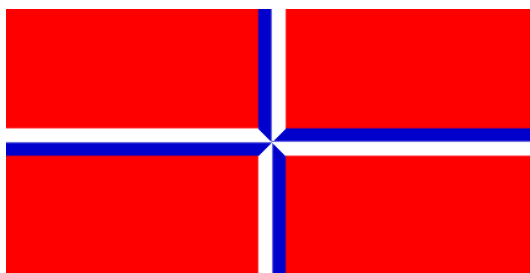
1. Органи града имају печате које користе у вршењу послова из свог дјелокруга рада у складу са законом.

¹³⁰ „Службени гласник Града Добоја“, број 1/17.

2. Печатом се потврђује аутентичност јавне исправе и другог акта којим органи Града одлучују или службено кореспондирају и комуницирају са другим органима, правним лицима и грађанима.
3. Садржина текста, облик печата, број печата, њихова употреба, чување и уништавање уређују се актима органа Града, у складу са законом.

6.4. Град Источно Сарајево

Службена обиљежја Града Источно Сарајево дефинисана су Статутом Града Источно Сарајево.

Грб и застава Града Источно Сарајево

6.4.1. Статут Града Источно Сарајево¹³¹

Члан 6.

1. Град има симбол – грб и заставу који симболишу историјске, културне и природне вриједности Источног Сарајева.
2. Грб Града се користи у три нивоа, као основни, средњи и велики грб.
3. Заставу града представља црвено поље унакрсно плаво и сребрно раздијељено крстом на четири једнака кантона.
4. Облик, садржај и употреба симбола уређују се посебном одлуком, у складу са законом.
5. Градоначелник у свечаним и протоколарним приликама носи посебно обиљежје, односно знамење Града (инсигнија), чији изглед и садржај прописује Скупштина Града, у складу са законом и другим прописима.

Члан 7.

1. Симболи Града истичу се на објектима и у службеним просторијама Града, предузећа, установа и других организација чији је оснивач Град.
2. Симболи Града истичу се уз симболе Босне и Херцеговине и Републике Српске, у складу са законом.

Члан 8.

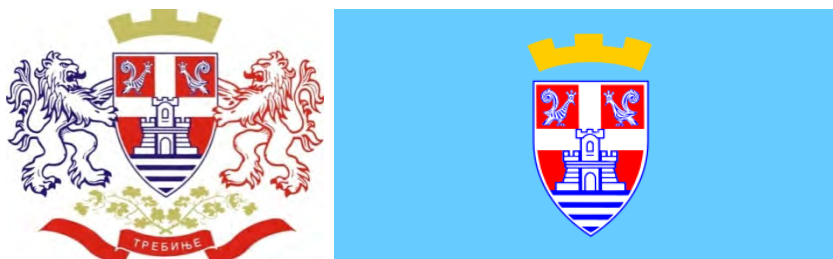
1. Органи Града имају печате које користе у вршењу послова из свог дјелокруга.
2. Печатом се потврђује аутентичност јавне исправе и другог акта којим органи Града одликују или службено кореспондирају и комуницирају са другим органима, правним лицима и грађанима.

¹³¹ „Службени гласник Града Источно Сарајево“, број 20/17.

3. Садржина текста, облик печата, број печата, њихова употреба, чување и уништавање уређују се актима органа Града, у складу са законом.

6.5. Град Требиње

Службена обиљежја Града Требиње дефинисана су Статутом Града Требиње.

Грб и застава Града Требиња

6.5.1. Статут Града Требиње¹³²

Члан 6.

Град има своје симболе који представљају културно, историјско и природно наслеђе Град. Симболи Града су:

Грб Града, чији централни дио је штит троугластог облика, а изнад њега је круна која означава ранг Града. С десне и лијеве стране штита налазе се фигуре лавова који су симболи моћи, свјетлости и ријечи. Испод штита је орнамент гранчице винове лозе која је карактеристична са ово подручје, а испод њега лента са натписом Требиња. Централни дио штита је крст, а основни симбол штита кула као симбол будности и издизања. Плава боја на грбу симболизује ријеку, а у горњем лијевом и десном углу штита налазе се двије фигуре птица пренесене са изворног рељефа пронађеног на подручју Требиња.

Застава Града је правоугаоног облика 1 : 2, свијетлоплаве боје са централним дијелом грба Града у средини.

Члан 7.

Симбол Града истиче се на објектима и у службеним просторијама Града, установа и других организација чији је оснивач Град.

Симбол Града истиче се уз симболе Босне и Херцеговине и Републике Српске у складу са законом.

Члан 8.

Органи Града имају печате које користе у вршењу послова из свог дјелокруга. Садржина и облик печата утврђени су законом. Печатом се потврђује аутентичност јавне исправе и другог акта којим органи Града одлучују или службено опште са другим органима, правним лицима и грађанима. Број печата, њихова употреба, чување и уништавање уређују се актима органа Града, у складу са законом.

¹³² „Службени гласник Града Требиње“, бр. 2/13, 5/14, 6/15, 3/16 и 6/17.

6.6. Град Приједор

Службена обиљежја Града Приједор дефинисана су Статутом Града Приједор.

Грб и застава Града Приједора

6.6.1. Статут Града Приједора¹³³

Члан 7.

- (1) Град има симбол – грб који представља историјско, културно и природно наслеђе града.
- (2) Грб града има облик штита са благим линијама. Подлога штита је у бојама заставе Републике Српске. Унутар штита у горњем дијелу налази се симбол бијеле боје који представља сунце и споменик на Козари. У средини дијела налази се симбол плаве боје који у свом горњем, конкавном дијелу представља Козару, а у доњем таласном дијелу ријеку Сану. У доњем дијелу налази се симбол црне боје блиставог слова „Р“ почетно слово Приједора. Симболи одражавају и представљају:
 - Сунце, Козару, Сану – природне услове рада и живота,
 - Слово „Р“ – град Приједор, села, насеља, руднике, фабрике, културне институције, школе, домове и њихове становнике,
 - Сунце – извор живота, споменик на Козари, велике жртве, патње и страдања, али и велике побједе једне генерације и нашу свијетлу будућност.
- (3) Грб се може употребљавати у свечаним и другим приликама, а сагласност за његову употребу у другим приликама даје градоначелник.

Члан 8.

- (1) Симбол Града истиче се на објектима и у службеним просторијама Града, предузећа, установа и других организација чији је оснивач Град.
- (2) Симболи Града истичу се уз симболе Босне и Херцеговине и Републике Српске, у складу са законом.

Члан 9.

Град има заставу.

Члан 10.

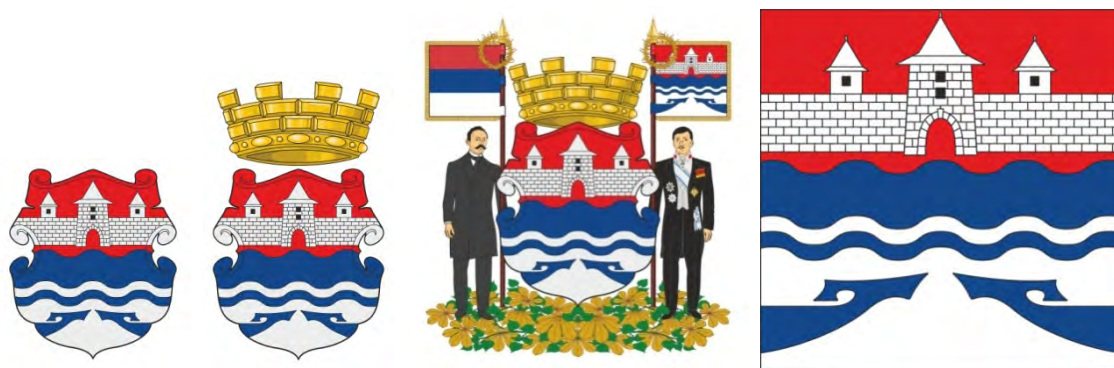
- (1) Застава Града је свијетлоплаве боје.
- (2) Застава је правоугаоног облика.

¹³³ „Службени гласник Града Приједор“, број 12/17.

- (3) У центру заставе налази се грб Града око којег је исписано ћириличким и латиничким писмом „Град Приједор“ као и на енглеском језику „City of Prijedor“.
- (4) Однос између дужине и ширине заставе је 1 : 2.

6.7. Град Бања Лука

Службена обиљежја Града Бања Лука дефинисана су Статутом Града Бања Лука и Статутарном одлуком о утврђивању симбола Града Бања Лука.

Грб Града Бања Лука (мали, средњи и велики) и застава

6.7.1. Статутарна одлука о утврђивању симбола Града Бања Лука¹³⁴

Члан 1.

У Статуту Града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука“, бр. 25/05, 30/07, 17/12, 20/14 и 39/16) члан 6 мијења се, и гласи:

- (1) Град има симболе – грб и заставу, који симболишу историјско, културно и природно наслеђе Бање Луке.
- (2) Грб Града користи се у три нивоа: као мали, средњи и велики.
- (3) Мали грб Града: на штиту: подијељено, горе у црвеном сребром и црним спојницама озидани камени бедем у чијем је средишту иста таква двоспратна кула лучно отворена пољем са по једним црним отвореним прозором на спратовима и са пирамидалним сребрним кровом са наглашеном стрехом, и са обје стране те куле са по једном сребром мањом једноспратном кулом са по једним прозором отвореним црним и кровом као што је описано, а доље сребрно са плавим суоченим кљуновима двају чамаца – дајака из бокова штита; преко свега таласаста плава греда изнад истог таквог прута.
- (4) Средњи грб Града: На штиту, подијељено, горе у црвеном сребром и црним спојницама означени камени бедем у чијем је средишту иста таква двоспратна кула лучно отворена пољем са по једним црним отвореним прозором на спратовима и са пирамидалним сребрним кровом са наглашеном стрехом, и са обје стране те куле са по једном сребрном мањом једноспратном кулом са по једним прозором отвореним црним и кровом као што је описано, а доље сребро са плавим суоченим кљуновима двају чамаца – дајака из бокова штита; преко свега таласаста плава греда изнад

¹³⁴ „Службени гласник Града Бања Лука“, број 26/17.

истог таквог прута. Штит крунисан златном каменом озиданом бедемском круном са четири видљива мерлона и дијадемом.

- (5) Велики грб Града: средњи грб Града окружен чуварима, и то: десно природна фигура Петра Кочића, одјевеног у тамносиви реденгот према моди с почетка 20. вијека, а лијево природна фигура бана Светислава Милосављевића одјевеног у фрак са припадајућим одликовањима и лентом. Оба чувара држе природни дрвени јавор окован златом са кога се у поље вије квадратни стијег Републике Српске опшивен златним ресама (десно), односно Бање Луке (лијево). Стијег Бање Луке истовјетне је садржине као штит основног грба. Копља оба стијега овјенчана су златним трновим вијенцем. Постамент грба је руковат златног лишћа дивљег кестена (*Aesculus hippocastanum*) преплетеног са зеленим лиснатим гранчицама липе (*Tilia tomentosa*).
- (6) Застава Града представља основни грб Града Бање Луке, без штита, који испуњава читаво поље заставе квадратног облика.
- (7) Тачан изглед грба и заставе Града утврђује се изворником (еталоном), који доноси градоначелник.

VII ГРАДОВИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

7.1. Град Бихаћ

Службена обиљежја Града Бихаћа дефинисана су Статутом Града Бихаћа¹³⁵ и Одлуком о печату Града Бихаћа¹³⁶.

Грб и застава Града Бихаћа

7.1.1. Статут Града Бихаћа

Други дио – статусна обиљежја Града

Члан 8.

(Грб и застава Града)

Град Бихаћ има грб и заставу.

Члан 9.

(Опис Грба)

- (1) Грб је хералдички штит са подсјеченим ивицама.
- (2) Основа штита је плаве боје и симболизује припадност Града Бихаћа Босни и Херцеговини.
- (3) У централном дијелу грба налазе се три куле са заставом на средњој кули. Куле су бијеле боје и редукване су на најосновније форме, а симболизују континуитет постојања и сигурности града.
- (4) У горњем дијелу грба, с лијеве стране је розетна бијеле боје као симбол толеранције у промјенама култура током историје, а у десном горњем углу је звијезда петокрака жуте боје модерног насљеђа и оријентације града.
- (5) У доњем дијелу грба је валовита линија која протиче испод куле и представља ријеку Уну, а свијетлозелена боја симболизује чистоћу ријеке и еколошки карактер града.

Члан 10.

(Опис заставе)

- (1) Застава Града Бихаћа је израђена у омјеру висине и ширине 1 : 2.
- (2) Водоравно је подијељена у три поља плаве, бијеле и зелене боје омјера 2 : 6 : 2 према висини заставе.

¹³⁵ „Службени гласник Града Бихаћа“, број 13/15.

¹³⁶ Градско вијеће, број: 02-02-8722/14 од 11. 11. 2014. године

- (3) Грб Града Бихаћа заузима централни дио заставе у омјеру 0,7 према њеној висини.
- (4) У горњем дијелу заставе је поље плаве боје као на штиту грба.
- (5) У доњем дијелу заставе је поље свијетлозелене боје у којем централно мјесто заузима грб Града Бихаћа.

Члан 11.

(Употреба грба Града)

- (1) Грб Града Бихаћа употребљава се на заглављима аката у складу са законом и одлуком Градског вијећа.
- (2) Грб Града Бихаћа, укључујући и његову стилизацију, може се употребљавати у називима и симболима јавних установа и јавних предузећа којима је оснивач Град, мјесних заједница, као и других правних лица у складу са одлуком Градског вијећа.

Члан 12.

(Истицање заставе Града)

- (1) Застава Града Бихаћа истиче се на згради органа Града, просторијама мјесних заједница, те пословним зградама правних лица.
- (2) Застава Града Бихаћа истиче се:
 - а) у свечаним приликама важним за Град, Унско-сански кантон, Федерацију БиХ и државу Босну и Херцеговину;
 - б) у дане државних празника и Дан града;
 - с) у дане жалости у држави Босни и Херцеговини и дане жалости Града;
 - д) у другим приликама утврђеним одлуком Градског вијећа.

Члан 13.

(Печат Града)

- (1) Град Бихаћ има печат.
- (2) Право на посједовање и коришћење, односно употребу печата, садржај печата, давање одобрења за израду и уништавање печата и друга питања од значаја за израду и коришћење печата уређује се одлуком Градског вијећа.

7.1.2. Одлука о печату Града Бихаћа

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком се регулише статусни значај печата Града Бихаћа, утврђују органи Града Бихаћа (у даљем тексту: органи Града) који имају право на посједовање и коришћење, односно употребу истог, други органи, институције, комисије и друга тијела која имају или стекну право на посједовање и употребу печата, као и друга питања у вези са печатом органа Града Бихаћа.

Члан 2.

(Статусни значај печата Града Бихаћа)

- (1) Печат Града Бихаћа је један од његових најбитнијих симбола и обиљежја.
- (2) У даљем тексту ове одлуке, као и у свим будућим документима органа Града Бихаћа, као и других органа, институција, комисија, тијела и др. који имају или стекну право на посједовање и коришћење, односно на употребу печата Града Бихаћа, израз–појам „печат“ писаће се и штампати великим словима, при чему ће се користити само израз–појам ПЕЧАТ, што ће подразумевати да се ради о печату Града Бихаћа, ако је израђен и користи се у складу с одредбама ове одлуке и важећих прописа којима се регулише конкретна материја (у даљем тексту: ПЕЧАТ).
- (3) Исти значај ПЕЧАТ ће имати и приликом његових усмених помињања ако су везана за Град Бихаћ и ако иста нису у супротности с одредбама ове одлуке, законских и подзаконских прописа нити су на штету Града Бихаћа.

II. ПРАВО НА ПОСЈЕДОВАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПЕЧАТА

Члан 3.

(Право на ПЕЧАТ)

- (1) Право на посједовање и коришћење, односно употребу ПЕЧАТА (у даљем тексту: право на ПЕЧАТ) имају органи Града одређени овом одлуком као и други органи који то право стекну на основу одредаба ове одлуке и законских прописа којима су регулисана конкретна правна питања и могу га користити само у складу с тим одредбама.
- (2) Било која злоупотреба права на ПЕЧАТ и самог ПЕЧАТА подлијеже свим врстама санкција утврђених важећим прописима, без обзира на врсту прописа и надлежност за његово доношење.

Члан 4.

(Титулари права на ПЕЧАТ)

- (1) Право на ПЕЧАТ имају сљедећи органи Града Бихаћа:
 - 1) Градско вијеће
 - 2) Градоначелник
 - 3) Градско правобранилаштво
 - 4) Градска изборна комисија.
- (2) Поред органа Града из става (1) овог члана, право на ПЕЧАТ могу имати и градске службе за управу, градске стручне и друге службе и други органи ако је прописом о њиховом оснивању тако одређено и ако је то у складу с важећим законским прописима и овом одлуком.
- (3) Комисије и друга тијела која оснива Градско вијеће користиће ПЕЧАТ Градског вијећа, а комисије и друга тијела која оснива градоначелник користиће ПЕЧАТ градоначелника, ако прописом о њиховом оснивању није другачије одређено, и ако то није у супротности с важећим законским прописима.

III. ОБЛИК, ВЕЛИЧИНА И САДРЖАЈ ПЕЧАТА

Члан 5.

(Облик и величина печата)

- (1) ПЕЧАТ је округлог облика и пречника 50 мм.
- (2) Органи из члана 4 ове одлуке, а ради потврђивања службених, личних, финансијских исказница, карти и других докумената, имају и мали ПЕЧАТ пречника 25 мм.

Члан 6.

(Садржај ПЕЧАТА)

- (1) ПЕЧАТ садржи текстуални дио и то сљедеће назнаке:
 - 1) назив: Босна и Херцеговина
 - 2) назив: Федерација Босне и Херцеговине
 - 3) назив: УНСКО-САНСКИ КАНТОН
 - 4) назив: ГРАД БИХАЋ
 - 5) назив и сједиште органа из члана 4 ове одлуке.
 - 6) У средини ПЕЧАТА налази се грб Града Бихаћа.
- (2) Текст ПЕЧАТА мора бити писан и латиницом и ћирилицом у 4 (четири) концентрична круга око грба града, те са попречном линијом између назива исписаних различитим писмима и то сљедећим редослиједом:
 - 1) У највећи концентрични круг, односно у први круг од ободне стране ПЕЧАТА уписује се назив: Босна и Херцеговина – Федерација Босне и Херцеговине,
 - 2) Назив: УНСКО-САНСКИ КАНТОН уписује се у концентрични круг који слиједи испод претходно наведеног круга,
 - 3) Трећи концентрични круг садржи назив: ГРАД БИХАЋ, при чему ће називи органа Града назначени у члану 4 став (1) ове одлуке бити исписани великим словима,
 - 4) Четврти тј. посљедњи концентрични круг од обода, а према средини ПЕЧАТА садржи назив сједишта органа из члана 4 ове одлуке,
 - 5) Грб Града налази се у средини ПЕЧАТА,
 - 6) Називи градских служби за управу и градских стручних и других служби не уписују се у ПЕЧАТ.
- (3) ПЕЧАТ димензија 25 мм има истовјетан садржај као и ПЕЧАТ димензија 50 мм, с тим да ријечи могу бити скраћене али тако да се, из скраћеног текста, на несумњив начин може утврдити коме припада.
- (4) Примјер графичког приказа ПЕЧАТА у обје величине саставни је дио ове одлуке.

IV. УПОТРЕБА И ЧУВАЊЕ ПЕЧАТА

Члан 11.

(Сврха ПЕЧАТА)

- (1) ПЕЧАТОМ се потврђује аутентичност службених аката органа Града наведених у члану 4 ове одлуке.

- (2) Отисак ПЕЧАТА ставља се поред потписа лица овлашћеног за потписивање службених аката и то са лијеве стране ако законом или другим прописом није другачије одређено.

Члан 12.

(Руковање ПЕЧАТОМ)

- (1) ПЕЧАТОМ рукује, употребљава га и чува руководилац, односно предсједавајући органа.
- (2) ПЕЧАТОМ може руковати, употребљавати, те га чувати и службено лице које посебним рјешењем овласти руководилац, односно предсједавајући органа.

Члан 13.

(Чување ПЕЧАТА)

- (1) Сви примјерци ПЕЧАТА морају се чувати и употребљавати тако да се онемогући њихова злоупотреба.
- (2) Чување и употреба ПЕЧАТА врши се на начин који ће бити одређен посебним упутством градске службе надлежне за послове опште управе.

Члан 15.

(Нестанак ПЕЧАТА)

- (1) Руководилац, односно предсједавајући органа или службено лице овлашћено за чување и употребу ПЕЧАТА дужни су одмах по сазнању, пријавити нестанак ПЕЧАТА градској служби надлежној за послове опште управе. Пријава мора бити извршена у писаној форми и садржавати све потребне податке о ПЕЧАТУ, времену и мјесту посљедње употребе, о лицу које га је посљедње користило или мјесту гдје га је видјело, итд.
- (2) Служба за управу из претходног става овог члана дужна је нестанак ПЕЧАТА одмах пријавити Министарству унутрашњих послова Унско-санског кантона и објавити у службеном гласнику Унско-санског кантона и службеном гласнику Града Бихаћа.
- (3) Нестали ПЕЧАТ сматра се неважећим од дана оглашавања, а у случају каснијег проналажења, исти ће бити уништен у складу са упутством из члана 13 став (2) ове одлуке.
- (4) Нови ПЕЧАТ који се израђује умјесто несталог мора бити означен римским бројем који одговара редослиједу замјене.

7.2. Општина Орашје

Службена обиљежја Општине Орашје дефинисана су Статутом Општине Орашје¹³⁷, Одлуком о употреби и заштити грба Општине Орашје¹³⁸ и Одлуком о грбу Општине Орашје¹³⁹.

¹³⁷ „Службени гласник Општине Орашје“, број 6/2011

¹³⁸ „Службени гласник Општине Орашје“, број 5/2012.

¹³⁹ „Службени гласник Општине Орашје“, број 2/2011.

Грб Општине Орашје

7.2.1. Статут Општине Орашје

Члан 7.

- (1) Општина има свој грб.
- (2) Грб Општине је у облику штита.
- (3) Оквир штита је златасте боје.
- (4) У горњем дијелу у црвеној боји, великим бијелим словима уписана је ријеч ОРАШЈЕ, испод које је златастом бојом цијелом ширином уцртан плетер, испод плетера средином грба цијелом ширином уцртан је мост у плавој боји.
- (5) Испод моста је ријека Сава на којој лежи цијела општина.
- (6) При дну грба у троугластом облику уцртана је зелена равница која је обрубљена са лијеве стране класјем, а пером са десне стране.

Члан 8.

- (1) Општина има печат у облику круга промјера 40 мм и 20 мм.
- (2) Садржај печата, давање одобрења за израду печата, вођење евиденције о издатим печатима, начин уништавања печата и друга питања од значаја за израду и коришћење печата Општине, уређује се Законом о печату Жупаније посавске.

7.2.2. Одлука о грбу Општине Орашје

Члан 1.

Грб Општине Орашје је у облику штита. Оквир грба је златасте боје.

Грб у себи садржи:

У горњем дијелу у траци црвене боје великим штампаним словима уписану ријеч ОРАШЈЕ, испод које је златастом бојом цијелом ширином грба уцртан плетер као симбол елемента народног стваралаштва подручја Општине. Испод плетера на средини грба цијелом ширином уцртан је мост у плавој боји који представља симбол повезивања људи и народа, а испод моста цијелом ширином грба уцртане су три хоризонталне валовите прте плаве боје које симболизују ријеку Саву на којој је наслоњена територија општине. При дну грба уцртан је трокут зелене боје који симболизује равницу и благостање Општине, са лијеве стране трокута уцртан је клас златасте боје који симболизује прву земљорадничку задругу у Босни и Херцеговини, а са десне стране трокута уцртано је перо златасте боје које симболизује прву пучку школу у Босни и Херцеговини.

Члан 2.

Ликовно-графички изглед грба Општине Орашје саставни је дио ове одлуке.

7.2.3. Одлука о употреби и заштити грба Општине Орашје

Члан 2.

- (2) Оригинал Грба садржи ликовни приказ Грба, опис његовог изгледа и значење симбола и према њему се обликују грбови за употребу.

II – УПОТРЕБА ГРБА

Члан 3.

Грб се употребљава на начин којим се истиче углед и достојанство Општине Орашје (у даљем тексту: Општина).

1. Службена употреба грба

Члан 4.

Грб се истиче и користи:

- на зградама и у просторијама у којим су смјештени или којим се користе тијела Општине Орашје или правно лице чији је Општина Орашје оснивач,
- у саставу печата и заглављима аката тијела Општине Орашје,
- на службеним легитимацијама Општине Орашје,
- на дипломама и јавним признањима која додјељује Општина Орашје,
- на службеним визит-картама, позивницама и честиткама Општине Орашје,
- на службеним издањима чији је издавач Општина Орашје,
- на издањима и предметима израђеним у сврху промовисања Општине,
- приликом прослава, свечаности, такмичења, манифестација и скупова од значаја за Општину,
- приликом међународних сусрета, такмичења и других скупова,
- у другим случајевима, у складу са законом.

III – ЗАШТИТА ГРБА

Члан 10.

(1) У грб се не смије ништа додавати ни уписивати, нити се његов изглед смије на други начин мијењати.

(2) Грб се не смије уносити у састав другог грба или заставе.

(3) Изузетно, под условима из ове одлуке и уз одобрење општинског начелника, грб се може користити као саставни дио других обиљежја односно знакова:

- тијела или организације које обавља дјелатност од значаја за Општину,
- организације која у називу носи име Општине.

Члан 12.

Употреба грба слободна је у умјетничком стваралаштву и у васпитно-наставне сврхе, под условом да се тиме не вријеђа углед и достојанство Општине.

Члан 13.

(1) Грб се не смије јавно истицати ако је дотрајао, неуредан, оштећен или из другог разлога неприкладан за употребу.

(2) Оштећени или за употребу неприкладни грб повлачи се из употребе.

7.3. Град Тузла

Службена обиљежја Града Тузла дефинисана су Статутарном одлуком о организацији Града Тузла у складу са Законом о Граду Тузла¹⁴⁰, која у члану 4 регулише употребу заставе, грба, амблема и других обиљежја Града Тузла и Одлуком о печату Града Тузла¹⁴¹, којом се уређује статусни значај, право на располагање и коришћење печата Града Тузла, његов облик, величина и садржај.

Грб и застава Града Тузле

7.3.1. Статутарна одлука о организацији Града Тузла

Члан 1.

Овом одлуком се привремено, у складу са Законом о Граду Тузла (у даљем тексту: Закон) до доношења Статута Града Тузла, утврђују градски органи, начин њиховог рада и друга питања од значаја за организацију, статус и обиљежја Града Тузла.

Члан 4.

Град преузима заставу, амблем и друга обиљежја Општине Тузла.

7.3.2. Одлука о печату Града Тузла

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком се првенствено регулише статусни значај печата Града Тузла, затим се утврђује право на посједовање и коришћење истог, одређује се његов облик, величина и садржај те се уређују израда, употреба и чување као и друга питања у вези са печатом Града Тузла.

¹⁴⁰ „Службени гласник Града Тузла“, бр. 1/14, 3/15, 7/15 и 12/15.

¹⁴¹ „Службени гласник Града Тузла“, број 1/14.

Члан 2.

(Статусни значај печата Града Тузла)

(1) Печат Града Тузла један је од његових најбитнијих симбола и обиљежја.

Амблем, односно грб Општине и Града Тузла представља поље окружено траком која симболично представља градски зид, а који је својевремено у виду потковице опкољавао тузланску чаршију. Трака је пресавијена на четири мјеста, што симболизује четири капије кроз које се улазило и излазило из града. На траци су исписани ранији називи Тузле: Салинес – из доба Римљана, Соли – из времена босанских владара, Мемлехаи-Зир – прва половина и Туз – друга половина турског периода, као и данашњи, најоучљивији, назив Тузла. У средини амблема је посуда за производњу соли која означава вјековну производњу те сировине у овом граду. Над посудом је градска капија – увијек отворена за све добронамјернике. Даље, на дну амблема (грба), јесте година 950, када се у дјелима грчког историчара Константина Порфирогенита први пут помиње ово насеље.

7.4. Град Зеница

Службена обиљежја Града Зенице дефинисана су Статутом Града Зенице¹⁴².

Грб и заставица Града Зенице

7.4.1. Статут Града Зеница

Члан 7.

(Грб и заставица Града)

1. Град има грб и заставу.
2. Грб је четвртасто поље с полукружном основом уоквирено двјема линијама чији су дебљина и међупростор једнаки.
3. Грб садржи шест елемената који су приказани линијама црне боје исте дебљине. Лијевог страном, пратећи оквир поља грба, протеже се контура ријеке Босне, коју у доњем дијелу сијеку двије хоризонталне линије – симбол комуникације. У преосталом дијелу поља грба приказана су четири симбола кружне форме коју представљају (слијева надесно, одозго према доље); симбол Врандука – сјеверне капије града, један од шест крстова са плоче Кулина бана, уједно и симбол хришћанства, полумјесец – симбол ислама и турског периода и укрштени чекићи – симбол рударства и тешке индустрије, индиректно и симбол аустроугарског периода.
4. Поље грба је обојено жутом и зеленом бојом.

¹⁴² „Службене новине Града Зенице“, број 5/15.

7.5. Град Горажде

Службена обиљежја Града Горажда дефинисана су Законом о Граду Горажду¹⁴³ и Привременом статутарном одлуком Града Горажда¹⁴⁴.

Грб и застава Града Горажда

7.5.1. Закон о Граду Горажду

Члан 8.

Правно наслѣдништво

- (1) Град Горажде је правни наслѣдник Општине Горажде и има законом одређене надлежности Града и преузима надлежности, права, обавезе и имовину општине чији је правни наслѣдник.

7.5.2. Привремена статутарна одлука Града Горажда

Члан 1.

Овом статутарном одлуком се привремено, у складу са Законом о Граду Горажду („Службене новине Федерације БиХ“, број 32/17), до доношења Статута Града Горажда, утврђују градски органи, начин њиховог рада и друга питања од значаја за организацију, статус и обиљежја Града Горажда.

Члан 5.

Град има грб и заставу.

Грб Горажда је у зеленом штиту, испред златног сунца двије валовите врпце те у заглављу златни љиљан, испод сребрног поља, с црним натписом Горажде.

Застава је бијела с грбом у средини.

¹⁴³ „Службене новине Федерације Босне и Херцеговине“, број 32/17.

¹⁴⁴ „Службене новине Града Горажда“, број 4/17.

7.6. Општина Травник¹⁴⁵

Грб и застава Општине Травник

7.6.1. Статут Општине Травник¹⁴⁶

Члан 6.

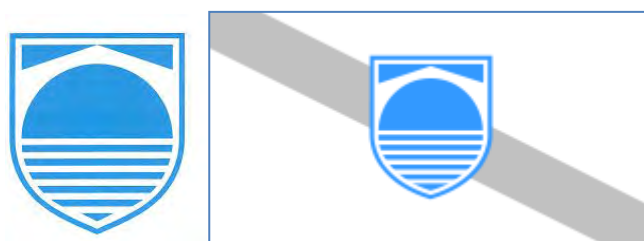
Општина има свој грб и заставу, као и друге симболе о којима посебном одлуком одлучује Општинско вијеће.

Члан 7.

Општина има печате који су округлог облика. Промјер и садржај печата, давање одобрења за израду печата, вођење евиденције о издатим печатима, начин уништавања печата те друга питања важна за израду и употребу печата Општине, утврђују се посебном одлуком Општинског вијећа.

7.7. Град Мостар

Службена обиљежја Града Мостара дефинисана су Статутом Града Мостара¹⁴⁷ и Одлуком о употреби и заштити имена, грба и заставе Града Мостара¹⁴⁸.

Грб и застава Града Мостара

7.7.1. Статут Града Мостара

Члан 4.

Назив, печат и обиљежја

1. Назив Града је: „Град Мостар“.

¹⁴⁵ Омбудсмени нису запримили одговор Општине Травник о службеним обиљежјима Општине.

¹⁴⁶ С обзиром на то да нису на тражење омбудсмена доставили одговор, на званичној веб-страници Општине пронађен је Статут Општине, али не и одлуке које се тичу грба и заставе.

¹⁴⁷ „Градски службени гласник“, бр. 4/04, 08/09 и 15/10.

¹⁴⁸ „Службени гласник Града Мостара“, број 12/06.

2. Град има службени печат, чији се изглед уређује посебном одлуком у складу са законом.
3. Град има грб, заставу и друге симболе чији се изглед уређује посебном одлуком за чије усвајање је потребна двотрећинска већина гласова изабраних градских вијећника.

7.7.2. Одлука о употреби и заштити имена, грба и заставе Града Мостара

Члан 1.

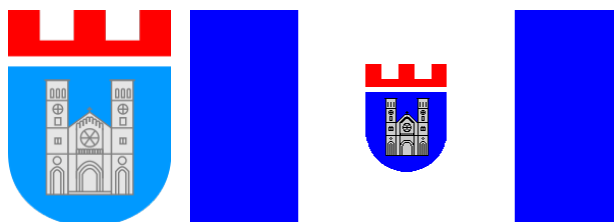
Овом одлуком уређују се начин, услови употребе и заштита имена, грба и заставе Града Мостара (у даљем тексту: Град).

Грб Града Мостара усвојен је 27. листопада 2006. године. Грб приказује Стари мост преко ријеке Неретве симболизујући мир, равноправност и једнакост. Шест бијелих пруга ријеке представљају шест градских подручја (бивше општине). Два трокута су вага, а полукруг је сунце. Плава боја симболизује боју неба, а бијела камен.

Застава Града Мостара се састоји од бијеле подлоге и сиве ленте, која дијагонално пресијеца заставу. У средишту заставе налази се грб Града Мостара.

7.8. Широки Бријег

Службена обиљежја Града Широки Бријег дефинисана су Статутом Града Широки Бријег¹⁴⁹ и Одлуком о грбу и застави Општине Широки Бријег¹⁵⁰.

Грб и застава Града Широки Бријег

7.8.1. Статут Града Широки Бријег

Члан 7.

Град има печат.

Печат је округлог облика, чија се величина, садржај и начин употребе уређују посебним прописом.

Члан 8.

Град има свој грб и заставу као и друге симболе, о којима одлучује Градско вијеће посебном одлуком о њиховом изгледу, величини и начину коришћења. Министарство

¹⁴⁹ Градско вијеће Широког Бријега на 35. сједници, одржаној 10. 2. 2016. године, донијело је Статут Града Широки Бријег.

¹⁵⁰ Општинско вијеће општине Широки Бријег је на III сједници одржаној дана 6. 3. 1998. године донијело Одлуку о грбу и застави Општине Широки Бријег.

правосуђа и управе Жупаније даје сагласност на изглед грба и заставе Града. Градско вијеће у складу са прописима Града може одобрити употребу заставе, грба, као и дијелова грба физичким и правним лицима, ако оцијени да је то у интересу Града.

7.8.2. Одлука о грбу и застави Општине Широки Бријег

Члан 3.

У грбу и застави не може се ништа мијењати, ни уписивати.

Забрањено је јавно истицати дотрајали, неуредни, подерани или на други начин оштећен грб и заставу.

Члан 4.

Грб је подијељен у два дијела. Горњи дио је изведен у црвеној боји. Заједно са бијелим размаком заузима 26% висине грба. Подијељен је на пет једнаких четворних поља (три црвена и два бијела) која заузимају 2/3 црвене површине.

Доњи дио грба заузима 74% висине грба.

На плавој подлози изведен је цртеж цркве у сребру.

Плави простор направљен је из четвороугла који завршава полукругом.

Величина грба:

ширина \times 1,35 = висина

боје Chromoton – Cromos Загреб

црвени цинобер 200, плава кобалт 410, сребрна, црна.

Члан 5.

Грб Општине употребљава се у саставу печата:

- на повељама и признањима које додјељује Општинско вијеће;
- за потребе правних и физичких лица ако је то у интересу Општине.

Члан 6.

Заставу чине три поља. Два поља су плава, а једно је поље бијело. На бијелом пољу, које заузима средњи простор, налази се грб. Грб се налази у средини заставе по висини и ширини.

Величина заставе је 1 : 2 (висина \times ширина)

Ширина плавог поља:

Ширина заставе: 3,38 = ширина плавог поља

Висина заставе: 2,2 = висина грба

Плава боја заставе одговара боји грба.

Члан 7.

Застава Општине чува се у канцеларији предсједника Општинског вијећа и у канцеларији општинског начелника.

Члан 8.

Застава Општине може се истицати:

- приликом обиљежавања Дана Општине;

- на јавним скуповима, културним и спортским приредбама у општини, у складу са правилима и обичајима таквих скупова;
- приликом одржавања сједнице Општинског вијећа, те у другим приликама, ако њена употреба није супротна одредбама ове одлуке.

Члан 9.

Ако се застава Општине истиче уз заставу БиХ, Федерације БиХ или Жупаније, застава Општине се истиче с десне стране гледано спријед.

Члан 10.

Употреба грба и заставе Општине слободна је у умјетничком стваралаштву и у васпитно-наставне сврхе, под условом да се тиме не вријеђа достојанство Општине.

7.9. Град Сарајево

Службена обиљежја Града Сарајево дефинисана су Статутом Града Сарајева¹⁵¹, Одлуком о грбу и застави Града Сарајева¹⁵² и Одлуком о употреби грба, имена и истицању заставе Града Сарајева.¹⁵³

Грб и застава Града Сарајева

7.9.1. Статут Града Сарајева

Члан 2.

Град Сарајево је главни град Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине и сједиште Кантона Сарајево.

Град Сарајево је јединица локалне самоуправе.

Члан 5.

Град Сарајево има грб и заставу, као и друге симболе, о којима посебном одлуком одлучује Градско вијеће у складу са законом.

Члан 6.

Град Сарајево има печат.

¹⁵¹ „Службене новине Кантона Сарајево“, број 34/08.

¹⁵² „Службене новине Кантона Сарајево“, број 25/00.

¹⁵³ „Службене новине Кантона Сарајево“, бр. 05/06 – пречишћени текст и 33/07.

7.9.2. Одлука о грбу и застави Града Сарајева

Члан 1.

Град Сарајево (у даљем тексту: Град) има грб и заставу.

Члан 2.

Грб Града представља елементе типичних кровова и истодобно симболизује брда у зеленој боји. Симбол Града чине градске зидине са градском капијом у црној боји. Доњи дио грба обликује конфигурацију терена – долине, кроз коју тече ријека у плавој боји, премошћена мостом у бијелој боји, у којој је смјештен Град. Оквир грба је златне боје.

Члан 3.

Застава Града је свијетлоплаве боје. Положај грба на застави је центриран. Застава се може израђивати у различитим величинама, с тим што је пропорција увијек 2 : 1.

Члан 4.

Одлуком о употреби грба, имена и истицању заставе Града Сарајева прописује се начин и услови употребе грба и заставе.

Члан 5.

Саставни дио ове одлуке је графички приказ грба Града Сарајева.

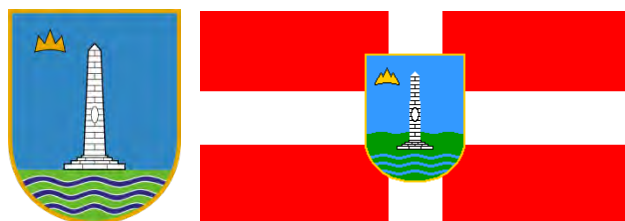
7.9.3. Одлука о употреби грба, имена и истицању заставе Града Сарајева

Члан 1.

Овом одлуком одређују се услови и начин употребе грба, имена и истицању заставе Града Сарајева и прописује начин евидентирања издатих одобрења за употребу грба и имена Града Сарајева.

7.10. Општина Ливно

Службена обиљежја Града Ливно дефинисана су Статутом Општине Ливно¹⁵⁴, Привременом Статутарном одлуком Града Ливно¹⁵⁵, Одлуком о грбу и застави Града Ливно¹⁵⁶ и Одлуком о печату Општине¹⁵⁷.

Грб и застава Града Ливна

¹⁵⁴ „Службени гласник Општине Ливно“, број 5/08.

¹⁵⁵ „Службени гласник Града Ливна“, број 2/18.

¹⁵⁶ „Службени гласник Општине Ливно“, број 1/98.

¹⁵⁷ „Службени гласник Општине Ливно“, број 5/04.

7.10.1. Статут Општине Ливно

Члан 8.

Општина има свој грб и заставу, као и друге симболе о којима посебном одлуком одлучује Општинско вијеће. Грб Града Ливна је у облику полуокруглог штита. У срцу штита, на плавом пољу (3/4 штита), приказан је споменик краља Томислава у Ливну, положен на средишњој вертикалној оси грба. У десном горњем углу штита је златна круна (тробријег). У подножју штита, на зеленом пољу (1/4 штита), јесу три модре попречне валовите греде (нити) обрубљене бојом сребра. Грб је обрубљен златном цртом. Застава Града Ливна састоји се од двије боје: црвене и бијеле. Омјер ширине и дужине заставе је 1 : 2. Подлога заставе је црвене боје. Дужину и ширину заставе пресијецају по средини водоравно и окомито бијеле греде. Ширина греда износи 1/8 дужине заставе. Грб Града смјештен је у средини заставе. Средња тачка грба поклапа се с тачком у којој се сијеку дијагонале заставе. Висина грба на застави износи 1/2 ширине заставе.

Члан 9.

Општина има печат. Печат има облик круга, а садржи текст: Босна и Херцеговина – Федерација Босне и Херцеговине – Херцегбосанска жупанија – Општина Ливно, који се исписује у концентричном кругу око грба Општине, с тим да је текст „Општина Ливно“ исписан већим словима, те назив и сједиште тијела. У средишту печата је службени грб Општине.

7.10.2. Привремена статутарна одлука Града Ливна

Члан 1.

Овом статутарном одлуком привремено се, у складу са Законом о Граду Ливно, до доношења Статута Града Ливна утврђују основне одредбе организације: статусна обиљежја, градска тијела, мјеродавности, мјесна самоуправа, правно наслједништво и друга питања од значаја за организацију и статус Града.

Члан 5.

Град Ливно има свој грб и заставу и друге симболе о којима посебном одлуком одлучује Градско вијеће. Град преузима грб, заставу и друга обиљежја Општине Ливно до доношења одлуке из става 1.

Члан 6.

Градско вијеће, градоначелник и градске службе за управу имају свој печат. До израде нових печата акти градских тијела овјераваће се садашњим печатом Општине Ливно.

7.10.3. Одлука о грбу и застави Града Ливна

Члан 2.

Грбом и заставом Града Ливна представља се Град Ливно и цијела ливањска општина.

Члан 3.

Грб и застава Града Ливна могу се користити у облику и опису који су утврђени овом одлуком.

У грбу и на застави Града Ливна не може се ништа мијењати.

Члан 4.

Забрањено је јавно истицати дотрајали, неуредни, подерани или на други начин оштећени грб или застава Града Ливна.

Члан 5.

Употреба грба и застава Града Ливна слободна је у умјетничком стваралаштву и у васпитно-наставне сврхе.

Грб Града Ливна је у облику полуокруглог штита. У срцу штита, на плавом пољу (3/4 штита), приказан је споменик краља Томислава у Ливну, положен по централној вертикалној оси грба. У десном горњем углу штита је златна круна (тробријег). У подножју штита, на зеленом пољу (1/4 штита) су три модре попречне валовите греде (нити) обрубљене бојом сребра. Грб је обрубљен златном цртом.

Члан 7.

Грб Града Ливна употребљава се:

1. на зградама у којима су смјештена општинска и градска јавна тијела, те у свечаним просторијама тих зграда;
2. на посебно израђеним печатима и жиговима;
3. на службеним актима и сличним актима општинских и градских тијела власти;
4. на свечаним дипломама, плакетама и захвалницама;
5. у другим приликама утврђеним општинским и градским прописима.

Члан 8.

Изворник грба Града Ливна чува се у документацији Општинског вијећа Ливно и према њему се обликују грбови.

Члан 9.

Застава Града Ливна састоји се од двије боје: црвене и бијеле.

Омјер ширине и дужине заставе је 1 : 2. Подлога заставе је црвене боје. Дужину и ширину заставе пресијецају по средини водоравно и окомито бијеле греде. Ширина греде износи 1/8 дужине заставе. Грб Града смјештен је у средини заставе. Средња тачка грба поклапа се с тачком у којој се сијеку дијагоналне заставе. Висина грба на застави износи 1/2 ширине заставе.

Члан 10.

Застава Града Ливна истиче се:

1. стално на згради Општинског вијећа;
2. у дане празника;
3. у дане жалости и за вријеме трајања жалости на пола копља;
4. у другим приликама утврђеним посебним прописима.

Члан 11.

Застава Града Ливна може се истицати:

1. при јавним скуповима (политичким, научним, културно-умјетничким, спортским и другим) у складу са правилима и обичајима одржавања таквих скупова;
2. у другим приликама, ако њена употреба није у супротности с овом одлуком и другим прописима.

7.10.4. Одлука о печату Општине

Члан 4.

Печат има облик круга, а садржи текст: Босна и Херцеговина – Федерација Босне и Херцеговине – Херцегбосанска жупанија – Општина Ливно, који се исписује у концентричном кругу око грба Општине, с тим да је текст Општина Ливно исписан већим словима.

У средишту печата је службени грб Општине.

7.11. Град Цазин

Службена обиљежја Града Цазина дефинисана су Статутарном одлуком о организацији Града Цазин у складу са Законом о Граду Цазин¹⁵⁸, Одлуком о печату Града Цазин и Статутом Општине Цазин¹⁵⁹

Грб и застава Града Цазина

7.11.1. Статутарна одлука о организацији Града Цазина

Члан 4.

(Правно наслједништво)

Град Цазин је правни наслједник Општине Цазин и преузима надлежности, права, обавезе и имовину Општине Цазин.

Град Цазин преузима грб, заставу, амблем и друга обиљежја Општине Цазин.

Члан 5.

(Печат Града)

Град Цазин има печат.

Облик, садржај, израда печата, чување и употреба печата уређује се посебном одлуком коју доноси Градско вијеће.

¹⁵⁸ „Службене новине Града Цазин“, број 1/17.

¹⁵⁹ „Службене новине Града Цазин“, број 13/10.

7.11.2. Одлука о печату Града Цазин

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком се првенствено регулише статусни значај печата Града Цазин, затим се утврђује право на посједовање и коришћење истог, одређује се његов облик, величина и садржај те се уређују израда, употреба и чување, као и друга питања у вези са печатом Града Цазин.

Члан 2.

(Статусни значај печата Града Цазин)

(1) Печат Града Цазин један је од његових најбитнијих симбола и обиљежја.

7.11.3. Статут Општине Цазин

Члан 9.

Грб Општине Цазин је у облику штита.

У основи грба налазе се претежно три боје: зелена, бијела и плава. Грб је уоквирен златножутим оквиром са бијелом поставком ширине као оквир.

У горњем дијелу грба је силуета старог града Цазина са градском цамијом, а у продужетку дати су симболи старих градова са подручја општине. Двије увијене плаве траке на грбу симболизују ријеке Уну и Корану. Љиљан је симбол државотворности босанске државе кроз историју и симбол националног одређења и изражава припадност бошњачком народу.

Десет концентрично распоређених звијезда преузете су са државних обиљежја БиХ, а са љиљаном у средини одсликавају припадност и лојалност државној заједници, такође припадност и конститутивност у Федерацији БиХ, али дају и одређење економско-политичких настојања уласка у Европске интеграције.

Грб Општине Цазин употребљава се на заглављима аката у складу са законом и одлуком Општинског вијећа.

Грб Општине Цазин, укључујући и његову стилизацију, може се употребљавати у називима и симболима јавних установа и јавних предузећа којима је оснивач Општина, мјесних заједница, као и других правних лица у складу са одлуком Општинског вијећа.

Застава Општине Цазин је правоугаоног облика са три хоризонтално поређана поља с врха надоље: зелене, плаве и бијеле боје. Преовладава натполовична ширина зелене боје.

Однос ширине и дужине заставе је 1 : 2.

Застава Општине Цазин истиче се на згради Општине, просторијама мјесних заједница те пословним зградама правних лица.

VIII ОДЛУКЕ УСТАВНИХ СУДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

С циљем сагледавања стања у вези са изгледом, употребом и заштитом државних, односно службених обиљежја у Босни и Херцеговини, њеним ентитетима, те Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, за потребе израде Специјалног извјештаја, омбудсмани Босне и Херцеговине обратили су се Уставном суду Босне и Херцеговине, Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине и Уставном суду Републике Српске¹⁶⁰. У том циљу затражене су информације о броју и врсти донесених одлука из ове области.

8.1. Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине

Омбудсмани Босне и Херцеговине запримили су дана 6. 10. 2017. године акт Уставног суда Босне и Херцеговине број П-958/17 од 5. 10. 2017. године, у којем се истиче следеће:

„Уставни суд Босне и Херцеговине се у предмету број У-4/04 бавио оцјеном уставности чл. 1 и 2 Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине ('Службене новине Федерације Босне и Херцеговине', бр. 21/96 и 26/96), чл. 1, 2, 3 Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске ('Службени гласник Републике Српске', број 19/92) и чл. 2 и 3 Закона о употреби заставе, грба и химне ('Службени гласник Републике Српске', број 4/93). У овом предмету Уставни суд Босне и Херцеговине је мериторно одлучивао те су донијете двије дјелимичне одлуке, и то: У-4/04 од 31. 3. 2006. године и У-4/04 од 18. 11. 2006. године.

У предмету број У-28/13 радило се о захтјеву за оцјену уставности одређених одредаба којима су регулисани изгледи грбова и/или застава административних јединица (општина и/или кантона, односно жупанија) на подручју Федерације Босне и Херцеговине: чл. 1 и 2 Амандмана на Устав Жупаније посавске ('Народне новине Жупаније посавске', број 3/2000 од 12. априла 2000. године); члана 9 Статута Општине Цазин ('Службене новине Општине Цазин', број 13/2010 од 31. децембра 2010. године); члана 9 Статута Општине Кључ ('Службени гласник Општине Кључ', број 3/2010 од априла 2010. године); чл. 10 и 11 Статута Општине Велика Кладуша ('Службени гласник Општине Велика Кладуша', број 9/2007 од 25. 12. 2007. године); члана 8 Статута Општине Зеница ('Службене новине Општине Зеница', број 4/08); члана 9 Статута Општине Посушје ('Службени гласник Општине Посушје', број 1/2008 од 28. јануара 2008. године); чл. 2 и 3 Одлуке о грбу и застави Општине Босанска Крупа ('Службени гласник Општине Босанска Крупа', број 6/09 од 29. јула 2009. године); члана 1 Одлуке о усвајању знака Општине Челић број 01-101/95 од 28. октобра 1995. године ('Службени гласник Општине Челић', број 4/95); члана 2 Одлуке о грбу Општине Бреза ('Службени гласник Општине Бреза', број 9/2001 од 31. децембра 2001. године); члана 2 Одлуке о грбу и застави Општине Високо ('Службени гласник Општине Високо', број 2/2007 од 28. фебруара 2008. године); члана 3 Одлуке о грбу и застави Општине Вогошћа, број 01-02-2387/02 од 24. септембра 2002. године ('Службене новине Кантона Сарајево', број 29/02 од 30. децембра 2002. године); члана 1 Одлуке о усвајању грба и заставе Општине Купрес ('Службени гласник Општине Купрес', број 1/2000 од 30. марта 2000. године). Поводом овог захтјева Уставни суд Босне и

¹⁶⁰ Актами број Ж-СА-05-94/17 од 25. 9. 2017. године.

Херцеговине је 26. 3. 2015. године донио одлуку којом је захтјев одбацио као недопуштен због ненадлежности Уставног суда за одлучивање.“

8.1.1. Дјелимична одлука Уставног суда Босне и Херцеговине о меритуму у предмету број: У-4/04 од 31. 3. 2006. године

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број У 4/04, рјешавајући захтјев Сулејмана Тихића, предсједавајућег Предсједништва Босне и Херцеговине у вријеме подношења захтјева, на основу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, члана 59 став 2 алинеја 2, члана 61 ст. 1 и 2, члана 62 и члана 63 ст. 2, 3 и 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 60/05), донио је Дјелимичну одлуку о меритуму којом се дјелимично усваја захтјев Сулејмана Тихића, предсједавајућег Предсједништва Босне и Херцеговине у вријеме подношења захтјева.

Сулејман Тихић, предсједавајући Предсједништва Босне и Херцеговине у вријеме подношења захтјева (у даљем тексту: подносилац захтјева), поднио је 12. априла 2004. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену уставности чл. 1 и 2 Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 21/96 и 26/96), чл. 1, 2 и 3 Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 19/92), чл. 2 и 3 Закона о употреби заставе, грба и химне („Службени гласник Републике Српске“, број 4/93) и чл. 1 и 2 Закона о славама и светковинама („Службени гласник Републике Српске“, број 19/92). Подносилац захтјева је 2. децембра 2004. године поднио допуну захтјева.

У одлуци Уставног суда Босне и Херцеговине наводи се: „Утврђује се да чл. 1 и 2 Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине ('Службене новине Федерације БиХ', бр. 21/96 и 26/96) и чл. 2 и 3 Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске ('Службени гласник Републике Српске', број 19/92) нису у складу са чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине у вези са чл. 1.1 и 2а) и ц) Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације из Анекса I на Устав Босне и Херцеговине.

Утврђује се да члан 2 Закона о употреби заставе, грба и химне ('Службени гласник Републике Српске', број 4/93), у дијелу у којем је прописано да се заставом, грбом и химном Републике Српске 'представља државност Републике Српске', није у складу са чл. I/1 и I/2 Устава Босне и Херцеговине и да члан 3 Закона о употреби заставе, грба и химне ('Службени гласник Републике Српске', број 4/93), у дијелу у којем је прописано да се симболи Републике Српске употребљавају 'у складу са моралним нормама српског народа', није у складу са чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине у вези са чл. 1.1 и 2.а) и ц) Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације из Анекса I на Устав Босне и Херцеговине.

Укидају се члан 2 Закона о употреби заставе, грба и химне ('Службени гласник Републике Српске', број 4/93), у дијелу у којем је прописано да се заставом, грбом и химном Републике Српске 'представља државност Републике Српске', и члан 3 Закона о употреби

заставе, грба и химне ('Службени гласник Републике Српске', број 4/93), у дијелу у којем је прописано да се симболи Републике Српске употребљавају 'у складу са моралним нормама српског народа', у складу са чланом 63 став 2 Правила Уставног суда.

Укинуте одредбе престају важити наредног дана од дана објављивања ове одлуке у 'Службеном гласнику Босне и Херцеговине', у складу са чланом 63 став 3 Правила Уставног суда.

Налаже се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, у складу са чланом 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року од шест мјесеци од дана објаве ове одлуке у 'Службеном гласнику Босне и Херцеговине' усагласи чл. 1 и 2 Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине са Уставом Босне и Херцеговине.

Налаже се Народној скупштини Републике Српске, у складу са чланом 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року од шест мјесеци од дана објаве ове одлуке у 'Службеном гласнику Босне и Херцеговине' усагласи чл. 2 и 3 Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске са Уставом Босне и Херцеговине.

Налаже се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине и Народној скупштини Републике Српске, у складу са чланом 74 став 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року из претходног става обавијесте Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у 'Службеном гласнику Босне и Херцеговине', 'Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине', 'Службеном гласнику Републике Српске' и у 'Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине'."

8.1.2. Друга дјелимична одлука Уставног суда Босне и Херцеговине о допустивости и меритуму у предмету број: У-4/04 од 18. 11. 2006. године

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број У 4/04, рјешавајући захтјев Сулејмана Тихића, у вријеме подношења захтјева предсједавајућег Предсједништва Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, члана 59 став 2 алинеја 2, члана 61 ст. 1, 2 и 3 и чл. 62 и 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 60/05), на сједници одржаној 18. 11. 2006. године донио је Другу дјелимичну одлуку о допустивости и меритуму.

У одлуци Уставног суда Босне и Херцеговине наводи се: „Усваја се захтјев Сулејмана Тихића, у вријеме подношења захтјева предсједавајућег Предсједништва Босне и Херцеговине, за оцјену уставности чл. 1 и 2 Закона о славама и светковинама ('Службени гласник Републике Српске', број 19/92). Утврђује се да чл. 1 и 2 Закона о славама и светковинама ('Службени гласник Републике Српске', број 19/92) нису у складу с чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине у вези са чл. 1.1 и 2.а) и ц) Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације из Анекса I на Устав Босне и Херцеговине.

Налаже се Народној скупштини Републике Српске, у складу са чланом 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року од шест мјесеци од дана објаве ове одлуке у 'Службеном гласнику Босне и Херцеговине', чл. 1 и 2 Закона о славама и светковинама ('Службени гласник Републике Српске', број 19/92) усагласи с Уставом Босне и Херцеговине. Налаже се Народној скупштини Републике Српске, у складу с чланом 74 став 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року из претходног става обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одбија се захтјев Сулејмана Тихића, у вријеме подношења захтјева предсједавајућег Предсједништва Босне и Херцеговине, за оцјену уставности члана 1 Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске ('Службени гласник Републике Српске', број 19/92). Утврђује се да је члан 1 Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске ('Службени гласник Републике Српске', број 19/92) у складу с чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине у вези с чл. 1.1 и 2.а) и ц) Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације из Анекса I на Устав Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у 'Службеном гласнику Босне и Херцеговине', 'Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине', 'Службеном гласнику Републике Српске' и 'Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине'.

8.1.3. Одлука о допуствости Уставног суда Босне и Херцеговине у предмету број: У-28/13 од 26. 3. 2015. године

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву на сједници одржаној 26. марта 2015. године, у предмету број: У-28/13, рјешавајући захтјев тридесет шест (36) посланика Народне скупштине Републике Српске, на основу члана VI/3.а) Устава Босне и Херцеговине, члана 19 став (1) тачка а) и члана 57 став (2) тачка а) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 94/14), донио је Одлуку о допуствости, којом је захтјев одбацио као недопуштен због ненадлежности Уставног суда за одлучивање.

8.2. Одлуке Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине

Омбудсмани Босне и Херцеговине запримили су дана 19. 10. 2017. године обавијест Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број С-102-1/17 од 16. 10. 2017. године, којим омбудсмане Босне и Херцеговине обавјештава о бројевима и примјерима одлука које се односе на изглед, заштиту и употребу државних, односно службених обиљежја, посебно у односу на конститутивност сва три народа у Босни и Херцеговини.

Овај суд, од свог утемељења до дана писања наведеног акта, донио је четири (4) такве одлуке:

1. Пресуда у предмету број: У-11/97;
2. Пресуда у предмету број: У-12/97;
3. Пресуда у предмету број: У-7/98 и
4. Пресуда у предмету број: У-14/98.

8.2.1. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-11/97

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, на основу члана IV. С. 10 (2) б) Устава Федерације Босне и Херцеговине и чл. 13, 18, 28 и 29 Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 6/95), на сједницама одржаним 20. новембра 1997. и 19. фебруара 1998. године, донио је пресуду којом се:

„Утврђује се да одредбе чл. 4, 8, 9 и 78 Устава Херцегбосанске жупаније ('Народне новине Херцегбосанске жупаније', број 3/96), нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Утврђује се да је члан 11 Устава Херцегбосанске жупаније у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Ова пресуда објавиће се у 'Службеним новинама Федерације БиХ' и у 'Народним новинама Херцегбосанске жупаније'.“

8.2.2. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-12/97

Уставни суд Федерације БиХ, на основу чл. IV. С. 10 (2) б) Устава Федерације Босне и Херцеговине и чл. 13, 18, 28 и 29 Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 6/95), након одржане расправе, на сједници од 19. новембра 1997. и 20. фебруара 1998. године, донио је пресуду којом се:

„Утврђује се да одредбе чл. 8, 9, 10 и 30 Устава Жупаније посавске ('Службено гласило Жупаније посавске', број 1/96) нису у складу са Уставом Федерације БиХ. Утврђује се да је члан 11 Устава Жупаније посавске у складу са Уставом Федерације БиХ. Ова пресуда објавиће се у 'Службеним новинама Федерације БиХ' и у 'Службеном гласилу Жупаније посавске'.“

8.2.3. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-7/98

Уставни суд Федерације БиХ, на основу члана IV. С. 10 (2) б) Устава Федерације Босне и Херцеговине и чл. 13, 18, 28 и 29 Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 6/95), након одржане расправе, на сједници од 7. јула 1998. године, донио је пресуду којом:

„Утврђује се да чл. 8, 9, 10 и 30 Устава Западнохерцеговачког кантона ('Народне новине Жупаније западнохерцеговачке', број 1/96), нису у складу с Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Утврђује се да употреба назива 'жупанија' у чл. 1–18, 21, 26, 27, 29, 30, 36, 38, 42, 43, 45, 47, 49, 57, 71, 73, 78, 82 и 84 Устава Западнохерцеговачког кантона није у складу с Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Утврђује се да је члан I Устава Западнохерцеговачког кантона у складу с Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Ова пресуда објавиће се у 'Службеним новинама Федерације БиХ' и у 'Народним новинама Западнохерцеговачког кантона'.“

8.2.4. Пресуда Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предмету број: У-14/98

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине на основу члана IV С. 10 (2) б) Устава Федерације Босне и Херцеговине и чл. 13, 18, 28 и 29 Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 6/95), након одржане расправе на сједници од 6. и 7. јула 1998. године, донио је пресуду којом:

„Утврђује се да члан 4 став 1 Устава Тузланско-подрињског кантона ('Службене новине Тузланско-подрињског кантона', број 7/97) и чл. 3 и 4 Закона о утврђивању и употреби грба и заставе Тузланско-подрињског кантона ('Службене новине Тузланско-подрињског кантона', број 4/96) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Ова пресуда објавиће се у 'Службеним новинама Федерације БиХ' и у 'Службеним новинама Тузланско-подрињског кантона'.“

8.3. Одлуке Уставног суда Републике Српске

Омбудсмани Босне и Херцеговине запримили су дана 12. 10. 2017. године информацију Уставног суда Републике Српске број: Су-295-1/17 од 11. 10. 2017. године. Уставни суд Републике Српске обавјештава омбудсмане Босне и Херцеговине да је донио девет (9) мериторних одлука о уставности прописа којима су били нормирани неки од симбола у Републици Српској. Ради се о одлукама у предметима бр. У-45/03, У-32/10, У-36-1/10, У-36-4/10, У-36-5/10, У-36-12/10, УВ-2/07, УВ-4/07 и УВ-3/08.

8.3.1. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-45/03

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115 Устава Републике Српске и члана 61 тач. 1 и 2 Закона о Уставном суду Републике Српске – пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 54/05), на сједници одржаној 31. јануара 2006. године, донио је одлуку којом се:

„Утврђује се да Одлука о симболу Општине Приједор, број 01-022-16/03 од 8. априла 2003. године ('Службени гласник Општине Приједор', број 3/03), у вријеме важења и члан 6 Статута Општине Приједор ('Службени гласник Општине Приједор', број 5/05), које је донијела Скупштина Општине Приједор, нису у сагласности са Уставом и законом.“

8.3.2. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-32/10

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115 Устава Републике Српске, члана 37 став 1 тачка а), члана 40 став 5, члана 60 став 1 тачке а) и б) и члана 61 став 1 тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 20. фебруара 2013. године, донио је одлуку којом се:

„Утврђује се да члан 7 став 2 и члан 9 Статута Општине Невесиње ('Службени гласник Општине Невесиње', бр. 6/05 и 3/07) нису у сагласности са Уставом. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјену уставности и законитости Одлуке о

проглашењу идејног рјешења грба и заставе Општине Невесиње број 01-013-189/99 од 7. септембра 1999. године ('Службени гласник Општине Невесиње', бр. 5/99 и 6/05).“

8.3.3. Рјешење Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-36-1/10

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115 Устава Републике Српске, чл. 37 став 1 тачка д), чл. 40 став 5, чл. 57 тачка а) и чл. 61 став 1 тач. б) и д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 25. марта 2015. године, донио је рјешење којим се:

„Обуспоставља се поступак за оцјењивање уставности и законитости члана 7 став 2 Статута Општине Градишка ('Службени гласник Општине Градишка', бр. 8/05, 4/08, 1/09, 3/09, 2/12, 5/13 и 8/13 – пречишћени текст) и Одлуке о одређивању празника Општине Градишка ('Службени гласник Општине Градишка', бр. 2/06 и 7/09). Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о утврђивању симбола Општине Градишка ('Службени гласник Општине Градишка', број 3/00).“

8.3.4. Рјешење Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-36-4/10

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115 Устава Републике Српске, чл. 37 став 1 тачка д), чл. 40 став 5, чл. 57 тачка а) и чл. 61 став 1 тач. б) и д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 9. априла 2015. године, донио је рјешење којим се:

„Обуспоставља се поступак за оцјењивање уставности и законитости чланова 6 и 9 Статута Општине Вишеград ('Службени гласник Општине Вишеград', бр. 8/05, 10/06, 12/07, 5/08, 10/08 – пречишћени текст, 3/11, 5/12 и 14/13). Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о усвајању грба Општине Вишеград број: 01-022-173/96 од 4. децембра 1996. године и Одлуке о проглашењу Мале Госпојине славом Општине Вишеград број: 01/1-023-31/93 од 6. септембра 1993. године, које је донијела Скупштина Општине Вишеград.“

8.3.5. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-36-5/10

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115 Устава Републике Српске, члана 37 став 1 тачка д), члана 40 став 5, члана 60 став 1 тач. а) и б) и члана 61 став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 29. маја 2013. године, донио је одлуку којом се:

„Утврђује се да члан 5 став 4 и члан 7 Статута Града Источно Сарајево ('Службене новине Града Источно Сарајево', број 20/05) нису у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о локалној самоуправи ('Службени гласник Републике Српске', бр. 101/04, 42/05 и 118/05). Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о грбу и застави Града Српско Сарајево ('Службене новине Града Српско Сарајево', број 5/99).“

8.3.6. Рјешење Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-36-12/10

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115 Устава Републике Српске, члана 37 став 1 тачка д), члана 40 став 5, члана 57 тачка а), и члана 61 став 1 тач. б) и д) Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 24. фебруара 2015. године, донио је рјешење којим се:

„Обуставља се поступак за оцјењивање уставности и законитости члана 6 став 2 и члана 8 став 2 Статута Општине Лопаре ('Службени гласник Општине Лопаре', бр. 4/05, 12/09, 3/13 и 1/14). Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости Одлуке о грбу и застави Општине и насељеног мјеста Лопаре ('Службени гласник Општине Лопаре', број 4/03).“

8.3.7. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: У-2/07

На основу Амандмана LXXXII тачка б) ст. 5 и 6 на Устав Републике Српске и члана 61 став 2 Закона о Уставном суду Републике Српске – пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 54/05), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 14. јуна 2007. године, донијело је одлуку којом:

„Утврђује се да Законом о амблему Републике Српске и Законом о допунама Закона о печатима, које је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 23. априла 2007. године, нису повријеђени витални национални интереси конститутивног бошњачког народа.“

8.3.8. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: УВ-4/07

На основу Амандмана LXXXII тачка б) ст. 5 и 6 на Устав Републике Српске и члана 61 став 2 Закона о Уставном суду Републике Српске – пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 54/05), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 25. јула 2007. године донијело је следећу одлуку:

„Уставним законом о измјени Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске, који се односи на химну Републике Српске, а који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 31. маја и 1. јуна 2007. године, повријеђен је витални национални интерес конститутивног бошњачког народа.“

8.3.9. Одлука Уставног суда Републике Српске у предмету број: УВ-3/08

На основу Амандмана LXXXII тачка б) став 5 и 6 на Устав Републике Српске и члана 61 став 2 Закона о Уставном суду Републике Српске – пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 54/05), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 22. децембра 2008. године, донијело је одлуку којом се:

„Утврђује се да је чланом 1 Уставног закона о допуни Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске, у дијелу који се односи на грб Републике Српске, а који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 15, 16. и 17. јула 2008. године, повријеђен витални национални интерес конститутивног бошњачког народа.

Утврђује се да чланом 1 Уставног закона о допуни Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске, у дијелу који се односи на химну Републике Српске, а који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 15, 16. и 17. јула 2008. године, није повријеђен витални национални интерес конститутивног бошњачког народа'."

IX ЗАКЉУЧНИ СТАВОВИ ОМБУДСМАНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Институција омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине успостављена је 1996. године, у складу с анексима IV и VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, као независна институција за промовисање и заштиту људских права. Према члану 1 Закона о Омбудсману за људска права БиХ, Институција омбудсмана је независна институција, успостављена с циљем промовисања добре управе и владавине права и слобода физичких и правних лица како је загарантовано Уставом БиХ и међународним споразумима који се налазе у додатку тог устава. Институција омбудсмана надгледа активности институција БиХ, њених ентитета и Брчко дистрикта БиХ. Институција поступа у оквиру Устава, закона, других прописа и општих аката, као и ратификованих међународних уговора и општеприхваћених правила и стандарда међународног права.

Институција омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине је у 2016. години, на иницијативу Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, приступила изради Специјалног извјештаја о изгледу, употреби и заштити државних, односно службених обиљежја у Босни и Херцеговини. Омбудсмани Босне и Херцеговине су на основу наведене иницијативе, сходно одредбама Закона о Омбудсману за људска права Босне и Херцеговине, донијели закључак о изради специјалног извјештаја.

Босна и Херцеговина је демократска држава која функционише у складу са уставима и законима, ослањајући се на поштовање људског достојанства, слободе и једнакости. Устав Босне и Херцеговине је саставни дио, односно Анекс IV Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Уставом Босне и Херцеговине јасно је дефинисано да ће Босна и Херцеговина и оба ентитета осигурати највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода и да је уживање права и слобода, предвиђених у Уставу или у међународним споразумима наведеним у Анексу I Устава, осигурано свим лицима у Босни и Херцеговини, без дискриминације по било којем основу, као што је: пол, раса, боја коже, језик, вјера, политичко и друго мишљење, национално или социјално поријекло, повезаност са националном мањином, имовинско стање, статус по рођењу или други статус.

Анализирајући релевантно домаће законодавство, као и донесене одлуке уставних судова у Босни и Херцеговини у погледу државних, односно службених обиљежја, омбудсмани Босне и Херцеговине констатују сљедеће:

Омбудсмани Босне и Херцеговине подсјећају да је у Преамбули Устава Босне и Херцеговине наведено:

„Ослањајући се на поштовање људског достојанства, слободе и једнакости; посвећени миру, правди, толеранцији и помирењу; убијеђени да демократски органи власти и правичне процедуре најбоље стварају мирољубиве односе унутар плуралистичког друштва; у жељи да подстакну опште благостање и економски развој кроз заштиту приватног власништва и унапређење тржишне привреде; вођени циљевима и начелима

Повеље Уједињених народа, одређени за суверенитет, територијални интегритет и политичку независност Босне и Херцеговине у складу са међународним правом; одлучни да осигурају пуно поштовање међународног хуманитарног права; инспирисани Универзалном декларацијом о људским правима, међународним пактовима о грађанским и политичким правима, односно о економским, социјалним и културним правима, и Декларацијом о правима лица која припадају националним или етничким, вјерским и језичким мањинама, као и другим инструментима људских права; подсјећајући се на Основна начела усаглашена у Женеви 8. 9. 1995. године и у Њујорку 26. 9. 1995. године, Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи (у заједници с осталима), и грађани Босне и Херцеговине овим утврђују Устав Босне и Херцеговине...”

У прилог предњем је и Одлука Уставног суда Босне и Херцеговине, у предмету број У-5/98 III од 1. 7. 2000. године¹⁶¹, у којој је констатовано: „Означивање у Преамбули Устава БиХ Бошњака, Хрвата и Срба као конститутивних, мора се схватити као један наткривљујући принцип Устава БиХ којим се ентитети морају у потпуности повиновати према члану III/3(б) Устава БиХ.“

Одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине број У-4/04 од 31. марта 2006. године утврђено је да чл. 1 и 2 Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 21/96 и 26/96) нису у складу са чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине у вези са чл. 1.1 и 2.а) и ц) Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације из Анекса I на Устав Босне и Херцеговине и наложено је Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, у складу са чланом 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року од шест мјесеци од дана објаве ове одлуке у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“ усагласи чл. 1 и 2 Закона о грбу и застави Федерације Босне и Херцеговине са Уставом Босне и Херцеговине. Федерација Босне и Херцеговине није поступила по одлуци Уставног суда Босне и Херцеговине.

Одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине број У-4/04 од 31. марта 2006. године утврђено је да чл. 2 и 3 Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 19/92) нису у складу са чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине у вези са чл. 1.1. и 2.а) и ц) Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације из Анекса I на Устав Босне и Херцеговине. Истом одлуком Уставног суда утврђено је да је члан 2 Закона о употреби заставе, грба и химне („Службени гласник Републике Српске“, број 4/93), у дијелу „у којем је прописано да се заставом, грбом и химном Републике Српске представља државност Републике Српске“, није у складу са чл. I /1 и I /2 Устава Босне и Херцеговине и да члан 3 Закона о употреби заставе, грба и химне („Службени гласник Републике Српске“, број 4/93), у дијелу у којем је прописано да се симболи Републике Српске употребљавају „у складу са моралним нормама српског народа“, није у складу са чланом II/4. Устава Босне и Херцеговине у вези са чл. 1.1 и 2.а) и ц) Међународне конвенције о укидању свих облика расне дискриминације из Анекса I на Устав Босне и Херцеговине. Такође, укинут је члан 2 Закона о употреби заставе, грба и химне („Службени гласник Републике Српске“, број 4/93), у дијелу у којем је прописано да се заставом, грбом и химном Републике Српске

¹⁶¹ Објављена у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“, број 23/2000.

„представља државност Републике Српске“, и члан 3 Закона о употреби заставе, грба и химне („Службени гласник Републике Српске“, број 4/93), у дијелу у којем је прописано да се симболи Републике Српске употребљавају „у складу са моралним нормама српског народа“. Наведеном одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине наложено је Народној скупштини Републике Српске, у складу са чланом 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року од шест мјесеци од дана објаве ове одлуке у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“ усагласи чл. 2 и 3 Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске са Уставом Босне и Херцеговине. Омбудсмани Босне и Херцеговине констатују да је Народна скупштина Републике Српске, поступајући по Одлуци Уставног суда Босне и Херцеговине 2007. године, донијела Закон о амблему Републике Српске којим се у члану 3 прописује да се амблем Републике Српске може користити умјесто грба Републике Српске, у складу са одредбама Закона о употреби заставе, грба и химне Републике Српске. С друге стране, химна Републике Српске одређена је 2008. године Уставним законом о допуни Уставног закона о застави, грбу и химни Републике Српске.

Уставни суд Федерације БиХ у предмету број У-12/97 од 19. новембра 1997. и 20. фебруара 1998. године донио је пресуду којом је утврђено да одредбе чл. 8, 9, 10 и 30 Устава Жупаније посавске („Службено гласило Жупаније посавске“, број 1/96) нису у складу са Уставом Федерације БиХ. Након доношења одлуке Уставног суда Федерације Босне и Херцеговина, Посавски кантон је дана 12. 4. 2000. године донио Амандман на Устав Жупаније посавске, који се тиче грба и заставе. Уставом Посавског кантона¹⁶² одређено је да Хрвати и Бошњаци, као конститутивни народ у Федерацији, заједно са осталим грађанима Кантона, остварују своја суверена права у Федерацији и Кантону, у складу са Уставом Федерације и овом уставу. Устав Посавског кантона и даље садржи одредбу која јасно указује на то да је и даље превладавајуће етничко начело у корист два конститутивна народа, Хрвата и Бошњака.

Одлуком Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине број У-14/98 од 6. и 7. јула 1998. године утврђено је да члан 4 став 1 Устава Тузланско-подрињског кантона („Службене новине Тузланско-подрињског кантона“, број 7/97) и чл. 3 и 4 Закона о утврђивању и употреби грба и заставе Тузланско-подрињског кантона („Службене новине Тузланско-подрињског кантона“, број 4/96) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Након одлуке Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине којом је утврђено да члан 4 став 1 Устава Тузланско-подрињског кантона („Службене новине Тузланско-подрињског кантона“, број 7/97) није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, Тузлански кантон је донио амандмане на свој устав¹⁶³. Из важећег законодавства произлази да су након одлуке Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине донесени Закон о грбу и застави Тузланског кантона и Закон о употреби грба и заставе Тузланског кантона. Уставом Тузланског кантона¹⁶⁴, Бошњаци, Хрвати и Срби као конститутивни народи, заједно с осталима, и грађани Тузланског кантона, остварују своја суверена права у држави Босни и Херцеговини, Федерацији Босне и Херцеговине и

¹⁶² Члан 2 Устава Посавског кантона.

¹⁶³ Устав Тузланског кантона, „Службене новине Тузланског кантона“, бр. 7/97 и 3/99, 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 и 10/04.

¹⁶⁴ Члан 1 Устава Тузланског кантона.

Тузланском кантону, у складу са Уставом Босне и Херцеговине и његовим анексима, Уставом Федерације Босне и Херцеговине и његовим Анексом и овим уставом.

Устав Херцеговачко-неретванског кантона у члану 1 наводи: „Бошњаци и Хрвати, као конститутивни народи, заједно са осталима, остварујући своја суверена права успостављају Херцеговачко-неретвански кантон (у даљем тексту: Кантон)“. Устав Херцеговачко-неретванског кантона и даље садржи одредбу која јасно указује на то да је и даље превладавајуће етничко начело у корист два конститутивна народа, Хрвата и Бошњака.

Одлуком Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, у предмету број: У-7/98 од 7. јула 1998. године утврђено је да чл. 8, 9, 10 и 30 Устава Западнохерцеговачког кантона („Народне новине Жупаније западнохерцеговачке“, број 1/96), нису у складу с Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Такође, истом одлуком утврђује се да употреба назива „жупанија“ у чл. 1–18, 21, 26, 27, 29, 30, 36, 38, 42, 43, 45, 47, 49, 57, 71, 73, 78, 82 и 84 Устава Западнохерцеговачког кантона није у складу с Уставом Федерације Босне и Херцеговине. И на крају, овом одлуком се утврђује да члан II Устава Западнохерцеговачког кантона није у складу с Уставом Федерације Босне и Херцеговине (у члану II наводи се да Хрвати и Бошњаци као конститутивни народи у Федерацији заједно с осталима и грађани Жупаније остварују своја суверена права у складу са Уставом Федерације и овим уставом). Устав Западнохерцеговачког кантона и даље садржи одредбу која јасно указује на то да је и даље превладавајуће етничко начело у корист два конститутивна народа, Хрвата и Бошњака. Одлука Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине није испоштована.

Одлуком Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине, у предмету број: У-11/97 од 20. новембра 1997. године и 19. фебруара 1998. године утврђено је да одредбе члана 4, 8, 9 и 78 Устава Херцегбосанске жупаније („Народне новине Херцегбосанске жупаније“, број 3/96) нису у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине. На основу члана 75 став 3 Устава Кантона 10 („Народне новине Херцегбосанске жупаније“, бр. 3/96 – пречишћен текст и 9/00) и члана 98 Пословника Скупштине Кантона 10 („Народне новине Херцегбосанске жупаније“, бр. 8/03, 14/03, 1/04 и 6/05), Скупштина Кантона 10 на сједници одржаној дана 11. 10. 2005. године донијела је Амандмане V–X на Устав Кантона 10. Амандманом број V Устава Кантона 10 мијења се члан 2, који гласи: „Хрвати, Срби и Бошњаци, као конститутивни народи у Федерацији, заједно с осталима, и грађани Жупаније остварују своја суверена права у Федерацији у складу са Уставом Федерације и овим уставом“. Одлука Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у погледу имена и службених обиљежја (симбола) није испоштована.

Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-45/03 од 31. јануара 2006. године утврђено је да Одлука о симболу Општине Приједор, број 01-022-16/03 од 8. априла 2003. године („Службени гласник Општине Приједор“, број 3/03), у вријеме важења и члан 6 Статута Општине Приједор („Службени гласник Општине Приједор“, број 5/05), које је донијела Скупштина Општине Приједор, нису у сагласности са Уставом и законом. Након доношења Одлуке Уставног суда Републике Српске, Скупштина Града Приједора је дана

22. 11. 2017. године донијела нови Статут Града Приједора, којим је утврђен нови изглед симбола Града Приједора.

Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-36-5/10 од 29. маја 2013. године утврђено је да члан 5 став 4 и члан 7 Статута Града Источно Сарајево („Службене новине Града Источно Сарајево“, број 20/05) нису у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 101/04, 42/05 и 118/05). Након доношења Одлуке Уставног суда Републике Српске, Скупштина Града Источно Сарајево је дана 17. 7. 2017. године донијела нови Статут Града Источно Сарајево, којим је утврђен нови изглед симбола Града Источно Сарајево.

Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-30/10 од 20. 2. 2013. године утврђено је да члан 6 ст. 2 и 3 Статута Града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука“, бр. 25/05 и 30/07), а који се односи на Грб Града, нису у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 101/04, 42/05 и 118/05). Након доношења Одлуке Уставног суда Републике Српске, Скупштина Града Бања Лука је дана 20. 7. и 21. 7. 2017. године донијела Статутарну одлуку о утврђивању симбола Града Бања Лука, којом је утврђен нови изглед Грба Града Бања Лука.

Омбудсмани напомињу да приликом израде овог Специјалног извјештаја, због ограничених људских и финансијских ресурса, нису били у могућности да истраже да ли су и на који начин сва надлежна законодавна тијела, на свим нивоима власти, доносили одлуке у вези са службеним обиљежјима, посебно да ли су конститутивни народи у Босни и Херцеговини били укључени у поступке доношења ових одлука, те да ли се водило рачуна о њиховим правима и интересима. Међутим, приликом израде овог Специјалног извјештаја, омбудсмани су имали у виду међународне стандарде, постојеће позитивно законодавство и одлуке уставних судова у Босни и Херцеговини.

С обзиром на све напријед наведено, а у складу са чланом 32 Закона о Омбудсману за људска права Босне и Херцеговине, омбудсмани Босне и Херцеговине дају сљедећу:

X ПРЕПОРУКА ОМБУДСМАНА

**Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине,
Парламенту Федерације Босне и Херцеговине,
Народној скупштини Републике Српске,
Скупштини Брчко дистрикта Босне и Херцеговине,
Скупштинама кантона у Федерацији Босне и Херцеговине,
Скупштинама градова у Републици Српској,
Скупштинама градова и општина у којима су сједишта кантона у
Федерацији Босне и Херцеговине**

Позивају се сва законодавна тијела у Босни и Херцеговини да, сходно међународним стандардима и домаћим законодавством, а прије свега вођена начелима Повеље Уједињених народа, Универзалне декларације о људским правима и Општим оквирним споразумом о миру у Босни и Херцеговини, као и његовим анексима, приликом креирања и усвајања државних, односно службених обиљежја обезбиједе пуну националну равноправност, демократске односе и највише стандарде људских права и слобода конститутивних народа, осталих и свих грађана Босне и Херцеговине.

Омбудсмани Босне и Херцеговине

Нивес Јукић

Проф. др Љубинко Митровић

Др Јасминка Цумхур